Chulalongkorn University
Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา

จุฑาทิพย์ แซ่กี้
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd

Part of the Language and Literacy Education Commons

Recommended Citation

แซ่กี้, จุฑาทิพย์, "การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา" (2021). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 5112.
https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/5112

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา

น.ส.จุฑาทิพย์ แซ่กี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THAI LITERATURE INSTRUCTION USING READERS THEATER STRATEGY TO ENHANCEREADING COMPREHENSION ABILITIES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Miss Chutatip Saekee

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Thai Language
Department of Curriculum and Instruction
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2021
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา
โดย	น.ส.จุฑาทิพย์ แซ่กี้
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ์ คงเผ่า

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชนก นัยจรัญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ์ คงเผ่า)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สันติวัฒน์ จันทร์ใด)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

จุฑาทิพย์ แซ่กี้ : การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา. (THAI LITERATURE INSTRUCTION USING READERS THEATER STRATEGY TO ENHANCEREADING COMPREHENSION ABILITIES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ์ คงเผ่า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ 2) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบสะท้อนผลการอ่าน และแผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวมหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบ พบว่า ทั้ง 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การแปลความ การจับใจความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด มีคะแนนเฉลี่ยหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จำแนกตามองค์ประกอบ พบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระยะหลังดีขึ้นกว่าระยะแรกทุกองค์ประกอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย	ลายมือชื่อนิสิต .....
ปีการศึกษา	2564	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6380029527 : MAJOR TEACHING THAI LANGUAGE
KEYWORD: Readers theater strategy, Reading comprehension

Chutatip Saekee : THAI LITERATURE INSTRUCTION USING READERS THEATER STRATEGY TO ENHANCEREADING COMPREHENSION ABILITIES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS. Advisor: Asst. Prof. WIPAWAN WONGSUWAN KONGPAO

The purposes of this research were to 1) compare reading comprehension abilities of the students who were instruct using Readers theater strategy before and after the experiment including the result in overall and separated components, and 2) study the improvement in reading comprehension abilities of the students who were instruct using Readers theater strategy. The sampling group was 43 students who studied in grade 7 at the extra-large secondary school in the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. Moreover, the research instruments were the achievement test for evaluating reading comprehension abilities, the reading reflection form, and the lesson plans of Thai literature instruction using Readers theater strategy. The data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation, and *t*-test. The research findings were as follows: 1) There was significant different result between pre-test and post-test of the students who were instruct using Readers theater strategy at the .01 level of significant, which the mean of post-test scores was higher than pre-test scores. Furthermore, it was found that there were 7 components: translation, summarization, analysis, interpretation, valuation, connection and transfer of the post-test scores was higher than the pre-test scores at the .01 level of significant 2) From the quality analysis to study the progress in reading comprehension, it was found that the students who were instruct using Readers theater strategy had improvement in reading comprehension abilities for all 7 components.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study:	Teaching Thai Language	Student's Signature .....
Academic Year:	2021	Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้นล้วนเกิดจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ์ คงเผ่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาอันมีค่าคอยให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย กำกับติดตามในการตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ตลอดจนให้กำลังใจผู้วิจัยจนสามารถดำเนินการวิจัยและทำวิทยานิพนธ์ได้ประสบผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ ประธานสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่เป็นส่วนหนึ่งในการจุดประกายหัวข้อวิทยานิพนธ์และสร้างความมั่นใจให้กับผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งนี้ยังให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชนก นัยจรัญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สันติวัฒน์ จันทร์ใด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อตรวจพิจารณา ให้คำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พงษ์กรณ์ วีรพิพรรธน์ ดร.ดวงใจ บุญยะภาส และนายปิยนัฐ ธนะบุตร ที่ให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย และคณาจารย์สาขาต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เคี่ยวเข็ญอบรมสั่งสอน ให้องค์ความรู้ สร้างความเข้าใจ ให้คำแนะนำทั้งการเรียนและการดำเนินชีวิต ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยได้ข้ามผ่านอุปสรรคนานัปการ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาตนเองผู้เรียน และวิชาชีพต่อไป

ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อันได้แก่ ครูกาญจนา ครูธิดารัตน์ ครูปิยะพร ครูพฤษภา ครูภาณุมาศ ครูชิงชัย ครูพัฒนพงศ์ และครูรัชนานาฎ ที่คอยให้กำลังใจ เป็นแรงสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน จนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จ รวมถึงขอขอบคุณน้อง ๆ สาขาวิชาการสอนภาษาไทยที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2563 ทุกคนที่เป็นแรงสนับสนุนให้กันเสมอมาตลอดระยะเวลาเรียนและการทำวิทยานิพนธ์

และที่สำคัญที่สุดขอขอบพระคุณ คุณพ่อฮงเงี๊ยบ แซ่กี้ และคุณแม่เกศรินทร์ แผนตั้งต่อ ที่เป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดในการดำเนินชีวิต และการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตจนประสบความสำเร็จ ขอบพระคุณสำหรับความห่วงใยในสุขภาพทั้งกายและใจ การให้โอกาสทางการศึกษา และอยู่เคียงข้างผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

จุฑาทิพย์ แซ่กี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ค

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ง

กิตติกรรมประกาศ ..... จ

สารบัญ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ฎ

สารบัญภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

คำถามการวิจัย 9

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 9

สมมติฐานการวิจัย 9

ขอบเขตการวิจัย 10

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย 11

ประโยชน์ที่ได้รับ 13

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 14

1. วรรณกรรมไทย 15

1.1 ความหมายของวรรณคดีและวรรณกรรม 15

1.2 ความหมายของวรรณกรรมร้อยกรอง 16

1.3 ประเภทของวรรณกรรมร้อยกรอง 16

1.3.1 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามลักษณะของเนื้อหา 16

1.3.2 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามเนื้อหาและรูปแบบการเขียน 18

1.3.3 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามลักษณะคำประพันธ์ 18

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

1.3.4 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามช่วงเวลาที่แต่ง 19

2. กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 26

2.1 ความหมายและความสำคัญของวิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร 26

2.2 ขั้นตอนการสอนโดยใช้การแสดงละคร 27

2.3 รูปแบบการแสดงละคร 28

2.4 ความหมายและความสำคัญของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 29

2.5 องค์ประกอบของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 31

2.6 ขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 32

2.7 รูปแบบของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 33

2.8 แนวทางการประยุกต์ใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 36

2.9 การสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง 37

2.9.1 ขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ 37

2.9.2 แนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง 39

2.10 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 45

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 50

3. การอ่านเพื่อความเข้าใจ 51

3.1 ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ 51

3.2 ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ 53

3.3 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ 56

3.4 ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง 59

3.5 การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 66

3.6 การประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 69

3.6.1 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 69

3.6.2 วิธีการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 71

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

3.6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 73

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ 81

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 85

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 85

2. การออกแบบการวิจัย 86

3. การกำหนดประชากรและตัวอย่าง..... 88

3.1 ประชากรในการวิจัย 88

3.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 88

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 89

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 89

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง..... 97

5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล..... 104

6. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย 107

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ 107

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ 108

บทที่ 4 ผลการวิจัย..... 109

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ 109

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 111

2.1 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวม..... 111

2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจำแนกตามองค์ประกอบ112

2.2.1 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการแปลความ 115

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการจับใจความ 117

2.2.3 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการวิเคราะห์ 119

2.2.4 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการตีความ 121

2.2.5 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการประเมินค่า 122

2.2.6 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเชื่อมโยง 124

2.2.7 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการถ่ายทอด 126

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 129

สรุปผลการวิจัย 129

อภิปรายผล 132

ข้อเสนอแนะ 142

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ 142

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 143

บรรณานุกรม 144

ภาคผนวก 147

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ 148

ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 150

ภาคผนวก ค ตัวอย่างผลงานนักเรียน 186

ประวัติผู้เขียน 202

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สรุปข้อมูลประเภทของวรรณกรรมร้อยกรองตามหลักสูตรแกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 22

ตาราง 2 การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองจากขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจและแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง 43

ตาราง 3 บทบาทครูและผู้เรียนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 49

ตาราง 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ 58

ตาราง 5 ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและพฤติกรรมย่อยในการอ่านตามประเภทเนื้อหาวรรณกรรม 65

ตาราง 6 แนวทางการสร้างแบบทดสอบการอ่านของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) 76

ตาราง 7 การเปรียบเทียบระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจกับระดับในการประเมินการเรียนรู้ 77

ตาราง 8 แนวทางการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 77

ตาราง 9 ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจ มัธยมศึกษาปีที่ 6 (พรรณทิพย์ ต้นเถา, 2539) บทร้อยกรองเรื่อง พระ 78

ตาราง 10 ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจ ประถมศึกษาปีที่ 6 (สิวลี ลี้ศิริวัฒนกุล, 2545) นิทานบทร้อยกรองเรื่อง ชาวนากับสุนัข 79

ตาราง 11 ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจแบบเขียนตอบ มัธยมศึกษาปีที่ 2 (จิรวรรณ อิสระพงศ์ไพศาล, 2555) บทร้อยกรองเรื่อง น้ำตาแผ่นดิน 80

ตาราง 12 การกำหนดอัตราส่วนแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 91

ตาราง 13 โครงสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจแสดงประเภทเนื้อหาของวรรณกรรม และจำนวนข้อ แบ่งตามระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 92

ตาราง 14 บทร้อยกรองที่นำมาสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง ฉบับก่อนเรียน 93

ตาราง 15 บทร้อยกรองที่นำมาสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง ฉบับหลังเรียน 93

ตาราง 16 แผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อพัฒนา ความสามารถ ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 98

ตาราง 17 สรุปแนวทางการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 106

ตาราง 18 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างก่อน และหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและ จำแนกตามองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ 110

ตาราง 19 สรุปผลการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 3 ระยะ จำแนกตาม องค์ประกอบ 112

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ 46

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 84

ภาพ 3 แบบแผนวิจัยการทดลองขั้นต้น 87

ภาพ 4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ กับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจแต่ละองค์ประกอบ 103

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันเพราะเราต้องแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง การอ่านช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการความรู้ ความคิด มีมุมมองที่กว้างไกลเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเฉลียวฉลาด สามารถประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติได้ ซึ่งสามารถสรุปความสำคัญของการอ่านได้เป็น 2 ประการ คือ ความสำคัญของการอ่านที่มีต่อผู้อ่าน และความสำคัญของการอ่านที่มีต่อสังคม

ความสำคัญของการอ่านที่มีต่อผู้อ่าน คือ ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวันมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ ให้กับตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุดเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี การอ่านจึงมีความสำคัญยิ่งโดยเฉพาะกับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้การอ่านยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์เพราะการอ่านหนังสือช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิธีบำรุงรักษาสุขภาพของตนรู้จักวิธีการใหม่ ๆ สำหรับใช้พัฒนาอาชีพช่วยผ่อนคลายความเครียดและมีความเพลิดเพลินเกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้เรียนรู้ชีวิตผ่านการอ่านเพื่อสังเคราะห์เป็นแง่คิดในการดำเนินชีวิต เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านย่อมรู้มากสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนางานของตนได้ เป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ได้ผลระยะยาว (ชมัยภร แสงกระจ่าง, 2560; ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ, 2546; สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรัมพรรย์, 2538; เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์, 2550; อัมพร สุขเกษม, 2542)

ความสำคัญของการอ่านต่อสังคม การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะการอ่านทำให้ประชาชนรับรู้ความเคลื่อนไหวทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมทำความเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น การอ่านยังเป็นเครื่องมือสืบทอดทางมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไป เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม และเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกสาขาวิชา ถ้าไม่ได้รับการพัฒนาให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและสังคม (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ, 2546; ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2552; อัมพร สุขเกษม, 2542)

เมื่อพิจารณาข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อผู้คนและสังคมโดยเฉพาะวัยเรียนมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การอ่านยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองและสังคมต่อไปในอนาคตจึงเป็นทักษะสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการอ่านที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำเป็นต้องฝึกฝนคือ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการอ่านคือ ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ จึงเป็นการอ่านอย่างแท้จริง (สมุทร เซ็นเชาวนิช, 2542) การอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นทักษะสำคัญของผู้อ่านในการทำความเข้าใจเนื้อหา แนวคิดสำคัญ และจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ทักษะนี้มีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะเป็นการอ่านงานเขียนประเภทบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรอง การอ่านได้อย่างเข้าใจความหมายและใจความสำคัญเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตทั้งในแง่การแสวงหาความรู้เพื่อศึกษาเล่าเรียนและให้ความบันเทิงใจ ถ้าผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสำคัญของเรื่อง การอ่านก็จะเพิ่มอรรถรสมากยิ่งขึ้น (Wallace, 2005; สนิท ตั้งทวี, 2546; อิงอร สุพันธุ์วณิช, 2554)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ให้ความสำคัญต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังที่ระบุไว้ในคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า ผู้เรียนต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

การกำหนดคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญต่อการสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพราะต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ ยิ่งอ่านมากยิ่งเพิ่มพูนความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ และความคิด ประเทศไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และสร้างความเข้าใจอันดีของมนุษย์และดังที่มีผู้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านไว้หลากหลายเพื่อชี้ให้เห็นว่าการอ่านเป็นหัวใจของการเรียนการสอนและจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตที่มีคุณภาพในสังคม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยไว้ 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยทั่วไปการจัดการเรียนรู้ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ที่กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางให้นักเรียนต้องอ่านวรรณกรรมทั้งรูปแบบร้อยแก้วและร้อยกรอง จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับสาระที่ 1 การอ่าน เพราะการศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่านเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อเรียนรู้ศิลปะการใช้ภาษา สภาพสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง ตลอดจนการวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากวรรณกรรมเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง ซึ่งต้องใช้ทักษะการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมด้วย

การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะสำคัญของผู้อ่านในการทำความเข้าใจเนื้อหา แนวคิดสำคัญ และจุดมุ่งหมายของผู้เขียน มีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะเป็นการอ่านวรรณกรรมประเภทร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ประกอบกับปัจจุบันพัฒนาการของวรรณกรรมไทยประเภทร้อยกรองทำให้มีวรรณกรรมร้อยกรองหลากหลายรูปแบบและเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น จึงนับได้ว่าเป็นการดีที่จะพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาผ่านการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยประเภทร้อยกรองซึ่งการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตจริงและสามารถพัฒนาสู่การอ่านวรรณกรรมที่มีความซับซ้อนและยากยิ่งขึ้น

การอ่านวรรณกรรมร้อยกรองเป็นการอ่านบทอ่านประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะในวัยเด็ก เพราะเด็กจะรู้สึกสนุกสนานเมื่อได้อ่านคำคล้องจองที่มีสัมผัส เช่น บทอาขยาน เพลง เป็นต้น ความรู้สึกเหล่านี้นำไปสู่ความอบอุ่น สร้างความเชื่อมั่น และความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับเด็ก

หากเด็กไม่ได้อ่าน ร้อง เล่น หรือ สัมผัสกับบทร้อยกรอง สามารถเปรียบเทียบได้กับการไม่ได้สัมผัสกับเสียงดนตรี ฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้เด็กได้มีโอกาสอ่านบทร้อยกรอง เพราะบทร้อยกรองมีคุณค่า โดยเฉพาะในด้านความละเอียดอ่อนของจิตใจ บทร้อยกรองจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เด็กมีจิตใจอ่อนโยนและเป็นคนดีของสังคมต่อไป (อัญญาณี คล้ายสุบรรณ์, 2542)

นอกจากบทร้อยกรองมีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านจิตใจแล้ว บทร้อยกรองที่ไพเราะจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจของผู้อ่านให้มองโลกในแง่ดี มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น สามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้โดยง่าย ทำให้เกิดความเข้าใจ เห็นใจ และปรารถนาจะช่วยเหลือผู้อื่น ด้านสติปัญญาในบทร้อยกรองนั้นมักใช้ศิลปะการประพันธ์ เช่น โวหารเปรียบเทียบ สัญลักษณ์ ที่ผู้อ่านจะต้องค้นหาความหมายเอง จึงเป็นเรื่องท้าทายสติปัญญาของผู้อ่านเป็นอย่างยิ่ง ด้านสังคมบทร้อยกรองมีผลต่อสังคมและประเทศชาติ ในการเป็นแหล่งวัฒนธรรม และมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม บทร้อยกรองเป็นเครื่องมือสั่งสอนจริยธรรมแก่คนมาทุกยุคทุกสมัย ด้านการประพฤติปฏิบัติตนเมื่ออ่านบทร้อยกรองแล้วเกิดอารมณ์สะเทือนใจ เกิดความคิดวิจารณญาณก็จะแสดงออกในทางปฏิบัติ ทั้งยังมีคุณค่าต่อสังคมในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคม ร้อยกรองเป็นแหล่งวัฒนธรรมทางภาษาและทางจิตใจของคนในชาติ นับตั้งแต่เพลงพื้นบ้าน เป็นที่รวมของขนบประเพณี ภาษา และความรู้สึกของคนในท้องถิ่น วรรณคดีไทยส่วนมากเป็นร้อยกรอง คือ แหล่งวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การศึกษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติ ร้อยกรองมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม วรรณคดีอาจมีอิทธิพลต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การชี้นำสังคม การสร้างสำนึกร่วมในความเป็นชาติ การบันทึกหรือสะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม (นภาลัย สุวรรณธาดา, 2547 อ้างถึงใน จิรวัฒน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ, 2556)

บทร้อยกรองที่ดีช่วยให้จิตใจอ่อนโยนละเมียดละไมมีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ทั้งยังช่วยให้มีความคิดกว้างไกลเพราะบทร้อยกรองที่ดีจะมีความคิดที่ดีแทรกอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินและช่วยส่งเสริมจินตนาการ เพราะบทร้อยกรองนั้นเต็มไปด้วยประสบการณ์ของผู้แต่ง เด็ก ๆ ที่อ่านบทร้อยกรองจะได้ประสบการณ์จากบทร้อยกรองหลายรูปแบบ ทั้งความบันเทิง ความแปลกใหม่ บางครั้งร้อยกรองยังช่วยกระตุ้นความคิดของเด็ก ๆ อีกด้วย (Rogers, 1985; อัมพร สุขเกษม, 2524)

ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณกรรมร้อยกรองสามารถสะท้อนผ่านพฤติกรรมของผู้อ่านได้คือ เมื่ออ่านวรรณกรรมร้อยกรองแล้วผู้อ่านสามารถแปลความหมายของ

ถ้อยคำที่ปรากฏในบทร้อยกรอง หรือแสดงความเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในบทร้อยกรองได้ ระบุใจความสำคัญและส่วนขยายของบทร้อยกรองได้เข้าใจความหมายของบทร้อยกรองในระดับลึกกว่าถ้อยคำที่ปรากฏ สามารถสรุปแก่นสำคัญของเรื่อง และการสรุปข้อมูลความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรอง นำมาวิเคราะห์และประเมินคุณค่าเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง เชื่อมโยงความหมายของบทร้อยกรองกับประสบการณ์เดิมของตนเอง และสามารถอธิบายความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อบทร้อยกรองที่อ่านได้

แม้ว่าวรรณกรรมร้อยกรองจะมีคุณค่าต่อทั้งตัวผู้อ่านเองในด้านสติปัญญา ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และคุณค่าต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติ แต่การทำความเข้าใจบทร้อยกรองนั้นยังมีปัญหาอยู่มากทำให้การอ่านบทร้อยกรองไม่เป็นที่นิยมเท่าที่ควร ปัญหาในการทำความเข้าใจวรรณกรรมประเภทร้อยกรองมีสาเหตุมาจากร้อยกรองเป็นงานเขียนที่ต้องใช้ศิลปะในการแต่ง เพราะการสร้างกวีนิพนธ์หรืองานเขียนที่มีศิลปะต่างจากบทความหรือรายงานทางวิชาการ ผู้ประพันธ์จะไม่ระบุโดยตรงว่าคิดอย่างไรรู้สึกอย่างไร จึงเป็นการยากมากที่จะอ่านร้อยกรองให้เข้าใจ ทั้งนี้เพราะบทร้อยกรองต้องใช้ถ้อยคำที่กระชับรัดกุม ผู้แต่งเพียงแต่กล่าวเป็นนัย จะไม่อธิบายชัดเจนว่ามีความหมายอย่างไร ผู้อ่านจึงต้องใช้จินตนาการส่วนตัวเพื่อช่วยตีความ (ดวงมน จิตร์จำนง, 2536)

ประการต่อมา ปัญหาในการศึกษาบทร้อยกรองมาจากการใช้ภาษาในบทร้อยกรองเป็นถ้อยคำที่มีความหมายหลายนัย มีเสียงไพเราะ มีความหมายในทางอารมณ์ ความสะเทือนใจ ผู้แต่งมักนิยมใช้ภาษาเก่า ๆ นอกจากนี้ยังไม่สามารถสังเกตรูปประโยคได้ชัดเจนเหมือนร้อยแก้ว เพราะภาษาร้อยกรองมักจะละคำเชื่อม เช่น คำบุพบท คำสันธาน ภาษาร้อยกรองจึงมีลีลาเฉพาะเรียกว่า “ลีลาแห่งกาพย์กลอน” ประโยคที่ใช้จัดเป็นประโยคแสดงความคิด ทั้งนี้เพราะผู้แต่งต้องใช้ถ้อยคำจำกัดตามจำนวนลักษณะคำประพันธ์ที่เป็นกรอบบังคับ ดังนั้นจึงเรียบเรียงถ้อยคำโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าจะผิดหลักไวยากรณ์หรือไม่ แต่ต้องให้สื่อความที่ต้องการแสดงออกมานั้นเด่นชัดเป็นสำคัญ (เศรษฐ พลอินทร์, 2524)

ปัญหาการอ่านบทร้อยกรองดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับผลการสำรวจปัญหาการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักเรียนและแนวทางการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้งการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย และวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบัน ที่ผู้วิจัยสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยและการอ่าน จากครูผู้สอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสำรวจออนไลน์ สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาในการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่พบเป็นประจำโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้เรียน 1) ไม่สามารถตีความความหมายแฝงในบทร้อยกรอง 2) ไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์และวรรคหรือตอนที่อ่าน 3) ไม่สามารถประเมินคุณค่าของบทร้อยกรอง และ 4) ไม่สามารถเล่าเรื่องหรืออธิบายความหมายของบทร้อยกรอง 5) ไม่สามารถวิเคราะห์เหตุและผลในบทร้อยกรอง 6) ไม่สามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร 7) ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญของบทประพันธ์ และ 8) ไม่สามารถบอกข้อคิดที่ได้รับจากการอ่านบทร้อยกรอง

นอกจากนี้ ผลการสำรวจแนวทางการจัดการเรียนรู้การอ่านบทร้อยกรองทั้งวรรณคดีและร้อยกรองปัจจุบันยังพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายให้นักเรียนฟังมากที่สุด และรองลงมาคือมอบหมายให้นักเรียนอ่านเองเป็นรายบุคคลแล้วให้มาพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ส่วนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการอ่านด้วยกันเป็นกลุ่มและการแสดงละครจากบทร้อยกรองที่อ่านพบเป็นส่วนน้อย นอกจากนี้ครูได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านบทร้อยกรองที่น่าจะสร้างความเข้าใจต่อบทร้อยกรองที่อ่านให้นักเรียนได้มากที่สุดว่าควรเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน หรือเทียบเคียงเหตุการณ์ที่นักเรียนมีประสบการณ์ร่วม รวมถึงการนำบทบาทสมมติและเกมเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการอ่านแล้วร่วมกันอภิปรายเป็นกลุ่มให้นักเรียนได้พูดคุยโต้ตอบกัน

ผลการสำรวจปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรู้การอ่านวรรณกรรมร้อยกรองข้างต้น เมื่อวิเคราะห์ผลการสำรวจแล้วสามารถสรุปได้ว่า สาเหตุของปัญหาการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นข้างต้นสามารถสรุปเป็น 3 ประการ ประการแรก คือ ผู้เรียนขาดความสนใจในด้านการอ่าน ไม่ตระหนักในความสำคัญของการอ่านบทร้อยกรอง ประการที่สอง ครูใช้วิธีการหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไทยยังไม่น่าสนใจ ไม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีและบทร้อยกรอง ประการสุดท้าย คือ การเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจบทบาทและวิเคราะห์ตัวละครเอกในเรื่องได้อย่างลึกซึ้ง จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

สภาพปัญหาข้างต้นสอดคล้องกับนักวิชาการด้านการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมที่ระบุสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมไว้ว่า ครูมักทำให้นักเรียนรู้สึกกังวลเครียด และคิดว่าการอ่านวรรณคดีเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน ต้องท่องจำคำศัพท์ยากเพื่อให้ทำข้อสอบ

ได้ทั้งที่คำศัพท์นั้นไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เน้นความรู้ความจำมากกว่าการนำไปใช้ในชีวิตจริง ครูมักใช้ประสบการณ์ของตนเองตัดสินเนื้อหาซึ่งข้อสรุปของเรื่องที่ครูตีความนั้นทำให้นักเรียนเข้าใจว่า การตีความวรรณคดีของครูถูกต้อง อีกทั้งยังไม่สอนให้นักเรียนเข้าใจรสของวรรณคดี ส่งผลให้นักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้และขาดความสุนทรีย์ในการศึกษาวรรณคดีไทย (นิจสุดา อภินันทาภรณ์, 2555; สร้อยสน สกลรักษ์, 2541)

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง ไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองโดยตรง แต่พบงานวิจัยที่ศึกษาผลของการอ่านเพื่อความเข้าใจและผลของการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยซึ่งวรรณคดีไทยส่วนมากเป็นงานเขียนประเภทร้อยกรอง และเป็นงานวิจัยที่มีกลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สามารถสรุปสาระสำคัญจากงานวิจัยได้ว่า ทฤษฎี แนวคิด หรือรูปแบบการสอนร่วมกับกลวิธี เทคนิคมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจประกอบด้วย ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน (ปาริชาต ตามวงค์, 2550) รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ (เพชร วิจิตรนาวิน, 2551) กลวิธีมัลติพาร์ท (จิรวรรณ อิสระพงศ์ไพศาล, 2555) โมเดลกราฟฟิติ (ประภาสินี ปิงใจ, 2555) กลวิธีเอสคิวพีทูอาร์เอส (ชนัญพร ณรงค์ทิพย์, 2556) เทคนิค Think Aloud (Kucan & Beck, 1997) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การอ่านที่มีต่อรูปแบบของบทอ่าน (Israel, 2002) และบทบาทของกวีนิพนธ์ที่มีผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Dubi et al., 2002)

การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยจากตำราและเอกสารทางวิชาการ มีนักวิชาการด้านการเรียนการสอนวรรณกรรมไทย เสนอแนวทางการเรียนการสอนวรรณกรรมไทยไว้ว่า ครูควรจัดกิจกรรมประกอบการสอนโดยหากลวิธีใหม่ ๆ ที่ทำให้การสอนไม่น่าเบื่อ ควรยกตัวอย่างเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวรรณกรรมมาให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย ไม่ควรบังคับให้นักเรียนท่องจำบทประพันธ์ต่าง ๆ แต่ควรชี้ให้เห็นลีลาและความไพเราะของบทประพันธ์ เพื่อให้นักเรียนเลือกท่องบทที่นักเรียนประทับใจแทน ควรจัดกิจกรรมวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณกรรมซึ่งจะต้องอาศัยการตีความ และควรตั้งคำถามในชั้นเรียนอยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของวรรณกรรม เมื่อผู้อ่านได้ใช้จินตนาการของตนเข้าไปผสมผสานกับเนื้อเรื่องของวรรณกรรมแล้วจึงจะเกิดความเข้าใจในวรรณกรรมได้ (เจตนา นาควัชระ, 2555; ดวงมน จิตร์จำนง, 2553; สอางค์ ดำเนินสวัสดิ์, 2536)

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ พบว่า วิธีการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวิธีหนึ่ง คือ การสอนอ่านด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ (Readers Theater Strategy) ซึ่งเป็นกลวิธีที่ใช้ในการสอนอ่านด้วยการละคร เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นกลวิธีที่ช่วยกระตุ้นความสนใจได้อย่างสูงโดยจะเชื่อมโยงการอ่านออกเสียง วรรณกรรม และการละคร ไว้ด้วยกันให้เป็นการอ่านบทละคร ซึ่งแตกต่างจากการละครแบบทั่วไป กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไม่จำเป็นต้องมีเครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การแสดง การจัดเวที ฉาก หรือการท่องจำบท แต่ใช้เพียงเรื่องที่มีเนื้อหาเหมาะสมที่จะให้ผู้อ่านใช้สำหรับการอ่านออกเสียง การใช้เสียงอ่านบทละคร การแสดงสีหน้าและท่าทางของผู้อ่านที่แสดงอารมณ์ความเชื่อ ทัศนคติ และการเคลื่อนไหวของตัวละครออกมา การใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ช่วยทำให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงให้คล่องขึ้นและเพิ่มการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านให้ดีขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ตีความบทสนทนาและความหมายในการสื่อสาร กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถให้ทั้งความบันเทิงและช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความเข้าใจในวรรณกรรมได้ลึกซึ้งมากขึ้น (ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์, 2552)

จุดมุ่งหมายของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ คือ เพื่อให้ตระหนักว่าการอ่านออกเสียงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้สื่อสารด้านวรรณกรรม พร้อม ๆ กับการตีความและทำความเข้าใจตัวละคร เพื่อช่วยให้มีประสบการณ์ในการเลือกหนังสือหรือเรื่องสำหรับการอ่านหรือช่วยให้รู้จักการดัดแปลงเพื่อนำมาใช้ในการแสดง เพื่อฝึกฝนการใช้เสียงเพื่อตีความหมายของบทพูด และให้รู้ความหมายของการสื่อสารแบบนั้น ๆ เพื่อเพิ่มความสนุกสนานของการอ่านและการฟัง ตลอดจนเพื่อเพิ่มความซาบซึ้งในอรรถรสของวรรณกรรม

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน พบว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์สามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง ความสามารถในการตีความ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และเพิ่มความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ให้นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ (Keehn et al., 2008; Lekwilai, 2014; Young et al., 2019) ทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า การใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จะสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองของนักเรียนมัธยมศึกษาได้

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาได้หรือไม่

2. นักเรียนมัธยมศึกษามีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และการจัดการเรียนการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีรายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ พบว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เป็นกลวิธีสอนอ่านผ่านกระบวนการละครที่บูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่นักวิชาการกล่าวตรงกันว่านอกจากจะพัฒนาการอ่านออกเสียงของผู้เรียนได้แล้ว ยังสามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนได้อีกด้วย เพราะกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างรอบด้านทั้งเนื้อหา แนวคิด และอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดผ่านงานเขียน (Buzzeo, 2007; Cornwell, n.d.; Shepard, 2004)

ลำดับต่อมาผู้วิจัยศึกษางานวิจัยของ Keehn et al. (2008) ที่ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเกรด 8 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และพัฒนาทักษะเกี่ยวกับคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถพัฒนาแรงจูงใจและความมั่นใจในการอ่านของนักเรียนได้อีกด้วย ประกอบกับงานวิจัยของ Young et al. (2019) ที่ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีรีดเดอร์ส

เธียเตอร์ ที่มีต่อความสามารถในการตีความ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และความรู้เกี่ยวคำศัพท์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้การอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านทั้งในด้านการอ่านคล่อง ความเข้าใจในการอ่าน การศึกษาในครั้งนี้ยังทำให้รู้ว่ากลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถเพิ่มความสนใจการอ่านวรรณกรรม พัฒนาทักษะการตีความ และการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีผลการประเมินการอ่านเพื่อความเข้าใจที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยของ Lekwilai (2014) ที่ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน

ข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง ความสามารถในการตีความ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

2. นักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเปลี่ยนแปลงไปครั้งหลังดีขึ้นกว่าครั้งก่อนหน้า

ขอบเขตการวิจัย

1.ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เนื้อหาวรรณคดีประเภทร้อยกรองจากรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย 2 ท21102 จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง (2) โคลงโลกนิติ และ (3) เนื้อหาวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบัน จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ บทร้อยกรองจากหนังสือรวมบทร้อยกรองเรื่อง มุมมอง ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐานวิชาภาษาไทย 2 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 4 คาบ ใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยนำกระบวนการละครเข้ามาใช้ในการอ่าน เป็นรูปแบบของการแสดงละครแบบหนึ่งที่ผู้แสดงอ่านหนังสือหรือบทด้วยการอ่านออกเสียง ไม่จำเป็นต้องมีฉากหรือเครื่องแต่งกาย ไม่ต้องใช้การแสดงเต็มรูปแบบ และไม่ต้องท่องจำบท ผู้อ่านเพียงแต่ใช้ความรู้สึก น้ำเสียงและอารมณ์ และนำเสนอตัวละครด้วยการใช้เสียง การแสดงสีหน้าและท่าทางง่าย ๆ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการละครรีดเดอร์ส เธียเตอร์ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1) ก่อนการแสดง ผู้เรียนจะเลือกบทละคร หรือเขียนบทละครจากวรรณกรรมที่สนใจ และ อ่านเนื้อเรื่องในใจ อภิปรายคำศัพท์ยาก จินตนาการถึงตัวละคร กำหนดบทบาทการแสดง ฝึกอ่านบทละครด้วยการอ่านออกเสียง และฝึกซ้อมการแสดง

2) ระหว่างการแสดง ผู้เรียนที่เป็นนักแสดงอ่านบทละครจากบทอ่านโดยสามารถถือบทในขณะที่อ่านได้ ใช้น้ำเสียง สายตา ท่าทางเพื่อสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกของบทละครที่อ่าน ขณะเดียวกับที่ผู้เรียนที่เป็นผู้ชม ฟังและดูการแสดงอย่างตั้งใจ ร่วมจินตนาการไปกับการแสดงและตีความจากบทละคร

3) หลังการแสดง ผู้เรียนอภิปรายและเขียนแสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ที่ได้รับ เพื่อสะท้อนผลจากการอ่านบทละคร และผู้สอนประเมินผลผู้เรียนในด้านความเข้าใจในการอ่าน

การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ หมายถึง การดำเนินการตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่สังเคราะห์จากการผลศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองร่วมกับขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ โดยผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านและกระบวนการละครในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณกรรมร้อยกรอง เริ่มจากการสำรวจและอ่านวรรณกรรมแล้วนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันอภิปรายเพื่อเขียนบทละครจากวรรณกรรม ฝึกซ้อมการอ่านออกเสียงบทละคร โดยใช้ความรู้สึก น้ำเสียง และอารมณ์ แสดงละคร โดยใช้เสียง สีหน้า และท่าทางง่าย ๆ และอภิปรายสะท้อนผลการอ่านหลังการแสดง ซึ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) สร้างความสนใจ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้รู้จักและสำรวจวรรณกรรมสำหรับนำไปเขียนบทละครเพื่อใช้ในการแสดง ขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจวรรณกรรมและได้เตรียมความพร้อม

2) อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะต้องอ่านวรรณกรรมทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจวรรณกรรม ระดมความคิดเพื่อเขียนบทละคร กำหนดบทบาท ตลอดจนฝึกซ้อมการแสดงอ่านบทละคร

3) แสดงละคร เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงละครโดยการอ่านบทละครในชั้นเรียนเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจที่มีต่อบทร้อยกรองที่นำมาเขียนเป็นบทละคร

4) สะท้อนผลการอ่าน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นที่มีต่อวรรณกรรม และถ่ายทอดความเข้าใจโดยการเขียน

วรรณกรรมไทย หมายถึง วรรณคดีและวรรณกรรมของไทยประเภทร้อยกรอง ที่มีการร้อยเรียงถ้อยคำให้เป็นไปตามแบบแผนลักษณะคำประพันธ์ที่กำหนดโดยจำนวนคำ วรรค คำสัมผัส เสียงพยัญชนะ สระ และ วรรณยุกต์ และคำที่ออกเสียงหนักเบา เนื้อหาของบทร้อยกรองสามารถแบ่งได้เป็นสองประเภท คือ 1) บันเทิงคดี มีเนื้อหาเป็นเรื่องราว มีองค์ประกอบ ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แก่นเรื่อง และ 2) สารคดี มีเนื้อหานำเสนอแนวคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว มีองค์ประกอบ ได้แก่ เนื้อหา แก่นเรื่อง และความงามทางภาษา

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอ่านงานเขียนประเภทร้อยกรอง โดยผู้อ่านสามารถแปลความหมายของบทร้อยกรองที่อ่านได้ในระดับของคำศัพท์ จับใจความสำคัญ ตีความแนวคิดหลักของบทร้อยกรองที่อ่านได้ เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของ

ผู้ประพันธ์ผ่านเนื้อความของบทร้อยกรอง ตลอดจนเชื่อมโยงแนวความคิดที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์เดิมเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง และคาดเดาเหตุการณ์ข้างหน้าได้ ซึ่งสามารถวัดความสามารถดังกล่าวด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การแปลความ คือ การแปลความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน หรือแสดงความเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านได้

2) การจับใจความ คือ การระบุใจความสำคัญและส่วนขยาย และลำดับเหตุการณ์หรือเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้

3) การวิเคราะห์ คือ การระบุข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามองค์ประกอบของวรรณกรรม

4) การตีความ คือ การอธิบายความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านในระดับลึกกว่าถ้อยคำที่ปรากฏ การบอกวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง และสรุปแก่นเรื่องหรือแนวความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

5) การประเมินค่า คือ การอธิบายความสมเหตุสมผลของบทร้อยกรองที่อ่านและการนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ประเมินคุณค่าทางด้านเนื้อหาและภาษา และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

6) การเชื่อมโยง คือ การเชื่อมโยงความหมายของบทร้อยกรองกับประสบการณ์เดิมของตนเอง ขยายความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้งกว่าเนื้อหาสาระที่ได้รับมา นำสาระความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรองไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

7) การถ่ายทอด คือ การอธิบายความเข้าใจและแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่อ่านสร้างองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่าน หรือแต่งเรื่องใหม่จากเรื่องที่อ่านได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยสามารถนำแนวทางในการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไปใช้ในการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน

2. ครูและผู้สนใจสามารถนำแนวทางในการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านงานเขียนประเภทอื่น ๆ ได้

3. นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไปปรับใช้กับการอ่านงานเขียนประเภทอื่น ๆ ได้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง *การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา* ผู้วิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรมทั้งเอกสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ดังรายการต่อไปนี้

1. วรรณกรรมไทย
    1.1 ความหมายของวรรณคดีและวรรณกรรม
    1.2 ความหมายของวรรณกรรมร้อยกรอง
    1.3 ประเภทของวรรณกรรมร้อยกรอง
2. กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
    2.1 ความหมายและความสำคัญของวิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร
    2.2 ขั้นตอนการสอนโดยใช้การแสดงละคร
    2.3 รูปแบบการแสดงละคร
    2.4 ความหมายและความสำคัญของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
    2.5 องค์ประกอบของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
    2.6 ขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
    2.7 รูปแบบของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
    2.8 แนวทางการประยุกต์ใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
    2.9 การสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง
    2.10 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
    2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์
3. การอ่านเพื่อความเข้าใจ
    3.1 ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ
    3.2 ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ
    3.3 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ
    3.4 ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ
    3.5 การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

3.6 การประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1. วรรณกรรมไทย

1.1 ความหมายของวรรณคดีและวรรณกรรม

อิงอร สุพันธุ์วณิช (2554) เปรียบเทียบความหมายของคำว่า *วรรณคดี* และ *วรรณกรรม* สามารถสรุปได้ว่า *วรรณคดี* มีความหมายที่ใช้กันโดยทั่วไป 2 ประการ คือ ความหมายแรก ได้แก่ เรื่องที่แต่งเรียบเรียงออกมาเป็นหนังสือหรือหนังสือทั่วไปแต่มีความหมายเน้นไปทางหนังสือเก่าถือเป็นมรดกสืบทอดกันมาแต่โบราณ อีกความหมายหนึ่งมีความคล้ายคลึงกับคำว่า *กวีนิพนธ์* คือ หนังสือที่ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรมีคุณค่าสูง มีวรรณศิลป์หรือเป็นแบบอย่างที่ดีควรยกย่องเชิดชูต่อไป

คำว่า *วรรณกรรม* เกิดหลังคำว่า วรรณคดี หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่ได้ประกอบกันขึ้นโดยมีชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ เรียบเรียงขึ้นด้วยความพยายามที่จะสื่อสารแนวความคิดต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบงานเขียนลักษณะงานเขียนเกือบทั้งหมดในปัจจุบันนับเป็นวรรณกรรมทั้งสิ้น ทั้งเรื่องสั้น นวนิยาย ร้อยกรอง บทความ บทวิจารณ์ สารคดี แต่ตำราเรียนโดยตรงไม่ถือว่าเป็นวรรณกรรม

ส่วนคำว่า *วรรณกรรมปัจจุบัน* ใช้เรียกหนังสือหรือเอกสารที่เรียบเรียงขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา เพราะพิจารณาเห็นว่าตั้งแต่ช่วงเวลาดังกล่าวนั้นหนังสือไทยค่อนข้างจะมีแนวโน้มลักษณะเป็นรูปแบบสากล ไม่จำกัดแต่เฉพาะเอกลักษณ์แบบวรรณคดีไทยที่มีมาแต่เดิม แต่ยังมีนักวิชาการบางกลุ่มเรียกงานเขียนที่คนส่วนใหญ่ถือว่าเป็นวรรณคดีว่า วรรณกรรม จึงไม่ใช่เรื่องผิด บางคนใช้คำว่า วรรณกรรม ในความหมายที่ครอบคลุมหนังสือทุกประเภททั้งวรรณคดีเก่า และหนังสือที่แต่งขึ้นใหม่

เมื่อนำข้อมูลข้างต้นมาพิจารณาร่วมกันกับเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่กำหนดให้เรียนในหนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่ามีทั้งวรรณคดีที่ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสร และวรรณกรรมที่แต่งหลัง พ.ศ. 2500 ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า วรรณกรรม แทนวรรณคดีและวรรณกรรมที่จะกล่าวถึงต่อไปในงานวิจัย และเพื่อให้สอดคล้องกับขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นวรรณกรรมร้องกรอง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือและเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับวรรณกรรมร้อยกรองเป็นลำดับต่อไป

1.2 ความหมายของวรรณกรรมร้อยกรอง

ร้อยกรอง เป็นคำที่คณะกรรมการสำนักวัฒนธรรมทางวรรณกรรมตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2485 กำหนดขึ้นเพื่อใช้เรียกวรรณกรรมที่มีลักษณะบังคับในการแต่งมีกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เฉพาะแบบ เช่น กำหนดจำนวนคำ กำหนดส่งรับสัมผัสตามตำแหน่ง กำหนดจำนวนวรรค กำหนดเสียงวรรณยุกต์ กำหนดคำที่มีเสียงหนักเบา เป็นต้น เพื่อให้เข้าคู่กับคำว่า ร้อยแก้ว ซึ่งเดิมบทประพันธ์ประเภทนี้ เรียกกันหลายอย่าง เช่น กลอน กาพย์ ฉันท์ (ดนยา วงศ์ธนะชัย, 2542) และมีนักวิชาการให้คำจำกัดความของบทร้อยกรองไว้ดังนี้

บทร้อยกรอง หมายถึง โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ซึ่งมีถ้อยคำที่นำมาประกอบกัน มีเสียงสูง ต่ำ หนักเบา และสั้นยาว ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ รูปแบบที่กำหนดนี้มีจำนวนมาก ไม่จำเป็นต้องมีเฉพาะแต่ที่กำหนดไว้ในตำรา ซึ่งว่าด้วยการแต่ง โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน หรือ ลักษณะคำประพันธ์ (พระยาอนุมานราชธน, 2518 อ้างถึงใน ดนยา วงศ์ธนะชัย, 2542) บทร้อยกรองหมายความรวมไปถึงบทประพันธ์ที่มีการบังคับรูปแบบลักษณะคำประพันธ์ เช่น บังคับคณะ บังคับคำ และแบบแผนการส่งสัมผัสต่าง ๆ (ประทีป เหมือนนิล, 2519) บทร้อยกรองเป็นถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งลักษณะคำประพันธ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) เรียกว่า คำประพันธ์ คือ ถ้อยคำที่ได้ร้อยกรอง หรือเรียบเรียงขึ้น โดยมีข้อบังคับ จำกัดคำ และวรรคตอน ให้รับสัมผัสกัน ไพเราะตามกฎเกณฑ์ ที่ได้วางไว้ในลักษณะคำประพันธ์ (กำชัย ทองหล่อ, 2556)

สรุปความหมายของวรรณกรรมร้อยกรองได้ว่า งานเขียนหรือคำประพันธ์ที่ร้อยเรียงถ้อยคำให้เป็นไปตามแบบแผนลักษณะคำประพันธ์ที่กำหนดโดย คณะ คำสัมผัส เสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ คำที่ออกเสียงหนักเบา และคำสร้อย

1.3 ประเภทของวรรณกรรมร้อยกรอง

การจำแนกประเภทของวรรณกรรมร้อยกรองมีแนวทางการจำแนกประเภทตามลักษณะเนื้อหาของวรรณกรรมร้อยกรอง จำแนกตามรูปแบบการเขียน จำแนกตามลักษณะคำประพันธ์ นอกจากนี้สามารถจำแนกตามช่วงเวลาที่แต่งได้อีกด้วย มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามลักษณะของเนื้อหา

การแบ่งประเภทงานเขียนตามลักษณะของเนื้อหา โดยทั่วไปสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ บันเทิงคดี และสารคดี (สมพร จารุนัฏ, 2540; สุทธิวรรณ อินทะกนก, 2559; อิงอร สุพันธุ์วณิช, 2554)

1) บันเทิงคดี คืองานเขียนที่มีเนื้อหาเน้นการถ่ายทอดสารที่ตอบสนองอารมณ์ของผู้อ่าน เพื่อให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านให้ความบันเทิง มักมีเนื้อหาสาระที่เกิดจากจินตนาการของผู้แต่งหรือเป็นเรื่องที่สมมติขึ้นจากเค้าโครงและเหตุการณ์ต่าง ๆ มีการกำหนดหน้าที่บทบาทตัวละคร สถานที่เกิดเหตุ รวมไปถึงพฤติกรรม และความสะเทือนใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านั้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเป็นจริงแต่คำนึงถึงความสมจริงและเหตุผล ผู้แต่งเจตนาให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นเบื้องต้นแต่ก็อาจจะมีสาระความรู้ที่มีคุณค่าอยู่เบื้องหลังความเพลิดเพลิน องค์ประกอบของบันเทิงคดีที่สำคัญมี 6 ประการ คือ สารัตถะของเรื่อง (Theme) โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) บทสนทนา (Dialogue) ฉาก (Setting) บรรยากาศ (Atmosphere) มีรายละเอียดดังนี้

1.1) แก่นเรื่อง (Theme) คือ ความคิดสำคัญของเรื่อง เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่าน

1.2) โครงเรื่อง (Plot) คือ เหตุการณ์ที่จัดเรียงลำดับและเป็นเหตุเป็นผลกัน เหตุการณ์หนึ่งเป็นผลให้เกิดเหตุการณ์หนึ่ง หรือหลายๆ เหตุการณ์สืบเนื่องตามมา โครงเรื่องที่น่าสนใจจะเกิดจากความขัดแย้งระหว่างแนวคิด ค่านิยม ความเชื่อหรือเหตุผลมากกว่า 2 กระแสขึ้นไป ทำให้ผู้อ่านอยากรู้ว่าปมปัญหานั้นจะลงเอยในลักษณะใด

1.3) ตัวละคร (Character) คือ ตัวบุคคล สัตว์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนสร้างขึ้นให้มีบทบาท มีชีวิต มีจิตวิญญาณ แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เหตุการณ์ดำเนินไปตามเรื่องราวที่วางไว้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

1.4) บทสนทนา (Dialogue) คือ คำพูดของตัวละครแต่ละตัว บทสนทนานับเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องบันเทิงคดีได้ประการหนึ่ง เพราะช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึง แนวคิดของผู้แต่ง ทราบถึงบุคลิกลักษณะของตัวละคร ข้อขัดแย้งระหว่างตัวละคร ภูมิหลังและรายละเอียดต่าง ๆ ได้ โดยที่ผู้แต่งไม่ต้องบรรยายหรือพรรณนาความให้ยืดยาว นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินไปพร้อมกันด้วย

1.5) ฉาก (Setting) คือ การบรรยายภาพสถานที่ เวลา และสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในเหตุการณ์ของเรื่อง เป็นการสร้างอารมณ์และจินตนาการให้กับผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน มีอารมณ์ร่วมกับตัวละคร และคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้ การบรรยายฉากต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริง มีความถูกต้องสมจริง มีความชัดเจนเป็นระเบียบ ไม่สับสน

ใช้ภาษาประณีตด้วยภาพพจน์และโวหารต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยทั่วไปมักนิยมใช้พรรณนาโวหารในการกล่าวถึงฉาก

1.6) บรรยากาศ (Atmosphere) คือ การบรรยายอารมณ์ความรู้สึก องค์ประกอบต่าง ๆ ของฉากและตัวละคร เพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกแก่ผู้อ่าน

2) สารคดี คืองานเขียนที่มีเนื้อหาเน้นการถ่ายทอดสาระความรู้ต่าง ๆ มักมีเนื้อหาสาระเป็นข้อเท็จจริง มีลักษณะสำคัญคือ เป็นข้อเท็จจริงทั้งบุคคล เรื่องราว เหตุการณ์ และสถานที่ มีอรรถรสให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน มีการสร้างสรรค์จินตนาการ และมีคุณค่าให้ทั้งความรู้และความคิด ผู้แต่งเจตนาให้สาระความรู้เป็นเบื้องต้นมีความเพลิดเพลินเป็นเบื้องหลัง นักเขียนสารคดีที่มีฝีมือบางคนอาจจะเขียนสารคดีให้อ่านได้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลินเหนือกว่าบันเทิงคดีทั่วไปได้ แต่เอกสารหรือหนังสือที่เขียนเป็นวิชาการโดยตรงไม่เรียกว่าเป็นสารคดี

1.3.2 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามเนื้อหาและรูปแบบการเขียน

ประทีป เหมือนนิล (2519) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมร้อยกรองตามเนื้อหาและรูปแบบการเขียนวรรณกรรมไว้ดังนี้

1) ประเภทบรรยาย (Narrative) คือ วรรณกรรมร้อยกรองที่มีโครงเรื่อง ตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ผูกเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกันไป เช่น ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี อิเหนา

2) ประเภทพรรณนา หรือ รำพึงรำพัน (Descriptive or Lyrical) มักเป็นวรรณกรรมร้อยกรองที่ผู้แต่งมุ่งแสดงอารมณ์ส่วนตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่มีโครงเรื่อง เช่น นิราศ และเพลงยาว

3) ประเภทบทละคร (Dramatic) เป็นวรรณกรรมร้อยกรองสำหรับการอ่านและใช้เป็นบทสำหรับการแสดงด้วย เช่น บทพากย์โขน บทละครร้อง บทละครรำ

1.3.3 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามลักษณะคำประพันธ์

การแบ่งประเภทของวรรณกรรมร้อยกรอง โดยจำแนกตามลักษณะคำประพันธ์หรือฉันทลักษณ์ สามารถแบ่งออกเป็น 7 ชนิด คือ ร่าย โคลง ลิลิต กาพย์ กลอน ฉันท์ และกลบท (กำชัย ทองหล่อ, 2556; วราภรณ์ บำรุงกุล, 2537) ซึ่งวรรณกรรมร้อยกรองที่ใช้ในการวิจัย 3 เรื่อง ได้แก่ บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง โคลงโลกนิติ และบทร้อยกรองจากหนังสือรวมบทร้อยกรอง

เรื่อง มุมมอง มีลักษณะคำประพันธ์ประเภท กลอนบทละคร และโคลงสี่สุภาพ มีรายละเอียดของลักษณะคำประพันธ์ดังนี้

1) กลอนบทละคร

กลอนบทละครจะนับเป็นคำกลอน ในการแต่งใช้หลักเกณฑ์เหมือนกลอนสุภาพ คือ หนึ่งบทมี 2 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรคทุกวรรคมี 8 คำ การสัมผัสให้คำสุดท้ายของวรรคหน้าสัมผัสกับคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรคหลัง คำสุดท้ายของวรรครับสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครอง สัมผัสระหว่างบทร้อยสัมผัสจากคำสุดท้ายของบทหน้าไปยังคำสุดท้ายของวรรครับของบทถัดไป แต่สำหรับกลอนบทละครมีจำนวนคำในวรรคต่างกับกลอนสุภาพ สามารถใช้ได้ตั้งแต่ 6-9 คำ แต่ที่นิยมคือ 6 หรือ 7 คำ เพราะเหมาะสมกับจังหวะและทำนองร้องได้ดี การใช้คำมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับทำนองร้องเป็นสำคัญ สำหรับวรรคแรกของกลอนบทละครนิยมใช้คำขึ้นต้นว่า “มาจะกล่าวบทไป” “เมื่อนั้น” “บัดนั้น” บางครั้งมีบทดอกสร้อยแทรกในตอนพรรณนาความงามของสิ่งต่าง ๆ เช่น ชมความงาม ชมช้าง ชมม้า ฯลฯ กลอนบทละครหากบอกเพลงหน้าพาทย์จะใส่ไว้ด้านล่างของข้อความ เช่น ฯ 2 คำ โอดฯ หมายถึง เนื้อความข้างต้นมี 2 คำกลอนหรือ 4 วรรคและ โอด คือชื่อเพลงหน้าพาทย์ที่บอกกิริยาตัวละคร

2) โคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพหนึ่งบทมี 4 บาท ในหนึ่งบาทมี 2 วรรค วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 2 คำ ยกเว้นวรรคสุดท้ายที่มี 4 คำ บังคับคำเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่ง อาจมีคำสร้อย 2 คำท้ายบาทที่ 1 และบาทที่ 3 โคลงสี่สุภาพมีสัมผัสดังนี้ คำที่ 7 ของบาทที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และบาทที่ 3 และคำที่ 7 ของบาทที่ 2 สัมผัสกับคำที่ 5 ของบาทที่ 4

1.3.4 วรรณกรรมร้อยกรองจำแนกตามช่วงเวลาที่แต่ง

อิงอร สุพันธุ์วณิช (2554) ได้จำแนกวรรณกรรมร้อยกรองของไทยตามช่วงเวลาที่แต่ง แบ่งได้เป็น 2 ช่วงเวลา คือ 1) ร้อยกรองในอดีต และ 2) ร้อยกรองปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) ร้อยกรองในอดีต

ร้อยกรองในอดีต คือวรรณกรรมร้อยกรองตั้งแต่สมัยสุโขทัยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 มักเป็นร้อยกรองขนาดยาว

เรื่องเล่า นิทาน เนื้อหาเป็นเรื่องไกลตัว จะเน้นการใช้ภาษาและความหมายเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะของวรรณกรรมร้อยกรองในอดีตเป็นดังนี้

1.1) ร้อยกรองขนาดยาวมีทั้งเป็น เรื่องเล่า บทพรรณนา และบทขับร้อง

1.2) เนื้อหามีทั้งเป็นสารคดีและบันเทิงคดีโดยครอบคลุมเรื่องทางศาสนาคำสอน นิทาน บทแสดง บทพรรณนา บทสดุดี และประวัติศาสตรพงศาวดาร เป็นต้นการแต่งร้อยกรองในสมัยก่อนกวีจะเน้นอุดมคติด้านความงามและความประพฤติ

1.3) นิยมแต่งเรื่องประเภทจินตนาการและเรื่องไกลตัว เช่น ยักษ์ เทวดานรก สวรรค์ เป็นต้น

1.4) เน้นความงามทางภาษา เช่น เล่นคำ เล่นความ เล่นเสียง ใช้โวหาร ให้ไพเราะด้วยเสียงยิ่งกว่าเนื้อเรื่องและแนวความคิด

2) ร้อยกรองปัจจุบัน

วรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันมีลักษณะหลายประการที่เปลี่ยนแปลงไปจากลักษณะของวรรณกรรมร้อยกรองในอดีต (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2325 อ้างถึงใน อิงอร สุพันธ์วณิช, 2554) มีรายละเอียดดังนี้

2.1) ร้อยกรองปัจจุบันมีขนาดสั้นลงและมุ่งเป็นกาพย์กลอนแห่งความคิด (Poem of ideas) มากกว่าจะเป็นกาพย์กลอนแห่งอารมณ์ (Poem appeals to the senses) มุ่งเน้นข้อคิดหรือความคิดอันใดอันหนึ่งแก่ผู้อ่านมากกว่าการเน้นความงามทางภาษาแบบเดิม อย่างไรก็ร้อยกรองขนาดยาวยังไม่หมดไป พอมีปรากฏอยู่บ้างแต่น้อยมากหากเทียบกับจำนวนร้อยกรองทั้งหมดที่แต่งในปัจจุบัน

2.2) ร้อยกรองปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านลักษณะคำประพันธ์และการวางรูป คือนักเขียนร้อยเรียงกำหนดรูปแบบคำประพันธ์ต่าง ๆ น้อยลง กว่าเรื่องเนื้อหาแนวความคิดของร้อยกรอง จึงทำให้แบบผิดแบบแผนคำลักษณะคำประพันธ์ไปบ้าง นอกจากนี้ร้อยกรองปัจจุบันนิยมแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกลอนมากกว่าคำประพันธ์ประเภทอื่น ๆ

2.3) ร้อยกรองปัจจุบันมีเนื้อเรื่องกว้างขวางแต่มักเกี่ยวข้องกับชีวิตและสังคมส่วนใหญ่ เนื้อหามักเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง ศิลปวัฒนธรรม และสภาพการณ์ของสังคมปัจจุบัน เป็นต้น เรื่องดังกล่าวเน้นข้อเท็จจริงมากกว่าเรื่องในอุดมคติ

2.4) ร้อยกรองปัจจุบันมักจะแสดงความคิดเห็นหรือใช้ถ้อยคำรุนแรงแข็งกร้าวโดยเฉพาะความคิดและถ้อยคำที่ใช้ในบทปลุกเร้าใจ นอกจากนี้การใช้ถ้อยคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันสามารถนำมาใช้ได้

2.5) ร้อยกรองปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากลักษณะการร้อยกรองจากต่างประเทศโดยเฉพาะ ไฮกุ จากญี่ปุ่น และ กลอนเปล่า จากอังกฤษ

การแบ่งประเภทของวรรณกรรมร้อยกรองมีแนวทางการจำแนกประเภทตามเนื้อหาของวรรณกรรม รูปแบบการเขียน ลักษณะคำประพันธ์ และช่วงเวลาที่แต่ง ดังกล่าวข้างต้น และเมื่อสำรวจรายชื่อวรรณกรรมร้อยกรองในหนังสือเรียนภาษาไทยวรรณคดีวิจักษ์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาสามารถจัดประเภทตามลักษณะเนื้อหา รูปแบบการเขียน และลักษณะคำประพันธ์ ของวรรณกรรมร้อยกรองในระดับมัธยมศึกษาดังแสดงในตาราง 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตาราง 1

สรุปข้อมูลประเภทของวรรณกรรมร้อยกรองตามหลักสูตรแกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

วรรณกรรมร้อยกรอง	เนื้อหา		รูปแบบการเขียน			ลักษณะคำประพันธ์				
ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาปีที่ 1-6	สารคดี	บันเทิงคดี	บรรยาย	พรรณนา	บทละคร	โคลง	ร่าย	กลอน	กาพย์	ฉันท์
มัธยมศึกษาปีที่ 1										
1. นิราศภูเขาทอง		✓		✓				✓		
2. โคลงโลกนิติ	✓		✓			✓				
3. กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน		✓		✓					✓	
4. กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา		✓	✓						✓	
5. สุภาษิตพระร่วง	✓		✓				✓			
มัธยมศึกษาปีที่ 2										
6. โคลงภาพพระราชพงศาวดาร	✓		✓			✓				
7. บทเสภาสามัคคีเสวก	✓		✓					✓		
8. บทละครรามเกียรติ์ นารายณ์ปราบนนทก		✓			✓			✓		
9. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง		✓		✓		✓			✓	
10. โคลงสุภาษิต	✓		✓			✓				
11. กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	✓			✓				✓		
มัธยมศึกษาปีที่ 3										
12. พระอภัยมณี		✓	✓					✓		
13. อิศรญาณภาษิต	✓		✓					✓		
14. บทพากย์เอราวัณ		✓			✓				✓	
มัธยมศึกษาปีที่ 4										
15. นมัสการมาตา-ปิตุคุณ และนมัสการอาจริยคุณ	✓		✓							✓
16. อิเหนาตอนศึกกะหมังกุหนิง		✓			✓			✓		

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วรรณกรรมร้อยกรอง ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาปีที่ 1-6	เนื้อหา		รูปแบบการเขียน			ลักษณะคำประพันธ์				
	สารคดี	บันเทิงคดี	บรรยาย	พรรณนา	บทละคร	โคลง	ร่าย	กลอน	กาพย์	ฉันท์
17. นิราศนรินทร์คำโคลง		✓		✓		✓	✓			
18. มงคลสูตรคำฉันท์	✓		✓						✓	✓
มัธยมศึกษาปีที่ 5										
19. มหาเวสสันดรชาดก		✓	✓				✓			
20. ลิลิตตะเลงพ่าย	✓		✓				✓	✓		
21. มัทนะพาธา		✓			✓				✓	✓
22. คัมภีร์ฉันทศาสตร์แพทยศาสตร์สงเคราะห์	✓		✓				✓		✓	
มัธยมศึกษาปีที่ 6										
23. กาพย์เห่เรือ		✓		✓		✓			✓	
24. เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา		✓	✓					✓		
25. สามัคคีเภทคำฉันท์	✓		✓						✓	✓
รวม 25 เรื่อง	12	13	15	6	4	6	5	9	9	4

** วรรณกรรมร้อยกรองบางเรื่องมีลักษณะคำประพันธ์มากกว่า 1 ประเภท*

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ประเภทของวรรณกรรมร้อยกรองจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีวรรณกรรมร้อยกรองจำนวน 25 เรื่อง สามารถจำแนกโดยใช้เกณฑ์เนื้อหา รูปแบบการเขียน และลักษณะคำประพันธ์ได้ดังนี้

วรรณกรรมร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เรื่อง วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี รูปแบบการเขียนแบบพรรณนามีลักษณะคำประพันธ์เป็นกลอนนิราศ คือ นิราศภูเขาทอง และมีลักษณะคำประพันธ์เป็น กาพย์ คือ กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ส่วนวรรณกรรมประเภทสารคดีรูปแบบการเขียนแบบบรรยายมีลักษณะคำประพันธ์เป็นโคลงสี่สุภาพ ได้แก่ โคลงโลกนิติ และร่ายสุภาพ ได้แก่ สุภาษิตพระร่วง

วรรณกรรมร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 6 เรื่อง วรรณกรรมประเภทสารคดี รูปแบบการเขียนแบบบรรยายและมีลักษณะคำประพันธ์เป็นโคลงสี่สุภาพ คือ โคลงภาพ

พระราชพงศาวดาร และโคลงสุภาษิต วรรณกรรมประเภทสารคดี รูปแบบการเขียนแบบพรรณนา และมีลักษณะคำประพันธ์ประเภทกลอนดอกสร้อย คือกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ส่วนวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีรูปแบบการเขียนแบบพรรณนา คือ บทเสภาสามัคคี และกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยมีลักษณะคำประพันธ์ประเภทกลอนเสภา และกาพย์ห่อโคลงตามลำดับ และวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีลักษณะเป็นบทละคร คือ บทละครเรื่องรามเกียรติ์ตอนนารายณ์ปราบนนทก ซึ่งแต่งตามลักษณะคำประพันธ์กลอนบทละคร

วรรณกรรมร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 3 เรื่อง วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีรูปแบบการเขียนแบบพรรณนาเป็นกลอนสุภาพ คือ พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีลักษณะเป็นบทละคร คือ บทพากย์เอราวัณ ซึ่งใช้ลักษณะคำประพันธ์กาพย์ และวรรณกรรมประเภทสารคดีที่มีรูปแบบการเขียนแบบบรรยายเป็นกลอนเพลงยาว คือ อิศรญาณภาษิต

วรรณกรรมร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวน 4 เรื่อง วรรณกรรมประเภทสารคดีที่มีรูปแบบการเขียนแบบบรรยาย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ นมัสการมาตาปิตุคุณและนมัสการอาจริยคุณและมงคลสูตรคำฉันท์ ใช้ลักษณะคำประพันธ์ ฉันท์ และคำฉันท์ ตามลำดับ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีรูปแบบการเขียนเป็นบทละคร ใช้ลักษณะคำประพันธ์กลอนบทละคร ได้แก่ อิเหนาตอนศึกกะหมังกุหนิง และวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีรูปแบบการเขียนแบบพรรณนาใช้ลักษณะคำประพันธ์ร่ายและโคลง ได้แก่ นิราศนรินทร์คำโคลง

วรรณกรรมประเภทร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวน 4 เรื่อง วรรณกรรมประเภทสารคดี ที่มีรูปแบบการเขียนแบบบรรยาย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ลิลิตตะเลงพ่าย และคัมภีร์ฉันทศาสตร์แพทยศาสตร์สงเคราะห์ ใช้ลักษณะคำประพันธ์ประเภท ลิลิต (ร่ายและโคลง) และ กาพย์ผสมร่าย ตามลำดับ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี ที่มีรูปแบบการเขียนแบบบทละครมีลักษณะคำประเภทคำฉันท์ จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ มัทนะพาธา และวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี ที่มีรูปแบบการเขียนแบบพรรณนาใช้ลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายสุภาพ จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ มหาเวสสันดรชาดก

วรรณกรรมร้อยกรองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 3 เรื่อง วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี ที่มีรูปแบบการเขียนแบบพรรณนาใช้ลักษณะคำประเภทกาพย์ห่อโคลง จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ กาพย์เห่เรือ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี ที่มีรูปแบบการเขียนแบบบรรยาย จำนวน 1 เรื่อง

ได้แก่ เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ใช้ลักษณะคำประเภทกลอนเสภา และวรรณกรรมประเภทสารคดีที่มีรูปแบบการเขียนแบบบรรยาย จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ สามัคคีเภทคำฉันท์ ใช้ลักษณะคำประพันธ์ประเภทคำฉันท์

เมื่อพิจารณาการแบ่งประเภทของบทร้อยกรองตามเกณฑ์เนื้อหา รูปแบบการเขียน และลักษณะคำประพันธ์ ประกอบกับวรรณกรรมร้อยกรองที่ปรากฏในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้วิจัยจึงเลือกการแบ่งประเภทบทร้อยกรองตามเกณฑ์เนื้อหาที่แบ่งประเภทบทร้อยกรองเป็น สารคดี และบันเทิงคดี มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพราะเกณฑ์การแบ่งประเภทของบทร้อยกรองโดยใช้เนื้อหามีความสัมพันธ์กับแนวทางการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน ระดับมัธยมศึกษาที่ระบุไว้ในสาระการเรียนรู้แกนกลางว่า นักเรียนมัธยมศึกษาต้องสามารถอ่านงานเขียนทั้งสารคดีและบันเทิงคดีได้ จึงมีความเหมาะสมในการใช้แบ่งประเภทของบทร้อยกรองเพื่อวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

เกณฑ์การแบ่งประเภทบทร้อยกรองเป็นประเภทสารคดีและบันเทิงคดีดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกวรรณกรรมร้อยกรองที่ใช้ในการวิจัย 3 เรื่อง ได้แก่ โคลงโลกนิติ และบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง ซึ่ง โคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีคำสอนมีเนื้อหาประเภทสารคดีที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง เป็นวรรณคดีการแสดงมีเนื้อหาประเภทบันเทิงคดี และแม้ว่าจะไม่ใช่วรรณคดีที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหนังสือเรียน แต่ในได้กำหนดให้เรียนเรื่องนิทานพื้นบ้าน ซึ่งมีเนื้อหาของวรรณคดีเรื่องสังข์ทองเป็นเรื่องที่ต้องเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงเลือกบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง เพื่อให้ได้เนื้อหาในการวิจัยครอบคลุมทุกประเภทของวรรณกรรมไทยผู้วิจัยได้เลือกวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันอีกหนึ่งเรื่อง ได้แก่ บทร้อยกรองจากหนังสือรวมบทร้อยกรอง เรื่อง มุมมอง ซึ่งบทร้อยกรองเรื่องนี้มีประเภทเนื้อหาเป็นสารคดีสังคมร่วมสมัย อันเป็นลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมร้อยกรองในปัจจุบันที่แตกต่างจากวรรณกรรมร้อยกรองโบราณ เป็นผลงานของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ผู้มีผลงานการประพันธ์ที่ได้รับรางวัลเป็นจำนวนมาก เช่น รางวัลศรีบูรพา รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) และพระเกี้ยวทองคำ จึงเหมาะสมควรค่าแก่การศึกษา

2. กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เป็นอีกหนึ่งกลวิธีการสอนโดยใช้การแสดงละคร ซึ่งกลวิธีนี้มุ่งเน้นการสอนการอ่านโดยใช้กระบวนการละครเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านวรรณกรรม มีความแตกต่างจากการสอนโดยใช้การแสดงละครโดยทั่วไป ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายและความสำคัญของวิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร

นักวิชาการด้านการศึกษาและการละครได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของวิธีการสอนโดยใช้การแสดงละครไว้ดังนี้

มัทนี รัตนิน (2546) ระบุว่า การแสดงละคร คือ ศิลปะสาขาหนึ่งที่มนุษย์กระทำมาตั้งแต่เกิดและกระทำอยู่ทุกวันในบทบาทต่าง ๆ เพื่อสื่อสาร เรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ให้ผู้อื่นรู้เห็นและมีความรู้สึกร่วมด้วย หรือได้รับความบันเทิง หรือได้รับความรู้ ข่าวสาร เรื่องราว นักแสดงละครเป็นผู้ถ่ายทอดตีบทและตีความหมายของบทละครที่เป็นวรรณกรรมออกมาเป็นการกระทำด้วยร่างกาย การกระทำด้วยเสียง ด้วยคำพูด หรือบทสนทนา ให้ผู้ชมได้เห็นเป็นภาพบนเวทีเหมือนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตแต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดจากการแสดงสมมติเลียนแบบชีวิตและธรรมชาติจำลองมาบนเวทีในกำหนดเวลาช่วงหนึ่งที่จำกัดในสถานที่ที่จำกัด

ทิศนา แขมมณี (2562) ระบุว่า วิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนแสดงละคร ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา และสามารถทำให้ทั้งผู้แสดงและผู้ชมเกิดความเข้าใจและจดจำเรื่องนั้นได้นาน วัตถุประสงค์หลักของวิธีสอนโดยใช้การแสดงละครคือช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพของเรื่องราวที่ต้องการเรียนรู้ประจักษ์ชัดด้วยตาตนเอง ทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและจดจำได้นาน เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นสิ่งที่เรียนมีชีวิตขึ้นมา ทำให้การเรียนรู้มีความเป็นจริง และมีความหมายสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน การแสดงออก การจัดการ การแสวงหาข้อมูลความรู้ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

พรรัตน์ ดำรุง (2547) กล่าวถึง ละครในโรงเรียน หรือ ละครการศึกษา ไว้ว่า คือ การใช้กระบวนการทางการละครตลอดจนการนำความรู้ในการสร้างละครมาปรับใช้กับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายวิชาทางศิลปะวิชาหนึ่งหรือเป็นเทคนิคการสอนที่ช่วยให้เด็ก ๆ มี

ประสบการณ์ตรงในการทำงานและพัฒนาตนเองจากการทำงานกับกลุ่มเพื่อนมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนไม่ต้องการผู้ชม แต่มุ่งเน้นในการทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออกและฝึกฝนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการพัฒนาการสร้างสรรค์และแสดงออกร่วมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปความหมายและความสำคัญของวิธีการสอนโดยใช้การแสดงละครได้ว่า คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนแสดงละครจากเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง เพื่อสื่อสาร เรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ให้ผู้อื่นรู้เห็นและมีความรู้สึกร่วมด้วย มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน การแสดงออก การจัดการ การแสวงหาข้อมูลความรู้ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

2.2 ขั้นตอนการสอนโดยใช้การแสดงละคร

ทิศนา แขมมณี (2562) อธิบายขั้นตอนการสอนโดยใช้การแสดงละครมีรายละเอียดดังนี้

1) การเตรียมบทละคร ผู้สอนและผู้เรียนควรมีการอภิปรายกันถึงวัตถุประสงค์ของการที่จะใช้ละครเป็นวิธีการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดผู้เรียนควรมีบทบาทในการเลือกเรื่องราวที่จะแสดง ผู้สอนอาจเตรียมบทละครให้ผู้เรียนแสดง โดยต้องเตรียมเนื้อหาการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบ และต้องเตรียมบทละครคือบทพูดของตัวละครต่าง ๆ หรืออาจให้ผู้เรียนช่วยกันเขียน ผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาหรือเรื่องราวจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้เนื้อหาหรือเรื่องราวที่ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด และอาจขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะแสดง

2) การศึกษาบทละครและเลือกบทบาทที่จะแสดง ผู้สอนและผู้เรียนควรช่วยกันเลือกว่าใครควรจะแสดงบทอะไร โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสามารถของผู้เรียนกับบทบาทที่จะแสดง ควรเลือกผู้ที่มีบุคลิกลักษณะตรงกับเรื่องมากที่สุด เนื่องจากการแสดงละครเน้นที่การให้ผู้เรียนเห็นภาพหรือเรื่องราวที่ตรงกับเรื่องราวและความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้นผู้แสดงควรมีความเต็มใจที่จะแสดง เพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุด

3) การฝึกซ้อมการแสดงสำหรับผู้แสดงและการเตรียมผู้ชม ผู้แสดงแต่ละคนต้องศึกษาเรื่องราวและบทของตนและพยายามท่องจำบทละครที่ได้รับมอบหมายให้คล่อง เพื่อการแสดงจะได้ไม่ติดขัด และจะต้องมีการฝึกซ้อมการแสดงร่วมกัน สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับบทบาทในการแสดงจะเป็นผู้ชมการแสดง ผู้ช่วยจัดการแสดง ผู้จัดหาจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการแสดง สำหรับผู้ชมต้องได้รับการแนะนำมารยาทในการชมการแสดง ผู้สอนควรจัดแบ่งงานตามความสนใจและความสามารถของเรียนและให้คำแนะนำในการชมละครว่า ควรสังเกตและให้ความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องอะไรบ้าง จุดใดบ้าง

4) การจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการแสดง การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง เช่น เสื้อผ้าตามบทบาทตัวละคร อุปกรณ์ประกอบฉาก โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

5) การแสดงละครและการชมการแสดง เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้วจึงเริ่มการแสดงในขณะแสดงผู้สอนและผู้ชมไม่ควรขัดจังหวะการแสดง ควรให้กำลังใจผู้แสดงโดยการตั้งใจชมการแสดง ปรบมือให้กำลังใจ ผู้ชมควรตั้งใจสังเกตการณ์แสดงในจุดสำคัญที่ครูให้คำแนะนำเป็นพิเศษ ผู้ชมสามารถจดบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ ผู้แสดงควรแสดงให้สมบทบาทมากที่สุด

6) การอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงและสรุปการเรียนรู้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการแสดงละครคือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่แสดง ผู้สอนใช้การแสดงเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องราวนั้น ๆ โดยได้เห็นเป็นภาพและการกระทำจริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และจดจำเรื่องนั้นได้อย่างดีและจดจำได้นาน ดังนั้นละครที่แสดงออกมาจึงควรสะท้อนเรื่องราวความเป็นจริงนั้นให้ชัดเจน การอภิปรายเพื่อการเรียนรู้ จึงต้องมุ่งไปที่เรื่องราวที่แสดงออกมาและการแสดงของผู้แสดงว่า สามารถแสดงได้สมจริงเพียงใด

7) การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การประเมินผลการเรียนรู้เนื้อหาสาระเรื่องราวที่เรียนรู้ผ่านการแสดงละครซึ่งสามารถประเมินผลได้หลากหลายวิธี

2.3 รูปแบบการแสดงละคร

ทิศนา แขมมณี (2562) แบ่งประเภทของรูปแบบการแสดงละครไว้ดังนี้

1) การแสดงละครแบบเป็นทางการ หรือการแสดงนาฏการ (Dramatization) เป็นการแสดงละครที่มีการเตรียมบทละครตั้งแต่ต้นจนจบไว้ และผู้แสดงจะต้องมีการซักซ้อมการแสดงก่อนการแสดง จนผู้แสดงสามารถแสดงได้ตามบทและมีการจัดฉากเวทีให้ดูสมจริง ตัวอย่างการแสดงนาฏการที่นิยมกันมาก ได้แก่ การแสดงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์หรือชีวประวัติของบุคคลสำคัญ ๆ เป็นต้น

2) การแสดงละครแบบไม่เป็นทางการ หรือการแสดง (Acting) เรื่องราวเหตุการณ์สั้น ๆ เฉพาะจุดเฉพาะประเด็น เพื่อช่วยทำให้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ในประเด็นเหล่านั้นมีความกระจ่างชัดขึ้น การแสดงแบบนี้ ผู้สอนสามารถใช้สอนสอดแทรกในการสอนเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้มาก เช่น การแสดงวิธีการจัดโต๊ะอาหาร การแสดงพิธีแต่งงาน พิธีทำขวัญ วิธีผายปอด วิธีการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติภัย

3) การแสดงละครใบ้ เป็นการแสดงที่ผู้แสดงใช้การแสดงออกท่าทางสื่อความหมายเรื่องราวให้ผู้ชมเข้าใจโดยไม่ใช้ภาษาพูดเลย แต่อาจมีการใช้การบรรยายประกอบท่าทางได้เพื่อช่วยให้

ผู้ชมมีความเข้าใจมากขึ้น เช่น การแสดงละครใบ้สื่อความหมายเกี่ยวกับปรัชญาในการดำรงชีวิต การแก้ปัญหาต่าง ๆ

4) การแสดงละครเลียนแบบ เป็นการแสดงที่ผู้แสดงพยายามแสดงลักษณะท่าทางเลียนแบบบุคคล สัตว์ หรือสิ่งของต่าง ๆ เช่น การแสดงละครเลียนแบบคนที่มีชื่อเสียง การแสดงท่าทางและเสียงร้องเลียนแบบสัตว์ต่าง ๆ การแสดงเลียนแบบกลไกทำงานของสิ่งของต่าง ๆ

5) การแสดงละครล้อเลียน เป็นการแสดงละครที่มีเนื้อหาสาระเสียดสีบุคคล สังคม เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อเน้นเจตคติ ค่านิยม หรือพฤติกรรมใด ๆ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยการแสดงถึงความไม่ชอบด้วยเหตุและผลของสิ่งนั้น เช่น การแสดงละครล้อเลียนพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมือง การแสดงละครล้อเลียนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ทางสังคม เป็นต้น

6) การแสดงการเชิดหุ่นละคร เป็นการแสดงที่ผู้แสดงใช้หุ่นหรือวัสดุอื่น ๆ เป็นตัวแทนในการแสดงออก ผู้แสดงจะไม่ปรากฏกายหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้เห็น แต่จะเชิดตัวหุ่นให้แสดงตามที่ตนปรารถนา ซึ่งก็คือ การเชิดหุ่นให้แสดงตามบทและเรื่องราวที่ได้เตรียมไว้ หุ่นที่ใช้ในการแสดงมีมากมายหลายประเภท เช่น หุ่นกระบอก หุ่นนิ้วมือ หุ่นสวมมือ หุ่นเสียบไม้ หุ่นหนังตะลุง หุ่นดิน เป็นต้น หุ่นเหล่านี้เป็นตัวแทนในการแสดงออกทางท่าทางของผู้ควบคุมหุ่น แต่ผู้ควบคุมหุ่นยังเป็นผู้แสดงออกทางบทพูดอยู่หรือในบางกรณีอาจมีผู้แสดงหลายคน ทั้งผู้ควบคุมหุ่น ผู้พากย์

ผลการศึกษาข้อมูลในหัวข้อการสอนโดยใช้การละคร จะเห็นได้ว่า การสอนโดยใช้การละครมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ นักแสดง บทละคร ฉาก และอุปกรณ์ โดยระหว่างการแสดงผู้แสดงต้องท่องจำบทละคร การแสดงอากัปกิริยาของตัวละคร โดยฉาก และอุปกรณ์ประกอบ ความสำคัญต่อการแสดงด้วย ซึ่งรายละเอียดของกระบวนการสอนโดยใช้การแสดงละครนี้มีความแตกต่างจากกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ซึ่งได้อธิบายในลำดับต่อไป

2.4 ความหมายและความสำคัญของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

คำว่า รีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีผู้ใช้คำภาษาอังกฤษไว้ 6 รูปแบบ ได้แก่ (1) reader’s theater (2) readers’ theater (3) readers theater (4) reader’s theatre (5) readers’ theatre และ (6) readers theatre แต่จากการศึกษาเอกสารพบว่าทั้ง 6 คำนี้มีนิยามที่สอดคล้องกัน โดยมีผู้นำเสนอ รีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไว้ในฐานะกลวิธี (strategy) แนวคิด (approach) และกิจกรรม (activity) เมื่อทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ส่วนใหญ่ใช้คำว่า กลวิธี ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ (Readers Theater Strategy) ซึ่งเป็นคำที่พบการใช้ในเอกสารมากที่สุด

กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ (Readers Theater Strategy) คือ กลวิธีการสอนการอ่านโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ผ่านการตีความเรื่องราวจากวรรณกรรม เป็นกลวิธีที่แสดงให้เห็นถึงพลังของภาษา ผ่านกิจกรรมการอ่านแปลความและตีความ เป็นกิจกรรมที่ผู้อ่านจะได้ตีความบทละคร ฝึกซ้อมและแสดงให้ผู้ชมได้รับชมผ่านการอ่านออกเสียงโดยไม่ต้องจดจำบทละคร ผู้อ่านจะนำเสนอเรื่องราวของวรรณกรรม ทำให้ตัวละครมีชีวิตขึ้นด้วยน้ำเสียง ถ้อยคำ ท่าทาง ทำให้เกิดเป็นการแสดงผ่านการอ่านบทละคร โดยจุดมุ่งหมายของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ คือการอ่านบทละคร เพื่อนำเสนอแนวคิดของเรื่อง ลักษณะตัวละคร พัฒนาการของตัวละคร ถ่ายทอดสู่ผู้ชมผ่านเสียงสูงต่ำ การเปลี่ยนแปลงของเสียง และออกเสียงอย่างถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธี โดยไม่คำนึงถึงการท่องจำบทละคร (Martinez et al., 1999; Rinehart, 1999; Walker, 1996)

ข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับ ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์ (2552) นักการละครผู้นำกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มาใช้ในการพัฒนาการอ่านของเยาวชน กล่าวถึงความหมายของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สรุปได้ว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เป็นการแสดงละครแบบหนึ่งที่ผู้แสดงอ่านหนังสือหรือบทละครด้วยการอ่านออกเสียง ไม่ต้องมีฉาก เครื่องแต่งกาย และไม่ต้องท่องจำบท ผู้อ่านเพียงแต่ใช้ความรู้สึก น้ำเสียงและอารมณ์ นำเสนอเรื่องราวและลักษณะของตัวละครด้วยการใช้เสียง การแสดงสีหน้าและท่าทาง ผู้อ่านจะอยู่กลางเวทีและมุ่งความสนใจทั้งหมดไปที่การอ่าน ผู้อ่านคือนักแสดง

นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไว้สามารถสรุปได้ว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ คือ ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดเตรียมสถานการณ์ในห้องเรียน สำหรับนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้จินตนาการเพื่อตีความวรรณกรรม ส่งเสริมให้เกิดความความเข้าใจจากการดูและฟังการแสดง ที่นำเรื่องราวจากวรรณกรรมมาแสดงในห้องเรียน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถถ่ายทอดวรรณกรรมที่เป็นลายลักษณ์อักษรมาสู่เวทีการแสดงในห้องเรียนได้ นอกจากนี้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เป็นกลวิธีสอนอ่านผ่านกระบวนการละครที่บูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่นักวิชาการกล่าวตรงกันว่าสามารถพัฒนาการอ่านออกเสียงของผู้เรียน ความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน และทักษะทางสังคม เพราะกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในวรรณกรรมที่อ่านอย่างรอบด้านทั้งเนื้อหา แนวคิด และอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดผ่านวรรณกรรม (Buzzeo, 2007; Cornwell, n.d.; Ratliff, 1991; Shepard, 2004)

ข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปความหมายและความสำคัญของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ได้ว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ คือ การนำองค์ประกอบของการละครเข้ามาใช้ในการสอน

อ่านและการเรียนรู้วรรณกรรม โดยผู้เรียนจะได้อ่านและตีความวรรณกรรมที่นำมาใช้เป็นบทละคร ฝึกซ้อมการแสดง แล้วแสดงละครโดยไม่ต้องท่องจำบท เพียงแต่อ่านออกเสียงบทละครโดยใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง นำเสนอเรื่องราว ไม่จำเป็นต้องมีเครื่องแต่งกาย ฉาก และอุปกรณ์ประกอบ ใช้เพียงบทละครเท่านั้น ซึ่งผู้ชมจะได้ร่วมจินตนาการไปกับนักแสดงในการสร้างเรื่องราวให้มีชีวิตขึ้นการแสดงโดยอ่านบทละคร กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีจุดมุ่งหมายต่างจากละครโดยทั่วไปมุ่งเน้นความบันเทิง แต่กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถให้ทั้งความบันเทิงและใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนให้เกิดความเข้าใจวรรณกรรมได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จึงมีความสำคัญในฐานะเป็นกลวิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้อย่างสูง ซึ่งเชื่อมโยงกับการอ่านออกเสียง วรรณกรรม และการละครไว้ด้วยกัน โดยใช้เรื่องที่มีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับบทละครให้ผู้แสดงอ่านออกเสียง โดยใช้น้ำเสียง การแสดงสีหน้า และท่าทางของผู้อ่าน เพื่อแสดงอารมณ์ ความเชื่อ ทัศนคติ และการเคลื่อนไหวของตัวละคร ประโยชน์ของการใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ คือทำให้อ่านออกเสียงคล่องขึ้นและเพิ่มการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ช่วยเพิ่มความเข้าใจเรื่องของวรรณกรรมได้ดีขึ้น เปิดโอกาสให้ได้ตีความบทสนทนาและความหมายในการสื่อสาร และช่วยเพิ่มความตระหนักและเห็นคุณค่าของบทละครในฐานะรูปแบบหนึ่งทางวรรณกรรม

วัตถุประสงค์ของ กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีดังต่อไปนี้

1) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักว่าการอ่านออกเสียงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้สื่อสารด้านวรรณกรรม พร้อมๆ กับการตีความและความเข้าใจในตัวละคร

2) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเลือกหนังสือหรือเรื่องสำหรับการอ่านหรือช่วยให้รู้จักการดัดแปลงเพื่อนำมาใช้ในการแสดง

3) เพื่อฝึกฝนการใช้เสียงเพื่อตีความหมายของบทพูด และให้รู้ความหมายของการสื่อสารแบบนั้น ๆ

4) เพื่อเพิ่มความสนุกสนานของการอ่านและการฟัง

5) เพื่อเพิ่มความซาบซึ้งในอรรถรสของวรรณกรรม

2.5 องค์ประกอบของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

การแสดงละครด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ แตกต่างจากการแสดงละครแบบทั่วไปในหลาย ๆ ด้านและหนึ่งในจำนวนนั้นคือ ไม่ต้องพยายามสร้างสิ่งเสมือนจริงบนเวที ในลักษณะนี้คือเป็นการนำเสนอมากกว่าเป็นการแสดงแบบจำลองภาพจริง ฉากบรรยากาศไม่มีอยู่บนเวที แต่จะมีอยู่ในใจของผู้ชม และในใจของผู้อ่าน เสียงของผู้อ่านที่ตีความจากตัวหนังสือก็จะส่งผลไปกระตุ้นให้กับผู้ฟัง

ดังนั้นผู้ฟังก็จะเข้าร่วมในการแสดงไปพร้อมกันกับผู้อ่านด้วย กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) บทละคร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด การนำเสนอเรื่องราวบนเวที บทละครเป็นสิ่งที่เห็นได้จากผู้แสดง ผู้ชมจะนึกถึงถ้อยคำในบทละคร

2) ผู้อ่าน หรือ นักแสดง ผู้อ่านแต่ละคนจะให้ภาพของตัวละครตัวใดตัวหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งตัวก็ได้ อย่างไรก็ตามไม่ต้องพยายามทำให้การเปลี่ยนตัวละครเป็นเรื่องยุ่งยาก อาจใช้ "การเปลี่ยนเสียง" มาช่วย ให้รู้ว่าผู้อ่านคนเดียวกันได้เปลี่ยนจากตัวละครหนึ่งไปเป็นอีกตัวหนึ่งแล้ว ผู้แสดงจะพยายามถ่ายทอดไปสู่ผู้ฟัง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับผู้ฟังนี้ จะช่วยให้ผู้ฟังมุ่งความสนใจไปที่ตัวหนังสือที่อยู่ในบทประพันธ์นั้น

3) ผู้บรรยาย ผู้บรรยายจะทำให้ทราบถึงฉากของเรื่องและการกระทำ และให้คำบรรยายที่จำเป็นสำหรับการเปลี่ยนฉาก

4) ผู้ชม ผู้รับสารจากนักแสดงจึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับการละครทุกรูปแบบ

5) พื้นที่ทำการแสดง หรือ เวที การตกแต่งเวทีไม่จำเป็นต้องมี หรือมีก็ทำเพียงเล็กน้อย เนื่องจากฉากนั้นตั้งอยู่ในจินตนาการของผู้มีส่วนร่วมอยู่แล้ว (ผู้ชมและผู้อ่าน) จึงทำให้องค์ประกอบทางกายภาพไม่สำคัญเท่ากับการฟัง โดยปกติผู้อ่านมักจะนั่งบนเก้าอี้ไม้หลังที่วางโน้ตดนตรี หรือยืนถือหนังสือหรือบทที่จะอ่าน เครื่องแต่งกายมักจะแต่งกายด้วยชุดเรียบ ๆ ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.6 ขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีผู้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณกรรมอย่างหลากหลาย ซึ่งมีขั้นตอนแตกต่างกันตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนหลักของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ แบ่งได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการแสดง ระหว่างการแสดง และหลังการแสดง (Buzzeo, 2007; Lekwilai, 2014; ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์, 2552) ขั้นตอนในระยะต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1) ก่อนการแสดง

1.1) เลือกเรื่องบทละครที่จะใช้แสดง สามารถเลือกบทละครได้ตามความสนใจและความสามารถในการอ่านของผู้เรียน สามารถเลือกมาจากบทละคร หรือ เขียนบทละครจากการวรรณกรรมที่สนใจ

1.2) ผู้สอนอ่านบทละครเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียน และผู้เรียนอ่านเองในใจ

1.3) ผู้เรียนอภิปรายบทละครทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แก่นเรื่อง รวมถึงความหมายของคำศัพท์ยากหรือไม่คุ้นเคยเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

1.4) กำหนดบทบาทการแสดง เช่น ผู้บรรยาย ตัวละคร ผู้กำกับ

1.5) ผู้เรียนจินตนาการถึงตัวละครที่ได้รับบท เช่น น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

1.6) ผู้เรียนฝึกซ้อมอ่านบทละครของตนเองด้วยการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ 1.7) ผู้เรียนฝึกซ้อมการแสดงให้ผู้สอนให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาการแสดง

2) ระหว่างการแสดง

2.1) ผู้เรียนที่เป็นนักแสดงถือบทละครในขณะที่แสดง หรือวางบทที่อ่านบนแท่นวาง

2.2) นักแสดงอ่านบทละครโดยใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง

2.3) ผู้เรียนที่ไม่ได้แสดงจะมีสถานะเป็นผู้ชมมีหน้าที่ฟังและดูการแสดง จินตนาการไปกับน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง และทำความเข้าใจบทละครที่นักแสดงกำลังอ่าน

3) หลังการแสดง

3.1) ผู้เรียนอภิปรายหรือเขียนเกี่ยวกับการแสดงด้วยความคิดเห็นส่วนตัวหรือประสบการณ์ที่ได้รับ

3.2) ผู้เรียนอภิปรายในกลุ่มย่อยถึงผลสะท้อนจากการอ่านบทละคร

3.3) ผู้สอนประเมินผลนักแสดงเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ระดับเสียง การออกเสียง พัฒนาการของตัวละคร การใช้ท่าทางและการแสดงสีหน้า เป็นต้น

2.7 รูปแบบของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์ (2552) กล่าวว่า กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ และมีรูปแบบการนำไปใช้ที่เพิ่มขึ้นใหม่อยู่เรื่อย ๆ ขึ้นอยู่กับการสร้างสรรค์และประยุกต์ใช้ของผู้สอน วิธีการนำรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไปปฏิบัตินั้นมีทั้งการอ่านในระดับฝึกอ่านเบื้องต้น (Primary Reading) การอ่านแบบรอบวง (Circle Reading) การอ่านแบบพร้อมใช้ในวันเดียว (Instant Reading) และการอ่านแบบร่วมกันคิด (Cooperative Reading) ไปจนถึงแบบที่เพิ่มความซับซ้อนทางการแสดงมากขึ้นอย่างวิธีการแสดงของกลุ่มแชมเบอร์ รีดเดอร์ส มีรายละเอียดดังนี้

1) การอ่านในระดับฝึกอ่านเบื้องต้น (Primary Reading)

เมื่อใช้การอ่านกับกลุ่มผู้ที่เริ่มหัดอ่านในระดับประถมต้นหรือกลุ่มเด็กเล็ก สิ่งสำคัญคือการเลือกเนื้อเรื่องที่มีลักษณะสามารถคาดเดาเรื่องได้ และมีคำหรือวลีพิเศษที่ซ้ำ ๆ กันตลอดทั้งเรื่องในการอ่าน ครูรับบทเป็นผู้บรรยายหลัก ขณะที่เด็ก ๆ จะเข้าร่วมโดยการอ่าน ด้วยคำวลี โคลงและประโยคซ้ำ ๆ ง่าย ๆ วิธีนี้คล้ายกับการเข้าร่วมฟังการเล่านิทานซึ่งเด็ก ๆ จะช่วยเล่าเรื่องโดยการฟังแล้วก็พูดซ้ำข้อความบางข้อความ สิ่งสำคัญคือต้องทำสำเนาเนื้อหาของเรื่องและแจกให้กับเด็ก ๆ ทุกคนโดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการอ่าน สำเนาของเรื่องที่แจกนี้จะบรรจุถ้อยคำหรือข้อความทั้งหมดเพื่อช่วยให้เด็ก ๆ ใส่ใจกับเรื่องที่พวกเขาได้ยินจากการอ่านออกเสียงของถ้อยคำที่อยู่บนหน้ากระดาษ ถ้าจำเป็นต้องมีบทพูดเดี่ยวหรือบทของตัวละครควรมอบหมายหรือขออาสาสมัครและช่วยนักอ่านเหล่านี้ขีดเส้นใต้บทที่ได้รับ และฝึกซ้อมบทนั้น ๆ กับนักอ่านแต่ละคน

2) การอ่านแบบรอบวง (Circle Reading)

การอ่านแบบรอบวงนั้นเป็นการให้นักเรียนได้อ่านบทของตัวละครที่ต่างกันทั้งหมดในเรื่อง เป็นการทดลองกับเสียง และท้ายสุดก็เลือกบทที่ตัวเองชอบที่สุด วิธีนี้จะช่วยให้นักอ่านสร้างความมั่นใจได้ เพราะไม่ใช่การบังคับ ไม่มีการแข่งขัน และให้โอกาสแก่นักอ่านทุกคนที่จะได้อ่านเนื้อหาทั้งหมด ดำเนินการโดยทำสำเนาเนื้อหาของเรื่องแจกให้กับนักอ่านทุกคน ให้นักอ่านอ่านในใจตลอดทั้งเรื่อง หลังจากนั้นให้มาล้อมวงกันเป็นวงกลมวงใหญ่ ให้นักอ่านคนที่อยู่ซ้ายมือครูอ่านส่วนของผู้อ่านคนแรก คนต่อมาอ่านส่วนที่สองและคนต่อ ๆ ไป ผู้อ่านแต่ละคนจะผลัดกันอ่านรอบเป็นวงกลม เมื่อรอบวงจบเรื่องแล้ว ใช้เวลาพูดคุยถึงเรื่องที่อ่านว่าตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะอย่างไร บุคลิกของเขาควรเป็นแบบใด เสียงของเขาควรเป็นอย่างไร ตัวละครควรจะนั่งหรือยืน ตัวละครน่าจะแต่งตัวอย่างไร ให้รายละเอียดของการบรรยาย จัดอารมณ์ให้เหมาะสมกับการกระทำในเรื่อง และช่วยนักอ่านที่เป็นตัวละครวางท่าให้เหมาะสมในขณะที่อ่าน ขออาสาสมัครจากนักอ่านเพื่ออ่านบท ให้อาสาสมัครแต่ละคนขีดเส้นใต้บรรทัดที่เขาจะต้องอ่าน จากนั้นก็อ่านแบบออกเสียงอีกครั้ง ผลัดเปลี่ยนบทของตัวละครไปรอบ ๆ วงและอ่านซ้ำอีกครั้ง จนกระทั่งความสนใจลดลงหรือหมดเวลา

3) การอ่านแบบพร้อมใช้ในวันเดียว (Instant Reading)

การอ่านแบบพร้อมใช้ในวันเดียวเป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาเพียงช่วงสั้น ๆ ในหนึ่งวันหรือแทรกเข้าไปโดยใช้เวลาเพียงไม่กี่นาทีในช่วงใดช่วงหนึ่งของวัน เรื่องหนึ่งเรื่องอาจจะอ่าน 1 หรือ

2 ครั้งแล้วเก็บไว้ จากนั้นก็นำมาใช้ซ้ำอีกในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ขั้นตอนที่จะกล่าวต่อไปนี้ คุณสามารถรวบรวมนักอ่านในกิจกรรมการอ่านที่มีความหมายนี้ได้ทันทีที่พร้อม ดำเนินการโดยทำสำเนาเนื้อหาให้กับนักอ่าน ให้นักอ่านอ่านเนื้อหาตลอดทั้งเรื่องในใจ มอบหมายบทของตัวละครให้กับนักอ่านและใช้เวลาไม่กี่นาทีขีดเส้นใต้บทของตัวเองที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นให้นักอ่านเขียนชื่อตัวละครและหมายเลขผู้อ่านไว้ที่หน้าแรกของสำเนา นักอ่านที่ได้รับมอบหมายจะอ่านเรื่องแบบออกเสียงจากที่นั่งของตัวเอง ครูให้ข้อเสนอแนะการออกเสียงให้ถูกต้อง อธิบายความหมายและขอให้นักอ่านบันทึกลงไปถ้าจำเป็น ต่อไปนักอ่านชุดเดียวกับที่ได้รับมอบหมายมารวมตัวกันหน้าห้องสำหรับการอ่านรอบที่ 2 เมื่อการอ่านจบแล้ว พูดอภิปรายเนื้อเรื่อง การอ่าน หรือทั้งคู่กำหนดตัวนักอ่านในแต่ละบท ใหม่อีกครั้ง สับเปลี่ยนบท แล้วจึงเริ่มอ่านอีกครั้งดำเนินต่อไปจนกระทั่งความสนใจลดลง

4) การอ่านแบบร่วมกันคิด (Cooperative Reading)

การอ่านแบบร่วมกันคิดก็ทำได้ง่าย ๆ เพียงทำสำเนาเนื้อหาของเรื่องตามจำนวนที่เหมาะสมของผู้ร่วมกิจกรรม ส่วนมากจะใช้ผู้อ่าน 5-8 คนต่อ 1 เรื่องก็จะใช้ผู้อ่านเรื่องละ 5 คน เป็นต้น ขั้นตอนดำเนินการให้ผู้ร่วมกิจกรรมรวมตัวกันเป็นกลุ่มแต่ละกลุ่ม แล้วแจกสำเนาเรื่องที่จะอ่านให้ทุกคนอ่านเนื้อหาทั้งเรื่องในใจ จากนั้นก็กำหนดพื้นที่สำหรับการฝึกให้แต่ละกลุ่ม ตอนนี้กลุ่มอาจจะแยกย้ายไปฝึกกันเองในพื้นที่ของตนใช้เทคนิคแบบระดมสมองแต่ละกลุ่มมอบหมายบทกันเองและฝึกซ้อมจากเนื้อเรื่องที่ได้รับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง การเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ จะต้องมาจากกลุ่ม ครูมีหน้าที่กระตุ้นนักอ่าน ให้นักอ่านฝึกซ้อมเองที่บ้านให้แต่ละกลุ่มมีการฝึกซ้อม 2 หรือ 3 ครั้งหรือจนกระทั่งนักอ่านพร้อมแล้วสำหรับการแสดง แล้วจัดตารางให้มีการแสดงของแต่ละกลุ่ม

CHULALONGKORN UNIVERSITY

5) การแสดงของกลุ่มแชมเบอร์ รีดเดอร์ส (Chamber Readers)

กลุ่มแชมเบอร์ รีดเดอร์ส ใช้รูปแบบที่ค่อนข้างแตกต่างแต่สามารถดึงดูดความสนใจเด็ก ๆ ได้มาก แชมเบอร์ รีดเดอร์สเป็น กลุ่มรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ที่ไม่หวังผลกำไร รูปแบบของแชมเบอร์ รีดเดอร์สก็คล้ายกับ รีดเดอร์ส เธียเตอร์ แบบทั่วไปเพียงแต่มีลักษณะพิเศษ คือ ตัวละครเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ เวทีมากเช่นเดียวกับในละคร มีการแสดงออกมาหรือเสนอการเคลื่อนไหวตามที่อธิบายไว้ในเรื่อง แต่มักจะใช้วิธีการแสดงท่าทางแบบง่าย ๆ เช่น การเดินอยู่กับที่ ถึงแม้ว่าผู้บรรยายจะมองไปที่คนดู แต่ตัวละครมักจะมองไปที่กันและกันเป็นส่วนใหญ่ บทที่อ่านจัดไว้ในแฟ้มแข็งและถูกถือด้วยมือเดียว ปล่อยให้มืออีกข้างว่างเพื่อแสดงท่าทาง มีชุดเก้าอี้ไม้ทรงเตี้ย 1 ชุด และเก้าอี้ไม้เดี่ยวทรงสูงแบบไม่มีพนัก 1 ตัว นำมาใช้เป็นฉากและอุปกรณ์การแสดงแบบอเนกประสงค์

เช่น เก้าอี้สูงที่มีเก้าอี้เตี้ยวางติดกันเป็นต้นไม้เพื่อให้ไต่ขึ้นหรือเป็นภูเขา เป็นต้นคำว่า เวที ในที่นี้หมายถึง “พื้นที่ที่ใช้เป็นเวที” ซึ่งอาจจะเป็นหน้าห้องเรียนหรือพื้นที่จัดกิจกรรมในห้องสมุด เวทีจริง ๆ นั้นไม่จำเป็น และรูปแบบการแสดงก็ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว สามารถใช้หรือทำรูปแบบใดก็ได้ที่จะสามารถให้ความบันเทิงใจได้มากที่สุดแก่ผู้ชมและนักอ่าน

รูปแบบของการใช้กลวิธีรีดเดอร์ เธียเตอร์ มีความหลากหลายและน่าสนใจ ตอบสนองกับผู้สอนที่ต้องการหาวิธีการสอนที่ช่วยเพิ่มความสนุกสนาน ความตื่นเต้น และใช้เป็นกิจกรรมการอ่านโดยได้ทดลองและสร้างสรรค์วิธีต่าง ๆ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนเกี่ยวกับภาษาและวรรณกรรม การสอนอ่านด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จึงกลวิธีที่น่าสนใจสำหรับการจัดการเรียนรู้

2.8 แนวทางการประยุกต์ใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

Ratliff (1991) อธิบายถึงการประยุกต์ใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ กับงานเขียนรูปแบบต่าง ๆ หนึ่งในนั้นคือบทกวี (Poem) โดยกล่าวว่าบทกวีขนาดยาวที่มีเรื่องราวหรือบทสนทนาของตัวละครนั้นง่ายต่อการปรับใช้ในกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถใช้ผู้บรรยายและกลุ่มนักแสดงขนาดเล็ก อาจจะดำเนินการแสดงในรูปแบบให้นักแสดงหลาย ๆ คนอ่านบทกวีคนละหนึ่งบทหรือคนละบรรทัดสลับกัน หรือเล่าเรื่องในลักษณะพรรณนา

สำหรับบทกวีขนาดสั้นสามารถจัดกิจกรรมแบบรวบรวมบทกวีจากผู้แต่งคนเดียวกันมาใช้ในการแสดงหรือเลือกบทกวีโดยกำหนดหัวข้อหลักจากลักษณะเด่น ๆ หรืออนุภาคในบทกวีที่มีความสอดคล้องกันมาใช้สำหรับการแสดงสั้น ๆ ในชั้นเรียนประมาณ 15 นาที

ขั้นตอนที่สามารถใช้ในการแสดงไม่ว่าจะเป็นบทกวีขนาดสั้นหรือยาวสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ผู้สอนกำหนดหัวข้อหลักของบทกวีและนำเสนอแก่ผู้เรียน

2) ผู้สอนแบ่งผู้เรียนทั้งหมดเป็นกลุ่มย่อย ๆ ให้รับผิดชอบเลือกบทกวีที่สอดคล้องกับหัวข้อหลัก

3) ผู้เรียนปรับบทกวีให้เหมาะสมสำหรับการแสดงในชั้นเรียน

คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการมอบหมายงานให้กลุ่มย่อยที่เลือกบทกวีขนาดสั้นมาใช้ในการแสดงได้มีโอกาสแสดงเป็นรายบุคคล และควรแนะนำให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปสู่การเลือกบทกวีขนาดยาวมากขึ้นใช้ในการแสดงในอนาคตต่อไป

2.9 การสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ พบว่า เป็นกลวิธีการสอนอ่านที่สามารถสอนการอ่านวรรณกรรมในทุกรูปแบบโดยเฉพาะวรณรกรรมร้อยกรอง ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองพบว่า ส่วนมากให้ความสำคัญกับการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองในลักษณะการอ่านออกเสียงหรืออ่านทำนองเสนาะเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้แบ่งหัวข้อในการศึกษาเป็น ขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ และแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองในลำดับต่อไป

2.9.1 ขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ

Williams (1994) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนไว้ดังนี้

1) ก่อนการอ่าน (pre-reading) มีจุดประสงค์ดังนี้

1.1) การเร้าความสนใจในหัวเรื่อง

1.2) การชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

1.3) การเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่จะใช้ในบทเรียน

2) ระหว่างการอ่าน (while-reading) มีจุดประสงค์ในการช่วยผู้เรียนดังนี้

2.1) การทำความเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน

2.2) การทำความเข้าใจกับรายละเอียดของเรื่อง

2.3) การทำความเข้าใจกับโครงสร้างของเรื่อง

3) หลังการอ่าน (post-reading) มีจุดประสงค์ดังนี้

3.1) การถ่ายโอนความคิดในเรื่องที่อ่าน

3.2) การแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนต่อบทอ่าน

อรุณี วิริยะจิตรา (2532) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

1) ขั้นก่อนอ่าน คือ ระยะที่ผู้อ่านมีความต้องการที่จะอ่านและเตรียมตัวเองให้พร้อมที่จะรับสารนั้น ๆ การสอนในขั้นตอนนี้ควรเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจใคร่รู้ในการศึกษาเนื้อหาตลอดจนเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการรับสารนั้นโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมี

ความสนใจใคร่รู้ในเนื้อหาของเรื่องที่อ่านการทำเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ การกระตุ้นผู้เรียนอาจทำได้ดังนี้

1.1) ให้ผู้เรียนระดมความคิดคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะได้รับรู้อะไรบ้างโดยพิจารณาจากหัวข้อเรื่อง รูปภาพ หรือแผนภูมิประกอบการอ่าน

1.2) ให้ผู้เรียนเลือกข้อความที่คิดว่าผู้เขียนจะกล่าวถึงจากเรื่อง

1.3) ให้ผู้เรียนเลือกข้อความที่ตนคิดว่าผู้เขียนจะกล่าวถึงในเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้างและต้องการรู้อะไรเพิ่มเติม

1.4) ให้ผู้เรียนทำนายว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ใดในการเขียน

1.5) ให้ผู้เรียนออกความเห็นในเรื่องที่จะอ่าน

2) ขั้นระหว่างอ่าน คือ ระยะที่ผู้อ่านทำกิจกรรมการอ่านด้วยตนเองโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการอ่านนั้น การสอนระหว่างการอ่านสามารถทำได้โดยให้ผู้เรียนทราบก่อนว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านคืออะไร แล้วจึงให้ผู้เรียนหาข้อมูลต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่มีไว้ขั้นตอนนี้ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมด้วยตนเองผู้สอนก็จะช่วยต่อเมื่อผู้เรียนต้องการเท่านั้น

3) ขั้นหลังการอ่าน คือระยะที่ผู้อ่านนำข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านนั้นมาทำกิจกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการใช้ทักษะสัมพันธ์ การสอนหลังการอ่านการสอนในระยะนี้เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านมาประกอบกับความรู้ความคิดและความเห็นของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ทำกิจกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ที่มีอยู่ในจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เช่นนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์หรือนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการตัดสินปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

1) กิจกรรมก่อนการอ่าน (pre-reading activities) เป็นการสร้างความสนใจและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านตัวอย่างกิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่

1.1) ให้คาดคะเนเรื่องที่จะอ่านเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงความรู้เดิมแล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านการคาดคะเนอาจจะผิดหรือถูกก็ได้

1.2) ให้เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทโดยดูจากประโยคข้างเคียง หรือรูปภาพและการแสดงท่าทาง

2) กิจกรรมระหว่างอ่าน (while-reading activities) เป็นการทำความเข้าใจโครงเรื่องและเนื้อความในเรื่องที่อ่านกิจกรรมในขั้นนี้ ได้แก่

2.1) ให้ลำดับเรื่อง โดยให้ตัดเรื่องออกเป็นส่วน ๆ อาจจะเป็นย่อหน้าหรือเป็นประโยคก็ได้ แล้วให้ผู้เรียนในกลุ่มลำดับข้อความกันเอง

2.2) เขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

2.3) เติมข้อความลงไปในแผนผังของเนื้อเรื่อง

2.4) เล่าเรื่องโดยสรุป

3) กิจกรรมหลังการอ่าน (post-reading activities) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนกิจกรรมที่ทำอาจจะเป็นการถ่ายโยงไปสู่ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูด หรือทักษะการเขียนก็ได้ โดยสามารถทำกิจกรรมได้ดังนี้

3.1) ให้แสดงบทบาทสมมุติ

3.2) ให้เขียนเรื่องหรือเขียนโต้ตอบ เช่น เขียนจดหมาย เขียนบทสนทนา เขียนแบบฟอร์ม วาดรูป เป็นต้น

3.3) ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ขั้นตอนการสอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจแบ่งตามระยะการอ่านเป็น ก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน โดยก่อนอ่านผู้สอนจะแนะนำเรื่องที่จะอ่านเพื่อให้ผู้เรียนสนใจ จากนั้นผู้เรียนจะสำรวจเรื่องที่อ่านเบื้องต้นเพื่อคาดเดาเนื้อหาหรือเหตุการณ์ในเรื่อง ระหว่างอ่านผู้เรียนพิจารณาความหมายของคำ ประโยค และย่อหน้าเพื่อสรุปสาระสำคัญ จุดประสงค์การแต่ง แนวคิดสำคัญหรือแก่นเรื่อง และหลังอ่านผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน หรือนำข้อคิด ความรู้ที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านมาเป็นแนวทางในการปรับใช้ในชีวิตจริง

2.9.2 แนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ (2551) กล่าวถึงการอ่านเพื่อศึกษาวรรณกรรมร้อยกรองทำได้ 2 วิธี คือ อ่านในใจ และอ่านออกเสียง

1) การอ่านในใจ อาจกำหนดความมุ่งหมายได้หลายประการ คือ อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ และอ่านเพื่อวิพากษ์วิจารณ์

2) การอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเพื่อให้โสตประสาทสัมผัสเสียงของคำจากบทร้อยกรองมีความสัมพันธ์และส่งผลให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสและสุนทรียภาพหรือความงามความไพเราะเด่นชัดยิ่งขึ้น การที่ผู้อ่านจะสามารถได้รับรสจากบทร้อยกรองอย่างสมคุณค่าจะต้องอ่านออกเสียงเหมาะสมกับท่วงทำนองและลีลาของรูปแบบร้อยกรองนั้น ๆ ซึ่งสมัยโบราณได้กำหนดทำนองเป็นแบบแผนไว้ การอ่านทำนองของบทร้อยกรองต้องแบ่งช่วงเสียงให้ถูกต้อง มีการเอื้อนเสียงทอดเสียงตามรูปแบบคำประพันธ์แต่ละชนิด

แนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับ ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2544) กล่าวถึงการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองโดยทั่วไปอ่านได้ 2 วิธี ดังนี้

1) อ่านในใจ เพื่อจับใจความสารที่อ่านไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับผู้อ่าน

2) อ่านออกเสียง เพื่อความเพลิดเพลินใจจากความไพเราะของบทร้อยกรองและเพื่อให้เข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่ง

การอ่านทั้ง 2 วิธี มีรายละเอียดของการปฏิบัติในการอ่านสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การอ่านในใจบทร้อยกรอง วัตถุประสงค์ของการอ่านในใจเพื่อจับใจความจากการอ่านแต่เนื่องจากร้อยกรองมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากร้อยแก้วการจับใจความจากการอ่านร้อยกรองจึงยุ่งยากซับซ้อนกว่าการอ่านร้อยแก้วซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องรู้วิธีถอดความ และสรุปความจากการอ่านร้อยกรองที่อ่านเสียก่อนจึงจะสามารถจับใจความจากร้อยกรองได้ถูกต้อง ดังนั้นผู้อ่านจึงควรศึกษาวิธีถอดความและสรุปความไว้เพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการอ่านจับใจความจากบทร้อยกรองต่อไป มีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1) อ่านบทร้อยกรองแล้วจับประเด็นสำคัญโดยส่วนรวมไว้ให้ได้พิจารณาความหมายของคำศัพท์ยากให้สอดคล้องกับบริบท

1.2) ถอดความในแต่ละวรรคโดยพิจารณารายละเอียดตามคำแนะนำดังนี้

1.2.1) หากเนื้อความตอนใดไม่สมบูรณ์เนื่องจากผู้เขียนละคำบางคำไว้ เช่น ประธาน คำเชื่อม ควรเติมเข้าไปให้เหมาะสม

1.2.2) ต้องรักษาเนื้อความเดิมให้มากที่สุด ไม่ควรแทรกความคิดเห็นส่วนตัวโดยไม่จำเป็น ถ้าจำเป็นต้องทำก็ให้ใช้วงเล็บ

1.2.3) พยายามคงความไพเราะจากสำนวนโวหารและความรู้สึกที่กวีได้สอดแทรกไว้ให้คงเดิมหรือใกล้เคียงความเดิมมากที่สุด

1.3) การสรุปความหรือแนวคิดสำคัญจากบทร้อยกรองนั้น หมายถึงข้อสรุปหรือแนวคิดที่ผู้อ่านร้อยกรองเขียนถ่ายทอดออกมาตามความเข้าใจด้วยภาษาที่กระชับรัดกุม

2) การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

แนวการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองสามารถสรุปได้ว่ามี 2 ลักษณะ คือ อ่านตลอดเรื่อง และอ่านเฉพาะบางบท

2.1) อ่านตลอดเรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อฟังเองหรือให้ผู้อื่นร่วมฟัง เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินหรือเพื่อหาความรู้ เพื่อชื่นชมสุนทรียภาพของบทร้อยกรอง เพื่อค้นคว้าคัดเลือกบทที่มีความงามหรือคุณประโยชน์ และเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ ถ้าวรรณกรรมร้อยกรองมีขนาดยาวมากก็แบ่งอ่านตามความสะดวก

2.2) อ่านเฉพาะบางบท ส่วนมากมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธิตให้เห็นความงามและคุณค่าของร้อยกรอง มักเลือกเฉพาะบทที่เห็นความงามเด่นชัด เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาร้อยกรองหรือวรรณคดีและเพื่อประโยชน์ในการสงวนรักษาสืบทอดมรดกศิลปะวรรณคดีของชาติ

ประยงค์ อนันทวงศ์ (2537) ได้เสนอแนะวิธีการอ่านบทร้อยกรองสามารถสรุปได้ดังนี้

1) อ่านบทร้อยกรองมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป บทร้อยกรองเป็นศิลปะประเภทหนึ่ง มีความงามอยู่ที่เสียงความไพเราะและการใช้ถ้อยคำเพราะฉะนั้นการอ่านครั้งเดียวอาจไม่เข้าใจหรือจับเนื้อหาไม่ได้การอ่านบทร้อยกรองต้องใช้พินิจพิเคราะห์พอสมควร

2) ใช้พจนานุกรมภาษาไทย การอ่านบทร้อยกรองยากกว่าอ่านบทร้อยแก้ว เพราะบทร้อยกรองไม่มีการเว้นวรรคประโยคอย่างร้อยแก้ว ร้อยกรองมีข้อจำกัดถ้อยคำและมักมีคำยากปะปนอยู่ด้วยเสมอจึงจำเป็นต้องใช้พจนานุกรมในการช่วยแปลคำศัพท์ยาก

3) อ่านบทร้อยกรองจนได้ยินเสียงของคำดังอยู่ในใจ บทร้อยกรองที่ดีนั้นคำทุกคำต้องสำคัญ ฉะนั้นเวลาอ่านต้องอ่านทุกคำด้วยจะอ่านข้าม ๆ เหมือนวรรณกรรมร้อยแก้วย่อมไม่ได้อรรถรสเต็มที่ ขณะอ่านถ้าออกเสียงไม่ได้ให้อ่านออกมาในใจดัง ๆ

4) ต้องเข้าใจและเอาใจใส่กับความหมายของถ้อยคำหรือข้อความในบทร้อยกรองจะทำให้ได้อรรถรส

5) ฝึกอ่านบทร้อยกรองดัง ๆ ในบางโอกาสการอ่านบทร้อยกรองออกเสียงดัง ๆ จะได้รสไพเราะเต็มคำทั้งลำนำและทางสัมผัส

อลิสา วานิชดี (2539) เสนอแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองว่า การอ่านวรรณกรรมร้อยกรองที่มีคุณค่าอย่างวรรณคดีและกวีนิพนธ์นั้นต้องอ่านด้วยใจ อ่านด้วยความรู้สึกนึกคิด นอกจากจะต้องจับใจความให้ได้ว่าบทร้อยกรองนั้นกล่าวถึงเรื่องใด ต้องสามารถค้นหาแนวคิดหรือแก่นของเรื่องซึ่งลึกซึ้งกว่าการจับใจความ โดยเฉพาะการอ่านร้อยกรองร่วมสมัยซึ่งมุ่งเน้นนำเสนอความคิดมากกว่าอารมณ์ ทั้งยังต้องต้องเข้าใจความหมายของสำนวนภาษาที่ผู้เขียนใช้ทั้งความหมายตามตัวอักษร ความหมายตามนัย และความหมายนัยประหวัด รวมถึงสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนใช้

แนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองสามารถทำได้ในระหว่างอ่าน และหลังการอ่าน ดังนี้ ระหว่างอ่านผู้อ่านต้องแปลความหมายคำศัพท์ยาก และร้อยกรองโดยคงเนื้อความเดิมให้มากที่สุด จับใจความสำคัญ สรุปแก่นเรื่องด้วยภาษาของตนเองควรอ่านซ้ำเพื่อทบทวน และอ่านออกเสียงเพื่อให้เข้าใจความไพเราะของคำ ตีความจินตภาพ และอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนที่สื่อผ่านถ้อยคำเมื่ออ่านจบแล้วควรเชื่อมโยงวรรณกรรมสู่ชีวิตจริง

เมื่อนำขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ และแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองที่สรุปได้ข้างต้นมาสังเคราะห์เป็นขั้นตอนการสอนอ่านบทร้อยกรองดังตาราง 2

ตาราง 2

การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองจากขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจและแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง

ระยะการอ่าน	ขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ	แนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง	ขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง
1. ก่อนอ่าน	- การสร้างความสนใจ - การแสดงความสำคัญของเรื่องที่อ่าน - การเตรียมความพร้อมด้านภาษา - การคาดเดาเนื้อหาและจุดประสงค์		1) สร้างความสนใจ 2) คาดเดาเนื้อหาและจุดประสงค์
2. ระหว่างอ่าน	- การทำความเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน - การทำความเข้าใจรายละเอียดของเรื่อง - การทำความเข้าใจโครงสร้างของเรื่อง - การหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน - การเขียนแผนผังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน - การสรุปความเรื่องที่อ่าน	- การแปลความหมายคำศัพท์ยาก - การแปลความหมายบทร้อยกรองโดยคงเนื้อความเดิมให้มากที่สุด - การจับใจความสำคัญ - การสรุปแก่นเรื่อง - การอ่านซ้ำเพื่อทบทวน - การอ่านออกเสียงเพื่อให้เข้าใจความไพเราะของคำ - การตีความจินตภาพและอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนที่สื่อผ่านถ้อยคำ - การสรุปแก่นเรื่องด้วยภาษาของตนเอง	3) แปลความหมายบทร้อยกรอง 4) จับใจความสำคัญ 5) วิเคราะห์และตีความ 6) อ่านซ้ำเพื่อทบทวน 7) ประเมินคุณค่าด้านเนื้อหาและภาษา 8) สรุปแก่นเรื่อง
3. หลังอ่าน	- การเชื่อมโยงความคิดในเรื่องที่อ่าน - การแสดงความคิดเห็นต่อ	- การเชื่อมโยงวรรณกรรมสู่ชีวิตจริง	9) แสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน 10) สรุปข้อคิดเชื่อมโยงสู่

ระยะการอ่าน	ขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ	แนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง	ขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง
	บทอ่าน - การสร้างสรรค์ผลงานจากการอ่าน		ชีวิตจริง

จากขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจและแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองข้างต้นแบ่งขั้นตอนการสอนอ่านมีลักษณะเหมือนกัน คือ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ก่อนอ่าน เน้นให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมสำหรับการอ่านสำรวจความรู้เดิม ตั้งจุดประสงค์การอ่าน 2) ระหว่างอ่าน ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อสร้างเข้าใจเรื่องที่อ่านด้วยกลวิธีต่าง ๆ และ 3) หลังอ่าน คือการถ่ายทอดสาระที่ได้จากการอ่าน ซึ่งสิ่งสำคัญของการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองที่ผู้สอนควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และแนวคิดสำคัญหรือแก่นเรื่อง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของวรรณกรรมร้อยกรอง ส่วนวิธีการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจบทร้อยกรองที่อ่าน สามารถเข้าใจแก่นเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่านคือ การตีความและวินิจฉัยเพื่อทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำในบทร้อยกรอง สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรองโดยแบ่งตามระยะของการอ่านของผู้เรียนได้ดังนี้

1) ก่อนอ่าน ระยะก่อนการอ่านนี้ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทหลักดังนั้นในระยะนี้จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1) สร้างความสนใจ ผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและอยากศึกษาเนื้อหาโดยการแสดงความสำคัญของบทร้อยกรองที่จะอ่าน ตลอดจนเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการอ่าน

1.2) คาดเดาเนื้อหาและจุดประสงค์ ผู้เรียนสำรวจบทร้อยกรองแล้วคาดเดาเนื้อหาและจุดมุ่งหมายในการแต่งของบทร้อยกรองโดยพิจารณา ชื่อเรื่อง ภาพประกอบ และความรู้ประสบการณ์เดิม

2) ระหว่างอ่าน ระยะระหว่างอ่านเป็นหน้าที่ของผู้เรียนโดยตรง ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำผู้เรียนขณะอ่าน โดยผู้เรียนจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1) แปลความหมายบทร้อยกรอง ผู้เรียนแปลความหมายคำศัพท์ยากและแปลความหมายของบทร้อยกรองโดยคงเนื้อความเดิมให้มากที่สุด

2.2) จับใจความสำคัญ ผู้เรียนอ่านบทร้อยกรองพิจารณาสาระสำคัญแล้ว

จับใจความสำคัญของเรื่อง

2.3) วิเคราะห์และตีความ ผู้เรียนวิเคราะห์และตีความบทร้อยกรองที่อ่านเพื่อระบุอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนที่สื่อสารผ่านถ้อยคำ ทั้งความหมายแฝงและความเปรียบ

2.4) อ่านซ้ำเพื่อทบทวน ผู้เรียนอ่านบทร้อยกรองอีกครั้งโดยอ่านออกเสียงเพื่อให้เข้าใจความไพเราะของคำ

2.5) ประเมินคุณค่าด้านเนื้อหาและภาษา ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากอ่านวิเคราะห์และตีความบทร้อยกรองมาอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองทั้งด้านเนื้อหาและความงามทางภาษา

2.6) สรุปแก่นเรื่อง ผู้เรียนสรุปแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญจากบทร้อยกรองด้วยภาษาของตนเองให้เป็นประโยคหรือวลีที่ใช้ภาษาอย่างกระชับโดยมีผู้สอนทำหน้าที่ตรวจและแนะนำให้ปรับแก้จนสมบูรณ์

3) หลังอ่าน ระยะหลังอ่านเป็นระยะที่ผู้สอนมีหน้าที่แนะนำให้ผู้เรียนถ่ายทอดผลที่ได้จากอ่าน ตามขั้นตอนดังนี้

3.1) แสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อบทร้อยกรองทั้งในด้านเนื้อหาความไพเราะและประเมินคุณค่า

3.2) สรุปข้อคิดเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง ผู้เรียนสรุปข้อคิดที่ได้รับจากบทร้อยกรองที่อ่านและระบุแนวทางการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

2.10 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

การศึกษาขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ รูปแบบต่าง ๆ ทั้งการอ่านในระดับฝึกอ่านเบื้องต้น การอ่านแบบรอบวง การอ่านแบบพร้อมใช้ในวันเดียว การอ่านแบบร่วมกันคิด และการแสดงของกลุ่มแชมเบอร์ รีดเดอร์ส ร่วมกับรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและวรรณกรรมร้อยกรอง ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมจากรูปแบบการอ่านแบบรอบวง และการอ่านแบบร่วมกันคิด มาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้วรรณกรรม แล้วนำมาสังเคราะห์ร่วมกับขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง เพื่อให้ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ดังภาพ 1

ภาพ 1

การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

ขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง

1. ก่อนอ่าน

1.1 สร้างความสนใจ

1.2 คาดเดาเนื้อหาและจุดประสงค์

2. ระหว่างอ่าน

2.1 แปลความหมายบทร้อยกรอง

2.2 จับใจความสำคัญ

2.3 วิเคราะห์และตีความ

2.4 อ่านซ้ำเพื่อทบทวน

2.5 ประเมินคุณค่าด้านเนื้อหาและภาษา

2.6 สรุปแก่นเรื่อง

3. หลังอ่าน

3.1 แสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน

3.2 สรุปข้อคิดเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

1. สร้างความสนใจ

1.1 สำรวจวรรณกรรม

1.2 เลือกวรรณกรรรม

2. อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง

2.1 อ่านเพื่อความเข้าใจเป็นรายบุคคล

2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้

2.3 เขียนบทละคร

2.4 กำหนดบทบาทและฝึกซ้อมการแสดง

3. แสดงละคร

นำบทละครไปแสดงผ่านการอ่านโดยผู้ชมสังเกตการแสดงอารมณ์ตามสถานการณ์เพื่อบันทึกผล

4. สะท้อนผลการอ่าน

4.1 อภิปรายผลหลังการอ่าน

4.2 ถ่ายทอดความเข้าใจ

ขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

1. ก่อนการแสดง

1.1 เลือกเรื่องบทละครที่จะใช้แสดง หรือเขียนบทละครจากการวรรณกรรมที่สนใจ

1.2 ผู้สอนอ่านบทละครเป็นตัวอย่าง และผู้เรียนอ่านบทละครในใจ

1.3 ผู้เรียนอภิปรายบทละครทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แก่นเรื่อง รวมถึงความหมายของคำศัพท์ยากหรือไม่คุ้นเคยเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

1.4 กำหนดบทบาทการแสดง เช่น ผู้บรรยาย ตัวละคร ผู้กำกับ

1.5 ผู้เรียนจินตนาการถึงตัวละครที่ได้รับบท

1.6 ฝึกซ้อมอ่านบทละครด้วยการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ

1.7 ผู้เรียนฝึกซ้อมการแสดงให้ผู้สอนให้คำแนะนำ

2. ระหว่างการแสดง

2.1 ผู้เรียนที่เป็นนักแสดงถือบทละครในขณะที่แสดง หรือวางบทที่อ่านบนแท่นวาง

2.2 นักแสดงอ่านบทละครโดยใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง

2.3 ผู้เรียนที่เป็นผู้ชมฟังและดูการแสดง จินตนาการไปกับน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง และทำความเข้าใจบทละครที่นักแสดงกำลังอ่าน

3. หลังการแสดง

3.1 ผู้เรียนอภิปรายการแสดงด้วยความคิดเห็นส่วนตัวหรือประสบการณ์ที่ได้รับ

3.2 ผู้เรียนอภิปรายในกลุ่มย่อยถึงผลสะท้อนจากการอ่านบทละคร

3.3 ผู้สอนประเมินผลนักแสดงเกี่ยวกับการอ่าน

จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ โดยนำขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และรูปแบบกิจกรรมการอ่านรอบวงและการอ่านร่วมกันคิด มาใช้ในการสังเคราะห์จนได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ที่ใช้สำหรับการสอนอ่านบทร้อยกรอง ซึ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่ 1) สร้างความสนใจ 2) อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง 3) อ่านบทละคร และ 4) สะท้อนผลการอ่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สร้างความสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูนำเสนอวรรณกรรมให้นักเรียนได้รู้จักเพื่อใช้สำหรับเป็นบทละคร เป็นขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทร้อยกรองและได้เตรียมความพร้อม มีขั้นตอนดังนี้

1.1) สำรวจวรรณกรรม ครูนำเสนอวรรณกรรมที่จะเรียนและสำหรับใช้เขียนเป็นบทละคร พร้อมทั้งอธิบายที่มาของวรรณกรรมและให้นักเรียนลองคาดเดาความหมายหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในวรรณกรรม

1.2) เลือกวรรณกรรม นักเรียนแบ่งกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกวรรณกรรมที่จะนำไปใช้เขียนบทละครสำหรับแสดง

2) อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องใช้ทักษะการอ่านทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจวรรณกรรม เพื่อเขียนบทละคร และเตรียมพร้อมสำหรับการแสดง

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1) อ่านเพื่อความเข้าใจเป็นรายบุคคล นักเรียนอ่านแปลความ วิเคราะห์ และตีความ ความหมายของคำศัพท์ ทำความเข้าใจเหตุการณ์ หรือเนื้อหาสาระของวรรณกรรม

2.2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้ นักเรียนนำผลการอ่านเป็นรายบุคคลมาทำกิจกรรมอ่านแบบร่วมกันคิด โดยให้สมาชิกในกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่านทั้งความหมายของคำศัพท์ ใจความสำคัญ เพื่อวิเคราะห์และประเมินค่าวรรณกรรม สำหรับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีให้วิเคราะห์โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแก่นเรื่อง สำหรับวรรณกรรม

ประเภทสารคดีให้นักเรียนวิเคราะห์และตีความเนื้อหาของบทร้อยกรองเพื่อให้ได้แนวคิดสำคัญของเรื่องมาเขียนบทละครต่อไป

2.3) เขียนบทละคร ครูอธิบายหลักการเขียนบทละคร และให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันเขียนบทละครสำหรับใช้ในการแสดง สำหรับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีเรื่องราวและตัวละครให้แปลความและเขียนเป็นบทละคร สำหรับวรรณกรรมประเภทสารคดีให้นักเรียนสร้างเรื่องราวและตัวละครให้สอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของวรรณกรรม โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์และความรู้เดิมของตนเองและเขียนออกมาเป็นบทละครความยาวไม่เกิน 10 นาที

2.3) กำหนดบทบาทและฝึกซ้อมการแสดง สมาชิกในกลุ่มทำกิจกรรมอ่านแบบรอบวง โดยสลับกันอ่านบทละครโดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ความรู้สึกให้สัมพันธ์กับความหมายของบทละคร จากนั้นพิจารณาการอ่านบทละครของสมาชิกในกลุ่มเพื่อตัดสินใจกำหนดบทบาทที่เหมาะสมและมอบหมายบทละคร สามารถแบ่งตอนได้ตามความเหมาะสม ครูให้นักเรียนใช้เวลาในชั้นเรียนฝึกซ้อมการอ่านบทละครในใจ และแนะนำให้ใช้เวลานอกชั้นเรียนฝึกอ่านบทละครโดยอ่านออกเสียง

3) แสดงละคร นักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้แสดงการอ่านบทละครในชั้นเรียนเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจที่มีต่อวรรณกรรมที่นำมาเขียนเป็นบทละคร นักเรียนแสดงละครโดยการอ่านบทละครที่ได้รับมอบหมายตามลำดับการแสดง โดยเน้นการใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ให้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้แสดงจะทำหน้าที่เป็นผู้ชม เพื่อดูและฟังการแสดงการอ่านบทละครโดยพิจารณาน้ำเสียงและเรื่องราวในบทละครพร้อมบันทึกใบงานระหว่างชมการแสดง สำหรับเป็นข้อมูลการทำกิจกรรมหลังการแสดง

4) สะท้อนผลการอ่าน เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากจบการอ่านบทละครของทุกกลุ่มแล้ว นักเรียนจะได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นที่มีต่อบทละครและวรรณกรรม และถ่ายทอดความเข้าใจโดยการเขียน

4.1) อภิปรายผลหลังการอ่าน นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบทละครของแต่ละกลุ่มที่ใช้แสดงละคร โดยครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อการอภิปราย เช่น ใจความสำคัญ แก่นเรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละคร ข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง และวิธีในการประยุกต์ใช้ เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.2) ถ่ายทอดความเข้าใจ นักเรียนแต่ละคนถ่ายทอดความเข้าใจผ่านการเขียน โดยครูมอบหมายให้เขียนสรุปความรู้ที่ได้รับจากวรรณกรรมที่อ่านและตอบคำถามในใบงานสะท้อนผลการอ่าน

ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถจำแนกเป็นบทบาทของครู และบทบาทของผู้เรียน ได้ดังตาราง 3

ตาราง 3

บทบาทครูและผู้เรียนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	**บทบาทครู**	**บทบาทผู้เรียน**
1. สร้างความสนใจ 1.1 สำรวจวรรณกรรม	1.1 นำเสนอชื่อและที่มาของวรรณกรรม และสร้างความน่าสนใจเพื่อกระตุ้นนักเรียน	1.1 แบ่งกลุ่มและสำรวจวรรณกรรมที่ครูนำเสนอ
1.2 เลือกวรรณกรรม	1.2 ให้คำแนะนำประกอบการตัดสินใจเลือกวรรณกรรมของนักเรียน	1.2 สมาชิกกลุ่มร่วมกันพิจารณาและเลือกวรรณกรรมที่จะนำไปใช้เขียนบทละคร
2. อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง 2.1 อ่านเพื่อความเข้าใจเป็นรายบุคคล	2.1 สร้างบรรยากาศให้พร้อมสำหรับการอ่าน	2.1 อ่านและทำความเข้าใจวรรณกรรมเป็นรายบุคคล
2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้	2.2 กระตุ้นนักเรียนระหว่างการอภิปรายวรรณกรรม และอธิบายขั้นตอนและจุดประสงค์ของการอ่านแบบร่วมคิด	2.2 สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมอ่านแบบร่วมคิด เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรม
2.3 เขียนบทละคร	2.3 อธิบายหลักการเขียนบทละครและให้คำแนะนำ	2.3 สมาชิกกลุ่มระดมความคิดเขียนบทละครจากวรรณกรรมที่เลือก
2.4 กำหนดบทบาทและฝึกซ้อมการแสดง	2.4 ให้คำแนะนำในการกำหนดบทบาทและฝึกซ้อม	2.4 สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมอ่านรอบวง โดยทดลองอ่านบทละคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
		สลับกันรอบวง จากนั้นกำหนดบทบาทและนัดหมายการฝึกซ้อม
3. แสดงละคร		
นำบทละครไปแสดงผ่านการอ่านโดยผู้ชมสังเกตการแสดงอารมณ์ตามสถานการณ์เพื่อบันทึกผล	3.1 กำหนดลำดับการแสดงละครของนักเรียนแต่ละกลุ่ม 3.2 อธิบายหน้าที่ของนักเรียนระหว่างชมการแสดงละคร	3.1 ผู้แสดงแสดงละคร 3.2 ผู้ชมสังเกตการแสดงละครของกลุ่มอื่น ๆ บันทึกผลในใบงาน
4. สะท้อนผลการอ่าน		
4.1 อภิปรายผลหลังการอ่าน	4.1 กำหนดหัวข้อการอภิปราย ดำเนินการอภิปราย ควบคุมและให้คำแนะนำจนนักเรียนสามารถสรุปประเด็นในการอภิปรายได้	4.1 อภิปรายการแสดงละครและบทละครของแต่ละกลุ่ม บันทึกใบงาน
4.2 ถ่ายทอดความเข้าใจ	4.2 จัดทำใบงานสำหรับให้นักเรียนเขียนสะท้อนผลการอ่าน	4.2 นำข้อสรุปจากการอภิปรายมาบันทึกใบงาน

2.11 **งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์**

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการอ่านที่มีการทดลองในกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกับชั้นมัธยมศึกษาสามารถสรุปสาระสำคัญจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาดังนี้

Keehn et al. (2008) ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับ 8 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และพัฒนาทักษะเกี่ยวกับคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และอย่างสามารถพัฒนาแรงจูงใจและความมั่นใจในการอ่านของนักเรียนได้อีกด้วย

Lekwilai (2014) ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนระดับ 12 ซึ่งเป็นผู้เรียนภาษาไทยในฐานะ

ภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำ และสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับบทอ่าน

Young et al. (2019) ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ที่มีต่อความสามารถในการตีความ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ผลการวิจัย สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้การอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาโดยใช้กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านทั้งในด้านการอ่านคล่อง ความสามารถในการอ่าน การศึกษาในครั้งนี้ยังทำให้รู้ว่ากลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถเพิ่มความสนใจการอ่านวรรณกรรม พัฒนาความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และการตีความเนื้อหาในวรรณกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีนี้และมีผลการประเมินการอ่านเพื่อนความเข้าใจที่สูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ พบว่า การสอนอ่านด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง ความสามารถในการตีความ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และความรู้เกี่ยวคำศัพท์ ในนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ ทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

3. การอ่านเพื่อความเข้าใจ

การวิจัยเรื่อง *การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา* มีขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ วรรณคดีและวรรณกรรมประเภทร้อยกรอง ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ และความหมายในเนื้อหาวรรณกรรมร้อยกรอง เพื่อสังเคราะห์ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจที่สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง กระบวนการรับสารโดยการอ่านที่ผู้อ่านสามารถแปลความหมายของคำ ข้อความ จับใจความสำคัญและสามารถเข้าใจแนวความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอผ่านข้อความตลอดจนการเชื่อมโยงแนวความคิดที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์เดิมเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง และสามารถคาดเดาเหตุการณ์ข้างหน้าได้ ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่าน

ได้โดยไม่จำเป็นต้องรู้ความหมายของคำทุกคำ (สมุทร เซ็นเชาวนิช, 2542) ผู้อ่านจะต้องใช้ประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ และการเดาความหมายจากบริบทมาช่วยเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง และรู้จักคาดเดาเหตุการณ์ที่จะปรากฏได้ล่วงหน้าอย่างมีเหตุผล (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532) ผู้อ่านนำความรู้ที่ได้มาเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิม เพื่อสรุปเป็นความหมายเกิดเป็นความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2544) การอ่านเพื่อความเข้าใจจึงเป็นกระบวนการทางสมองอันซับซ้อน ซึ่งเกิดขึ้นขณะผู้อ่านสร้างความหมายจากสิ่งที่อ่าน (Ruddell, 2002) การเรียนรู้ที่จะอ่านไม่ใช่เพียงอ่านเพื่อจำและแปลความหมายคำศัพท์แต่หมายถึงความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเข้าใจข้อความ (Tierney, 2005) แต่เพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอุดมการณ์ความคิดอันเป็นรากฐานที่ผู้เขียนบอกเป็นนัย (Wallace, 2005)

จากความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจข้างต้นสามารถสรุปความหมายได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง กระบวนการรับสารโดยการอ่านที่ผู้อ่านสามารถแปลความหมายของคำ ข้อความ จับใจความสำคัญ ตีความ และสรุปอ้างอิงแนวความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอผ่านข้อความตลอดจนการเชื่อมโยงแนวความคิดที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์เดิมเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง สามารถคาดเดาเหตุการณ์ข้างหน้าได้ และนำความรู้ที่ได้จากบทอ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ใช้เฉพาะบทร้อยกรองนั้นยังไม่มีผู้นิยามความหมายไว้ แต่ สมปอง พรหมเปี่ยม (2536) ได้กล่าวถึงการเข้าใจความหมายในเนื้อหาของวรรณกรรมประเภทร้อยกรองไว้ว่า การเข้าใจเนื้อหาวรรณกรรมประเภทร้อยกรองมีประเภทของความหมายในเนื้อหาวรรณกรรมร้อยกรองสรุปได้ดังนี้

1) ความหมายเชิงประสบการณ์ คือ ความหมายที่ผู้อ่านมีอยู่เป็นความรู้เดิมจากประสบการณ์ของผู้อ่าน เมื่อได้อ่านข้อความหรือเรื่องราวที่พร้อมกับใช้ความรู้เดิมจากประสบการณ์แล้วสามารถตีความหรือทำความเข้าใจได้ทันที

2) ความหมายหลายนัย คือ ความหมายที่สามารถตีความได้หลากหลายทั้งโดยตรงไปตรงมาและโดยการเปรียบเทียบ

3) ความหมายด้านอารมณ์และน้ำเสียง คือ ความหมายที่ผู้เขียนสื่อออกมาว่าตนเองหรือตัวละครในเรื่องมีอารมณ์ความรู้สึกและสภาพจิตใจเป็นอย่างไร อาจเรียกความหมายด้านอารมณ์ได้อีกอย่างหนึ่งว่ารสวรรณกรรม

4) ความหมายจิตประหวัด คือ ความหมายที่สัมพันธ์กับ คำ ข้อความ เนื้อหาโดยไม่ได้อธิบายไว้โดยตรง แต่เป็นความหมายที่ผู้เขียนหรือผู้อ่านสามารถหวนคิดถึงได้เอง

เมื่อพิจารณาความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยทั่วไปร่วมกับการเข้าใจความหมายในเนื้อหาของวรรณกรรมประเภทร้อยกรองที่ระบุไว้ข้างต้น จึงสามารถสรุปความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง หมายถึง กระบวนการรับสารประเภทบทร้อยกรองด้วยการอ่าน โดยผู้อ่านสามารถแปลความหมายของบทร้อยกรองที่อ่านได้ในระดับของคำศัพท์ สามารถจับใจความสำคัญ สามารถตีความแนวคิดหลักของบทร้อยกรองที่อ่านได้โดยไม่จำเป็นต้องแปลความหมายของคำศัพท์ได้ทุกคำ สามารถเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้ประพันธ์ผ่านเนื้อความของบทร้อยกรอง ตลอดจนเชื่อมโยงแนวความคิดที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์เดิมเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง และสามารถคาดเดาเหตุการณ์ข้างหน้าได้

3.2 ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านในส่วนคุณภาพผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองว่า นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ วิเคราะห์ วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่านนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรม พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สนิท ตั้งทวี (2546) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า ผู้มีทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านได้รวดเร็ว และสามารถจับใจความสำคัญจากข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านได้นั้น ย่อมเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ในเวลาอันจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน

Wallace (2005) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจสรุปได้ว่า การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้อ่านออกเขียนได้ การอ่านสนองต่อความต้องการในเวลาจำเป็น นอกจากนี้การอ่านอย่างเข้าใจจะทำให้ได้รับความรู้และให้ความเพลิดเพลิน

การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะสำคัญของผู้อ่านในการทำความเข้าใจเนื้อหา แนวคิดสำคัญ และจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ทักษะนี้มีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิตทั้งการอ่านงานเขียนประเภทบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ปัจจุบันมีการพัฒนาของงานเขียนประเภทบทร้อยกรองที่พบในวรรณคดีไทยและนอกเหนือจากวรรณคดีไทยก็มีบทร้อยกรองหลากหลายรูปแบบและง่ายต่อการเข้าถึงมากยิ่งขึ้น การอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน

สอดคล้องกับ จิรวัฒน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ (2556) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของร้อยกรองไว้ว่า ร้อยกรองมีคุณค่าต่อผู้แต่งในด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และมีคุณค่าทางการสื่อสารจากผู้แต่งสู่ผู้อ่าน ในส่วนของผู้อ่าน ร้อยกรองมีคุณค่าต่อผู้อ่านเฉพาะบุคคล ในด้านจิตใจ สติปัญญา และการปฏิบัติตน ทั้งยังมีคุณค่าต่อสังคมในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคม คุณค่าของร้อยกรองที่มีต่อผู้อ่าน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ ผู้อ่านเฉพาะบุคคล และผู้อ่านกลุ่มใหญ่หรือสถาบันทางสังคม ร้อยกรองมีคุณค่าต่อผู้อ่านทั้ง 2 ประเภทดังต่อไปนี้

1) คุณค่าต่อผู้อ่านเฉพาะบุคคล ร้อยกรองมีคุณค่าต่อผู้อ่านแต่ละคนในด้านจิตใจ สติปัญญา ตลอดจนการปฏิบัติ ดังนี้

1.1) คุณค่าในด้านจิตใจ บทร้อยกรองที่ไพเราะจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจของผู้อ่านให้มองโลกในแง่ดี มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น สามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้โดยง่าย ทำให้เกิดความเข้าใจ เห็นใจ และปรารถนาจะช่วยเหลือผู้อื่น

1.2) คุณค่าในด้านสติปัญญา ในการแต่งบทร้อยกรองนั้น ผู้เขียนมักใช้ศิลปะการแต่งต่าง ๆ กัน เช่น ใช้โวหารเปรียบเทียบ ใช้สัญลักษณ์ ผู้เขียนจะไม่เฉลยคำตอบไว้ ผู้อ่านจะต้องค้นหาเอง จึงเป็นเรื่องท้าทายสติปัญญาของผู้อ่านเป็นอย่างยิ่ง

1.3) คุณค่าในด้านการปฏิบัติ เมื่ออ่านบทร้อยกรองแล้วเกิดอารมณ์สะเทือนใจ เกิดความคิดวิจารณญาณก็จะแสดงออกในทางปฏิบัติ บทร้อยกรองเป็นเครื่องมือสั่งสอนจริยธรรมแก่คนมาทุกยุคทุกสมัย จึงมีคุณค่าในด้านการประพฤติปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

2) คุณค่าต่อผู้อ่านด้านสังคม ผู้อ่านหลาย ๆ คนรวมเป็นสังคม สังคมรวมกันก็คือประเทศชาติ ร้อยกรองมีผลต่อสังคมและประเทศชาติ ในการเป็นแหล่งวัฒนธรรม และมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม ดังนี้

2.1) ร้อยกรองเป็นแหล่งวัฒนธรรม ร้อยกรองเป็นวัฒนธรรมทางภาษาและทางจิตใจของคนในชาติ นับตั้งแต่เพลงพื้นบ้าน เป็นที่รวมของขนบประเพณี ภาษา และความรู้สึกของคนในท้องถิ่น วรรณคดีไทยส่วนมากเป็นร้อยกรอง คือ แหล่งวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การศึกษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติ

2.2) ร้อยกรองมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม วรรณคดี อาจมีอิทธิพลต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การชี้นำสังคม การสร้างสำนึกร่วมในความเป็นชาติ การบันทึกหรือสะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

อัญญาณี คล้ายสุบรรณ์ (2542) กล่าวว่า บทร้อยกรองมีความสำคัญต่อความรู้สึกพื้นฐานของเด็กทุกคนคือความสนุกเมื่อได้อ่านคำคล้องจองมีสัมผัส ในขณะที่หนังสือบันเทิงคดีนำความสนุกสนานเพลิดเพลินมาให้ หนังสือสารคดีนำสาระความรู้มาให้ ร้อยกรองก็นำความอบอุ่นความเชื่อมั่น และบางครั้งก็นำเสียงหัวเราะ มาให้ การไม่ได้สัมผัสกับร้อยกรองอาจเปรียบเทียบได้กับ

การไม่ได้สัมผัสกับดนตรี ฉะนั้น จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้เด็กได้มีโอกาสอ่านร้อยกรอง ด้วยบทร้อยกรองมีคุณค่ามากต่อเด็ก ๆ คุณค่าเหล่านั้นคือ ความละเอียดอ่อนในจิตใจ บทร้อยกรองจะเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้เด็กมีจิตใจอ่อนโยนและเป็นคนดีของสังคมต่อไป คุณค่าของร้อยกรองที่สำคัญมีดังนี้

1) คุณค่าทางด้านสุนทรียะ คือ ความไพเราะงดงามในด้านการแสดงออกของกวี ซึ่งแสดงออกมาในรูปของอารมณ์สะเทือนใจ (Emotion) ในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ความรัก ความพลัดพราก ความสนุกสนานตื่นเต้น ความตลกขบขัน และความงดงามของธรรมชาติ

2) ให้คุณค่าทางด้านประสบการณ์ของกวีที่ถ่ายทอดมาสู่ผู้อ่าน บทร้อยกรองให้ประสบการณ์ทั้ง มวลที่ฝังแน่นในใจของกวีได้รับการถ่ายทอดมายังผู้ฟัง

3) ให้คุณค่าทางสติปัญญา บทร้อยกรองให้ประสบการณ์ทั้งมวลแก่ชีวิต ให้ความคิดที่ดีงาม ให้สติระลึกรู้ถึงความเป็นไปของชีวิต ช่วยถ่วงดุลความหลงที่เกิดขึ้นจากอารมณ์ปุถุชน ทำให้มองโลกกว้างขึ้น รู้จักมองลึกเข้าไปถึงความสำคัญสภาพจิตใจและความต้องการของผู้อื่น

4) ให้คุณค่าทางด้านความสนุกสนานเพลิดเพลิน บทร้อยกรองจำนวนไม่น้อยที่เป็นบทร้อยกรองที่เหลวไหล ไร้สาระ แต่จังหวะลีลาการใช้คำสัมผัสและเสียงต่าง ๆ ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และตลกขบขัน แก่ผู้อ่าน

5) ให้คุณค่าทางความรู้สึกที่เป็นพลังภายใน ก่อให้เกิดความรู้สึกอันเป็นพลังสร้างสรรค์ที่ทำให้ผู้อ่านมีความเข้มแข็งพร้อมที่จะต่อสู้โลกและชีวิตยามอ่อนแอหรือทุกข์ท้อ ภาษาในร้อยกรองจะช่วยปลอบประโลมและให้กำลังใจ ให้พร้อมที่จะก้าวย่างเพื่ออนาคตต่อไป

6) ให้คุณค่าในแง่ของการสั่งสอนอบรม บทร้อยกรองที่ดีนอกจากจะให้ความรื่นรมย์เป็นอันดับแรกแล้วยังช่วยอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดีด้วย

Chulalongkorn University

สรุปความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองได้ว่า การอ่านบทร้อยกรองได้อย่างเข้าใจความหมายใจความสำคัญเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตทั้งในการศึกษาแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง กล่อมเกลาจิตใจให้มีความละเอียดอ่อนในจิตใจ ให้จินตนาการที่ก่อให้เกิดความรื่นรมย์ เป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิต พัฒนาทักษะกระบวนการอ่านแปลความ จับใจความ ตีความ ความงดงามของภาษาในร้อยกรองยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กรู้จักการใช้ภาษาได้ดี หรือสามารถรับสื่อที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น ในแง่การแนวทางการดำเนินชีวิตจากคำสอนโดยตรงในวรรณคดีประเภทคำสอนโดยตรงและการพบตัวอย่างชีวิตในวรรณคดีที่เป็นบันเทิงคดี ให้พลังที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ ให้คุณค่าทางสติปัญญา ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน รวมไปถึงยังเป็นการสืบสานมรดกของชาติอีกด้วย

3.3 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเพื่อความเข้าใจต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

ไพพรรณ อินทนิล (2546) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านคำและความหมายของคำ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจรูปแบบและความหมายของคำนั้น

2) องค์ประกอบการเรียบเรียงถ้อยคำ หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายของคำต่าง ๆ การเข้าใจรายละเอียดของประโยคย่อยและความสามารถในการจัดลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนของข้อความได้

3) องค์ประกอบด้านการสรุปที่เป็นเหตุผล หมายถึง ความสามารถในการสังเคราะห์ใจความสำคัญของข้อความการสรุปความคิดหลักของเรื่องและการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงในโอกาสต่าง ๆ

Miller (1990) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ไว้ดังนี้

1) การรู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว

2) การรู้ความหมายที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างขั้นของความรู้ย่อยเหล่านั้น

3) ความสามารถในการอธิบายเรื่องที่อ่านได้ด้วยภาษาของตนเมื่อพบเรื่องที่อ่านมีลักษณะเดียวกันกับที่เคยอ่านมาแล้วจะต้องสามารถอธิบายได้

Valette and Disick (1972) กล่าวถึงการประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนแสดงพฤติกรรมที่ผู้อ่านต้องทำได้ดังนี้

1) ขั้นกลไก คือ การอ่านออกเสียงการเว้นวรรคตอนอย่างถูกต้องเหมาะสม

2) ขั้นความจำ คือ อ่านข้อความและเข้าใจความหมายที่ได้เรียนและท่องจำไว้

3) ขั้นถ่ายโอน คือ การนำความรู้ความจำมาใช้ในการอ่านข้อความใหม่ ๆ ให้เข้าใจ

4) ขั้นสื่อสาร คือ อ่านโดยเสรี เพื่อจับใจความสำคัญและรายละเอียดต่าง ๆ

5) ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ คือ ผู้เรียนต้องสามารถตีความ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวถึงตรง ๆ ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าเรื่องที่อ่านได้

Hafner and Hayden (1974) กล่าวถึงพฤติกรรมการอ่านที่ควรประเมินสอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านที่แสดงถึงความสามารถในการเข้าใจ ดังนี้

1) ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

2) เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจง คำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ถูกต้อง

3) จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่อ่านออกมาเป็นคำพูดได้

4) ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

5) แยกได้ว่ารายละเอียดส่วนใดสำคัญหรือไม่สำคัญ

6) บอกตัวอย่างหรือคำอธิบายต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญตอนใดอย่างไร

7) บอกตัวอย่างหรือคำอธิบายต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างไร

8) บอกได้ว่าเนื้อหาที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างไร

9) สรุปใจความของบทอ่านได้ถูกต้อง

จากองค์ประกอบการอ่านเพื่อความเข้าใจของงานเขียนทั่วไปสอดคล้องกับขั้นตอนการทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมายของวรรณกรรมร้อยกรอง ซึ่งสะท้อนองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองดังนี้

สมปอง พรหมเปี่ยม (2536) กล่าวถึงขั้นตอนในการทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมายของวรรณกรรมร้อยกรอง ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่แสดงถึงความเข้าใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองว่า บทร้อยกรองประกอบด้วย คำ ประโยค ข้อความ หรือเนื้อหา ที่สามารถสื่อความหมายได้หลากหลายในแต่ละประเภทของความหมาย การทำความเข้าใจเนื้อหาสาระในวรรณกรรมร้อยกรองสะท้อนผ่านขั้นตอนการทำความเข้าใจของผู้อ่าน ดังนี้

1) การแปลความ คือ ความสามารถในการแปลและจดจำความหมายของถ้อยคำประโยคข้อความหรือเนื้อหาที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมาได้

2) การตีความ คือ การอ่านในขั้นที่สามารถเข้าใจในระดับที่ลึกไปกว่าความหมายตามรูปศัพท์ วลี หรือประโยค ที่ปรากฏในพจนานุกรมทั่วไป ได้แก่ ความหมายเชิงประสบการณ์ ความหมายหลายนัย ความหมายด้านอารมณ์และความรู้สึก และความหมายจิตประหวัด การอ่านตีความสามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1) การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมกว้าง ๆ ของวรรณกรรม ได้แก่ โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง จุดประสงค์ของผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ ใจความสำคัญของเรื่อง

2.2) การอ่านตีประเด็น คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาโดยละเอียด จนสามารถวิเคราะห์และวินิจประเด็นต่าง ๆ เข้าใจภาพพจน์ภาพลักษณ์และความหมายโดยนัยที่ผู้แต่งไม่ได้กล่าวโดยตรงอย่างถูกต้อง

2.3) การอ่านทบทวน คือ การอ่านเพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่าการจับใจความและการตีประเด็นดังกล่าวนั้นถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

3) การขยายความ คือ ความสามารถในการขยายความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้งขึ้นกว่าเนื้อหาสาระที่ได้รับมา หรือมากกว่าข้อเท็จจริงที่มีอยู่จนสามารถ วิเคราะห์ วินิจ วิจารณ์ และวิพากษ์วรรณกรรมร้อยกรองนั้น ๆ ได้

4) การเตรียมสื่อความ คือ กรณีอ่านวรรณกรรมร้อยกรองแบบออกเสียงเป็นทำนองเสนาะควรมีความสามารถในการเลือกใช้วิธีในการถ่ายทอดความเข้าใจของตนไปสู่ผู้อื่นได้อย่างครบถ้วนถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถเลือกบทอ่านได้อย่างเหมาะสม ใช้น้ำเสียงได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและซาบซึ้งกินใจในเนื้อหา

จากการศึกษาองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจและขั้นตอนการทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมายของบทร้อยกรองสามารถนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองได้ดังตาราง 4

ตาราง 4

การสังเคราะห์องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

องค์ประกอบ	**นักวิชาการ**				
	ไพพรรณ อินทนิล (2546)	**Miller (1990)**	**Valette & Disick (1972)**	**Hafner & Hayden (1974)**	**สมปอง พรหมเปี่ยม (2536)**
1. การแปลความ	✓	✓	✓	✓	✓
2. การจับใจความ			✓	✓	✓
3. การวิเคราะห์				✓	✓
4. การตีความ			✓		✓
5. การประเมินค่า	✓			✓	✓
6. การเชื่อมโยง	✓	✓	✓	✓	
7. การขยายความ				✓	✓
8. การถ่ายทอด		✓			✓

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ร่วมกับการทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมายของวรรณกรรมร้อยกรอง จากตารางข้างต้นพบว่า องค์ประกอบบางองค์ประกอบมีลักษณะคล้ายกันและใช้ทักษะเดียวกัน ผู้วิจัยจึงรวมไว้ในองค์ประกอบเดียวกัน ได้แก่ องค์ประกอบการจับใจความและความสรุปความ องค์ประกอบการเชื่อมโยงและการขยายความ ซึ่งสามารถสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองได้ดังนี้

1) การแปลความ คือ การแปลความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน หรือแสดงความเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านได้

2) การจับใจความ คือ การระบุใจความสำคัญและส่วนขยาย และลำดับเหตุการณ์หรือเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้

3) การวิเคราะห์ คือ การระบุข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามองค์ประกอบของวรรณกรรม

4) การตีความ คือ การอธิบายความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านในระดับลึกกว่าถ้อยคำที่ปรากฏ การบอกวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง และสรุปแก่นเรื่องหรือแนวความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

5) การประเมินค่า คือ การอธิบายความสมเหตุสมผลของบทร้อยกรองที่อ่านและการนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ประเมินคุณค่าทางด้านเนื้อหาและภาษา และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

6) การเชื่อมโยง คือ การเชื่อมโยงความหมายของบทร้อยกรองกับประสบการณ์เดิมของตนเอง ขยายความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้งกว่าเนื้อหาสาระที่ได้รับมา นำสาระความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรองไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

7) การถ่ายทอด คือ การอธิบายความเข้าใจและแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่อ่านสร้างองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่าน หรือแต่งเรื่องใหม่จากเรื่องที่อ่านได้

3.4 ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง

ระดับความเข้าใจในการอ่านมีหลายระดับซึ่งนักการวิชาการได้แสดงแนวคิดไว้หลากหลาย สามารถสรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Raygor and Raygor (1985) แบ่งระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) ระดับตัวอักษร (literal comprehension) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำตามตัวอักษรที่ผู้เขียนนำเสนอ

2) ระดับตีความ (interpretative comprehension) หมายถึง ความสามารถในการหาความหมายในสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้ในเนื้อเรื่องและสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหรือเหตุการณ์ในเรื่อง

3) ระดับประยุกต์ (applied comprehension) หมายถึง ความสามารถในการประเมินค่าความคิดของผู้เขียนและสามารถนำความคิดนั้นมาสัมพันธ์กับประสบการณ์ของตน รวมทั้งนำความคิดของผู้เขียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่และแก้ปัญหาได้

Miller (1990) แบ่งระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1) ระดับความเข้าใจเนื้อหา (Textually explicit comprehension) หมายถึง ระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความในสิ่งที่ผู้อ่านนำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านที่มีความสามารถเข้าใจในระดับนี้สามารถระบุความคิดหลัก ความคิดรองของเรื่อง หรือจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ในบทอ่านได้ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ดังนี้

1.1) บอกใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าได้

1.2) บอกรายละเอียดที่สำคัญและที่ไม่สำคัญในแต่ละย่อหน้าได้

1.3) เรียงลำดับเหตุการณ์ได้

1.4) ปฏิบัติตามคำแนะนำได้

2) ระดับการตีความ (Textually implicit comprehension) หมายถึง ระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา โดยที่ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผลและความรู้ของตนเข้ามาช่วยตัดสิน เพื่อทำความเข้าใจบทอ่าน ผู้อ่านที่มีความสามารถระดับนี้สามารถตอบคำถามเชิงอ้างอิงได้ สรุปและทำนายเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นล่วงหน้า และรับรู้ถึงอารมณ์และความคิดของผู้เขียนได้ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ดังนี้

2.1) ตอบคำถามโดยการใช้การตีความได้

2.2) อ้างอิงหรือสรุปความได้

2.3) ทำนายหรือคาดเดาเหตุการณ์ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.4) บอกอารมณ์ความรู้สึกและจุดประสงค์ของผู้เขียนได้

2.5) ย่อความจากสิ่งที่อ่านได้

2.6) ระบุความเป็นเหตุเป็นผลได้

2.7) สรุปใจความสำคัญได้

3) ระดับการวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical reading) หมายถึง ระดับความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินเนื้อหาที่อ่าน โดยสามารถแยกความแตกต่างของข้อมูลที่ปรากฏในเนื้อหาที่อ่านได้ว่า อะไรคือข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นของผู้เขียน สามารถเปรียบเทียบเนื้อหาที่อ่านกับข้อมูลที่พบจากแหล่งอื่นได้ สามารถเข้าใจภาษาเปรียบเทียบ และบอกได้ว่าผู้เขียนมีทัศนคติต่อเรื่องที่นำเสนออย่างไร

3.1) แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้

3.2) ประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้

3.3) เปรียบเทียบสิ่งที่อ่านได้

3.4) แปลความหมายของเรื่องได้

3.5) ระบุทรรศนะของผู้เขียนได้

3.6) ระบุกลวิธีที่ผู้เขียนใช้ได้

4) ระดับการเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม (Scripturally implicit comprehension) เป็นความเข้าใจระดับสูงที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านนอกเหนือจากสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ ผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เข้ามาเชื่อมโยงกับสิ่งที่พบในบทอ่านเพื่อทำการสังเคราะห์เนื้อหาในบทอ่านนั้น สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริง

4.1) นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปแก้ปัญหาได้

4.2) นำความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ได้

4.3) นำความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านมาเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้

Bromley (1992) แบ่งระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1) ระดับตัวอักษร (Literal comprehension) หมายถึงความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจความหมายของข้อความตามที่ปรากฏซึ่งผู้อ่านเคยจำได้ระลึกได้การอ่านในระดับนี้ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดมากนัก

2) ระดับตีความ (Interpretation comprehension) หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการสรุปความหมายจากเรื่องที่อ่านได้โดยอาศัยประสบการณ์ในการลงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

3) ระดับประเมินค่า (Evaluative comprehension) หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการวิเคราะห์ข้อความที่ได้อ่านว่าสิ่งที่อ่านนั้นถูกต้องหรือไม่ควรเชื่อหรือไม่

สรุปได้ว่า ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบ่งตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก แบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ 1) ระดับตัวอักษรหรือข้อเท็จจริงตามตัวอักษร 2) ระดับตีความและวิเคราะห์ 3) ระดับวิจารณ์และประเมินค่า และ 4) ระดับประยุกต์ใช้

เมื่อพิจารณาร่วมกับคุณภาพผู้เรียนที่ปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดสาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที 1-6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระบุความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อความเข้าใจดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึก ย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยง

กับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและ วรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียนที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถสรุปเป็นระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ว่า ความสามารถในการเข้าใจเรื่องที่อ่านในระดับคำและตีความความหมายที่ไม่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน ความสามารถในการประเมินความถูกต้องของเรื่องที่อ่านและให้เหตุผล และความสามารถในการสรุปความรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับสากล

สุจริต เพียรชอบ (2541) กล่าวถึงเกณฑ์ในการวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรองสรุปได้ดังนี้ เกณฑ์การวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรองควรครอบคลุมองค์ประกอบของบทร้อยกรองทุกประเด็น ดังนี้

1) รูปแบบของการประพันธ์ การวิเคราะห์รูปแบบของการประพันธ์ควรพิจารณาสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ ลักษณะบังคับของการประพันธ์ ว่ามีรูปแบบถูกต้องตามลักษณะบังคับหรือไม่ อีกประการหนึ่ง คือ การเลือกใช้คำประพันธ์แต่ละชนิดให้เหมาะสมกับวรรณกรรมที่แต่งขึ้น

2) การวางโครงเรื่องและการกำหนดเหตุการณ์ การวางโครงเรื่องหรือการกำหนดเหตุการณ์มีกลวิธีการวางโครงเรื่องได้ดีหรือไม่การกำหนดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินเรื่องเป็นอย่างดีไม่ขาดตอน

3) ฉาก ควรพิจารณาอย่างถี่ถ้วนว่าผู้แต่งพรรณนาฉากได้สมจริงชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องการดำเนินเรื่องหรือพรรณนาได้ประณีตวิจิตรงดงามเพียงใด

4) ตัวละคร คือ ผู้มีบทบาทเรื่อง ตัวละครอาจมีตัวเดียวหรือหลายตัวการวิเคราะห์ตัวละครอาจพิจารณาในด้านต่าง ๆ เช่น ลักษณะการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละคร และลักษณะนิสัยของตัวละครต้องพิจารณาว่าผู้แต่งสร้างตัวละครโดยคำนึงถึงธรรมชาติของความต้องการของมนุษย์หรือไม่ หรือพื้นฐานของตัวละครนั้นคงที่เสมอหรือมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยบ้างเหตุการณ์แวดล้อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ รวมถึงมีกลวิธีการนำเสนอตัวละครในโอกาสที่เหมาะสม

5) สาระของวรรณกรรม ควรพิจารณาในสาระต่าง ๆ ได้แก่ สาระในด้านความรู้ผู้อ่านหรือผู้ฟังได้รับสาระความรู้ตามลักษณะที่เป็นจริงถูกต้องชัดเจน สาระด้านความคิด ผู้อ่านได้รับ

สาระด้านความคิดอันเป็นประโยชน์ทั้งในทางตรงและทางอ้อม และสาระในด้านความสร้างสรรค์ควรมีลักษณะสร้างสรรค์จรรโลงใจยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น

6) กวีทัศน์หรือทัศนะของผู้แต่ง ควรพิจารณาทรรศนะของผู้แต่งที่ชวนให้ผู้อ่านได้แง่คิดหรือความรู้เกิดความจรรโลงใจหรือความคิดสร้างสรรค์ด้วย

7) กลวิธีการนำเสนอ กลวิธีการนำเสนอคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองมีอยู่หลายวิธี ดังนี้

7.1) เสนองานประพันธ์อย่างตรงไปตรงมาเข้าใจง่าย

7.2) เสนอโดยไม่ต้องมีการตีความมีการใช้สัญลักษณ์หรือการเปรียบเทียบ

7.3) เสนอโดยใช้คำหรือความซ้ำเพื่อดึงดูดความสนใจให้เกิดความประทับใจเพื่อเน้นย้ำเรื่องราวให้ดูโดดเด่น

7.4) เสนอโดยใช้ถ้อยคำงดงามลึกซึ้งพัฒนาให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเกิดจินตนาการ

7.5) กลวิธีในการนำเสนอเรื่องดำเนินเรื่องไปตามลำดับตั้งแต่ต้นจนจบหรือกล่าวเหตุการณ์ตอนท้ายเรื่องเสียก่อนแล้วย้อนกลับไปเล่าตั้งแต่ต้นจนจบหรือดำเนินเรื่องสลับไปมา

8) ความไพเราะของวรรณกรรมร้อยกรอง วรรณกรรมร้อยกรองมีความไพเราะด้วยรสคำ ผู้แต่งเลือกใช้คำที่มีเสียงเสนาะมีสัมผัสคล้องจอง มีลีลาจังหวะ การเล่นคำ การหลากคำ ไพเราะด้วยรสความ ใช้คำที่มีความหมายกระชับชัดเจน การใช้กวีโวหาร การใช้ข้อความกินใจ หรือทำให้เกิดจินตภาพ การใช้ภาพพจน์ต่าง ๆความงามในด้านการสร้างบรรยากาศผู้แต่งสามารถใช้กลวิธีพรรณนาให้ผู้อ่านมองเห็นรูปร่างลักษณะของธรรมชาติสิ่งของผู้คนตลอดจนสภาพและบรรยากาศแวดล้อมตามที่กวีต้องการได้อย่างแจ่มชัดและสามารถสร้างอารมณ์หรือสภาพจิตใจของผู้อ่านให้ตระหนักถึงรสแห่งความงามนั้นด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจร่วมกับเกณฑ์การวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรอง ผู้วิจัยได้แบ่งระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับข้อเท็จจริง ระดับตีความ ระดับวิเคราะห์ และระดับประยุกต์ใช้ เนื่องจากระดับวิเคราะห์มีรายละเอียดคล้ายกับระดับตีความจึงพิจารณาให้อยู่ในระดับเดียวกัน และกำหนดพฤติกรรมย่อยในแต่ละระดับโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับองค์ประกอบการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ได้สังเคราะห์ไว้ข้างต้น ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและพฤติกรรมย่อยในการอ่านตามประเภทเนื้อหาวรรณกรรม

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	**องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ**	**พฤติกรรมย่อย**	
		บันเทิงคดี	**สารคดี**
1. ระดับข้อเท็จจริง	1. การแปลความ 2. การจับใจความ	- การแปลความหมายของคำศัพท์ - การจับใจความสำคัญ - การเรียงลำดับเหตุการณ์	- การแปลความหมายของคำศัพท์ - การจับใจความสำคัญ
2. ระดับตีความ	3. การวิเคราะห์ 4. การตีความ	- การจำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น - การระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหา - การคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า - การตีความความหมายของคำมีหลายความหมาย - การระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียน - การเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร - การวิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียนบันเทิงคดี - การระบุแก่นของเรื่อง	- การจำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น - การระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหา - การตีความความหมายของคำมีหลายความหมาย - การระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียน - การเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียน - การระบุแนวคิดสำคัญของเรื่อง
3. ระดับประเมินค่า	5. การประเมินค่า	- การระบุความ	- การระบุคุณค่าด้าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ	พฤติกรรมย่อย	
		บันเทิงคดี	สารคดี
		สมเหตุสมผลของเหตุการณ์ในเรื่อง - การระบุคุณค่าด้านเนื้อหา - การระบุคุณค่าด้านภาษา - การประเมินกลวิธีการนำเสนอ - การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	เนื้อหา - การระบุคุณค่าด้านภาษา - การประเมินกลวิธีการนำเสนอ - การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
4. ระดับประยุกต์ใช้	6. การเชื่อมโยง 7. การถ่ายทอด	- การยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน - การระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง - การเขียนเรื่องใหม่จากแก่นของเรื่อง - การสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการอ่าน	- การเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในชีวิตจริง - การเขียนเรื่องใหม่จากแนวคิดสำคัญของเรื่อง - การสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการอ่าน

การจัดแบ่งระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองประกอบด้วย 4 ระดับ ได้แก่ ระดับข้อเท็จจริง ระดับตีความ ระดับประเมินค่า และระดับประยุกต์ใช้ โดยเรียงลำดับจากง่ายไปยาก โดยพฤติกรรมย่อยในแต่ละระดับเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติได้เพื่อแสดงความเข้าใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองทั้งบันเทิงคดีและสารคดี

3.5 การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Bachman and et al. (1995) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ สรุปได้ดังนี้

1) สติปัญญา ความหลากหลายในความสามารถของนักเรียนที่เรียนรู้จากบทอ่าน สามารถบ่งชี้จากแบบสอบมาตรฐานดังจะเห็นได้ว่านักเรียนในแต่ละระดับจะมีประสิทธิภาพในการอ่านต่างกัน มีความสามารถเข้าใจบทอ่านได้ต่างกัน

2) คำศัพท์ ความหมายของคำศัพท์พื้นฐานของความเข้าใจแต่ละบุคคลชี้ให้เห็นความสามารถที่จะเข้าใจบทอ่านได้และคำศัพท์เป็นตัวแสดงโครงสร้างความรู้ที่แต่ละคนใช้ในการตอบสนองบทอ่าน

3) ความสามารถด้านหน่วยคำถ้าแต่ละคนไม่รู้ความหมายคำศัพท์อาจใช้ความสามารถในการวิเคราะห์รากคำศัพท์หรือวิภัติปัจจัย

4) ความจำคำศัพท์ ปริมาณคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้ในแต่ละบุคคลจะพัฒนาความสามารถในการจำคำศัพท์ไปตามระดับชั้น

5) เจตคติต่อการอ่านและการเรียนรู้จากบทอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการอ่านเป็นความปรารถนาที่จะรู้และเข้าใจของผู้อ่านเองและคาดเดาความสามารถในการอ่านของผู้อ่าน

6) ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน มีผลอย่างมากโดยเฉพาะในระดับเรื่องการอ่านนักเรียนเรียนรู้ในการอ่านจากสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าคนอื่น

O’ Donnell and Wood (2004) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

1) ความรู้เดิม หมายถึง ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่านที่สัมพันธ์กับเรื่องมีผลอย่างมากต่อความเข้าใจในการอ่าน

2) การเชื่อมโยงความรู้ใหม่ หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ได้จะส่งผลให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น

3) การจัดระบบความรู้ใหม่ หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจัดระบบความรู้ที่มีอยู่เข้ากับความรู้ใหม่ที่ได้รับซึ่งจะส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริงและสามารถจดจำข้อมูลความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็วแม่นยำและยาวนาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ O’ Donnell and Wood (2004) ได้อธิบายปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ สรุปได้ดังนี้

1) ปัจจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ในการอ่าน การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นผลมาจากความแตกต่างของข้อความที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกันสถานการณ์การอ่านได้รับอิทธิพลจากความสมจริงของสื่อทัศนคติความสนใจความมุ่งหมายการพยากรณ์ความรู้เดิมและการใช้กลวิธีการอ่านของผู้อ่านถ้าข้อความเข้าใจได้ง่ายผู้อ่านก็จะสามารถอ่านและเข้าใจได้ตามจุดมุ่งหมาย

2) ปัจจัยเกี่ยวกับผู้อ่าน ผู้อ่านจะทำความเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านผ่านประสบการณ์เดิมของตนปัจจัยเกี่ยวกับผู้อ่านประกอบด้วย

2.1) ความสนใจหรือแรงจูงใจความน่าสนใจของสื่อทำให้เกิดแรงจูงใจในการอ่านเพราะผู้อ่านที่มีแรงจูงใจจะตั้งใจอ่านมากขึ้นและมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

2.2) ความคล่องแคล่วในการอ่านหากผู้อ่านไม่คล่องก็จะทำให้เข้าใจความหมายได้ยากเพราะผู้เรียนจะใช้พลังปัญญาในการเข้าใจคำศัพท์มากกว่าการสร้างความเข้าใจความหมายของข้อความ

2.3) ทักษะการรู้คิดหมายถึงการตระหนักในการคิดและกระบวนการคิดของบุคคลเมื่อปรับเข้ากับการอ่านจึงหมายถึงการตระหนักรู้ของผู้อ่านและการใช้กลวิธีการอ่านผู้อ่านที่มีกลยุทธ์การรู้คิดจะสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองขณะที่อ่านได้

3) ปัจจัยเกี่ยวกับข้อความ ประกอบด้วย

3.1) ความซับซ้อนของมโนทัศน์ข้อความต่าง ๆ มีความแตกต่างกันด้านมโนทัศน์ทั้งจำนวนและประเภทการอ่านสื่อที่มีมโนทัศน์ซับซ้อนจะเข้าใจยากกว่าสื่อที่มีมโนทัศน์เดียว

3.2) การเรียบเรียงข้อความข้อความส่วนใหญ่มีรูปแบบพื้นฐานอยู่ 2 ประเภทคือเรื่องเล่าและความเรียงหากเป็นข้อความที่ผู้อ่านคุ้นเคยก็จะทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้นนอกจากนี้การเรียบเรียงระดับย่อหน้าก็มีส่วนสำคัญต่อความเข้าใจของผู้อ่านด้วย

3.3) ลีลาการเขียนหมายถึงรูปแบบประโยคการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้เขียน

3.4) ระดับความยากง่ายของข้อความหมายถึงความยากของสื่อการอ่านซึ่งมีตัวแปรพื้นฐาน 2 ประการคือความยาวของประโยคและความยากของคำศัพท์

แนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีองค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงคือความรู้เดิมของผู้อ่านทั้งสติปัญญา เจตคติ พื้นฐานคำศัพท์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประสบการณ์เดิม ตลอดจนความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่อ่าน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ ปัจจัยเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในการอ่าน ปัจจัยเกี่ยวกับผู้อ่าน และปัจจัยเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน

3.6 การประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

3.6.1 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านว่าพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์ที่กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อยและเกณฑ์ที่กำหนดตามความสามารถมีรายละเอียดดังนี้

1) ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

1.1 ความรู้ทางด้านคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวนต่าง ๆ

1.2 ความรู้ด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสรรพนามความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบท การกำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชิญชวน หรืออนุญาต เป็นต้น

2) ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเรียบเรียงถ้อยคำ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่านและสามารถตอบคำถามโดยเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ให้ได้ใจความเดิมหรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบและแบบเรียงลำดับข้อความได้โดยใช้ความรู้ในด้านคำศัพท์และความรู้ในด้านไวยากรณ์

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าเป็นรายละเอียดสนับสนุนหรือเป็นรายละเอียดที่ให้ข้อมูลขัดแย้งกันและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดต่าง ๆ

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความสำคัญของเนื้อความและสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์ประเมินและสรุปบทอ่านได้ว่าเป็นสารประเภทใดใช้ลีลาภาษาแบบทางการหรือไม่เป็นทางการเข้าใจเจตนาทัศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่วิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ตลอดจน ประเมินบทบาทได้ว่ามีความชัดเจนเข้าสู่ประเด็นอย่างไม่อ้อมค้อมและใช้ภาษากระชับ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือวัดความเข้าใจในการรับสารด้วยการอ่านในใจมีวัตถุประสงค์ในการใช้และเครื่องมือวัดผลความเข้าใจในการรับสารจากการอ่านมีเกณฑ์ในการวัดดังนี้

1) วัดการจับใจความในเนื้อเรื่องที่ได้รับสารโดยมุ่งให้ผู้รับสารบรรลุวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานคือสามารถจำคำสำคัญเข้าใจเหตุการณ์ในเรื่องและนำไปใช้ประโยชน์ได้ในขั้นนี้ถือเป็นการคิดระดับพื้นฐานการจับใจความสำคัญของเรื่องโดยไม่เน้นเวลาที่ใช้อ่านจะใช้เกณฑ์การตอบคำถามให้ถูกต้องร้อยละ 60 ขึ้นไปโดยแบ่งระดับความสามารถในการรับสารเป็น 3 ระดับดังนี้

ตอบถูกร้อยละ	80-100	ระดับดี
ตอบถูกร้อยละ	60-79	ระดับพอใช้
ตอบถูกร้อยละ	59-0	ระดับปรับปรุง

2) วัดการรับสารในขั้นวิจารณญาณมุ่งให้ผู้รับสารแสดงความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่าได้ในขั้นนี้ถือเป็นการคิดระดับสูง เกณฑ์การวัดจะใช้เกณฑ์เดียวกับการรับสารในข้อ 1 ดังนี้

ตอบถูกร้อยละ	80-100	ระดับดี
ตอบถูกร้อยละ	60-79	ระดับพอใช้
ตอบถูกร้อยละ	59-0	ระดับปรับปรุง

3) วัดอัตราเร็วในการรับสารควบคู่กับการจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องมุ่งให้ผู้รับสารใช้เวลาในการรับสารรวดเร็วและจับใจความได้ครบถ้วน เกณฑ์ในการวัดจะใช้เวลาที่รับสารทั้งหมดต่อจำนวนทำส่วนการจับใจความจะใช้เกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไปผู้ที่รับสารได้จำนวนคำมากกว่า 1 นาทีและตอบคำถามได้ร้อยละ 60 ขึ้นไปจึงถือว่าผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความความเข้าใจโดยสรุปแล้ว สามารถประเมินได้จากการแปลความหมายของคำศัพท์ การอธิบายความเข้าใจ การวิเคราะห์องค์ประกอบ การจับใจความสำคัญ และความเร็วในการอ่าน เป็นประเด็นที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

3.6.2 วิธีการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การประเมินความเข้าใจในการอ่านเพื่อทราบว่าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับใด เพื่อที่จะนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาผู้อ่านต่อไป นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดวิธีการวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

Aebersold and Field (1997) ได้แบ่งวิธีการวัดและประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ 2 วิธี ดังนี้

1) วิธีการวัดและประเมินผลแบบดั้งเดิม (Traditional Method of Testing Reading) คือการทดสอบโดยใช้แบบวัดความสามารถที่มีข้อคำถาม ดังนี้

1.1) ข้อคำถามแบบตัวเลือก (Multiple-choice Question)

1.2) การทดสอบคำศัพท์ (Vocabulary test)

1.3) คำถามประเภทโคลซ (Cloze)

1.4) คำถามที่ตอบสั้นและคำถามปลายเปิด (Short answer and open-ended Question)

1.5) การเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Completion task)

2) วิธีการวัดและประเมินในรูปแบบอื่น ๆ (Alternative method of assessing reading) ได้แก่

2.1) การเขียนบันทึก (Journal)

2.2) แฟ้มสะสมงาน (Portfolios)

2.3) การบ้านและการสังเกตของครูผู้สอน (Teacher assessment through observation)

2.4) การประเมินตนเอง (Self - assessment)

2.5) การประเมินจากเพื่อนผู้เรียน (Peer assessment)

Nuttall (1996) ได้กล่าวถึงการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แบบวัดความสามารถ แบ่งระดับข้อคำถามเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับตัวอักษร (Question of literal comprehension) คือคำถามที่มีคำตอบระบุชัดเจนในบทอ่าน

2) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับตีความซ้ำ (Question involving reorganization or reinterpretation) คือคำถามที่ต้องการให้นักเรียนตีความข้อมูลในบทอ่านอีกครั้ง คำตอบที่ได้สำหรับคำถามประเภทนี้จะได้จากส่วนต่าง ๆ ของบทอ่านมารวมกันทำให้นักเรียนต้องพิจารณาบทบาททั้งหมดไม่ใช่เพียงการหาคำตอบจากประโยคใดประโยคหนึ่ง

3) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับอ้างอิง (Question of inference) คือคำถามที่คำตอบไม่ได้กล่าวไว้โดยตรงนักเรียนต้องรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายภายในบทอ่านเพื่อเป็นคำตอบ และต้องเข้าใจบทอ่านมากพอที่จะตอบคำถามได้ คำถามประเภทนี้คล้ายกับคำถามประเภทที่ 2 แต่มีความซับซ้อนมากกว่าโดยมุ่งวัดการคิดมากกว่าความสามารถทางภาษา

4) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับประเมินค่า (Question of evaluation) คือคำถามที่ให้นักเรียนตัดสินบทอ่านว่าผู้เขียนพยายามจะสื่อสารอะไรและทำได้เพียงใด

5) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับการตอบสนองส่วนบุคคล (Question of personal response) คือคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้อ่าน ไม่ใช่ต่อผู้เขียน การที่จะตอบคำถามประเภทนี้จะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านเป็นอย่างดี และต้องสามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงรู้สึกดังที่ตอบคำถามไปเช่นนั้น

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548) กล่าวว่า เพื่อให้การเรียนการสอน อ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ครู ควรประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนด้านสำคัญด้านต่าง ๆ ทั้งก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน ซึ่งจะทำให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาทางการอ่านที่กว้างขึ้น วิธีการดำเนินการของครูในการประเมินความสามารถของนักเรียนที่สำคัญมีดังนี้ คือ

1) การประเมินโดยใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (ก่อนอ่าน)

2) การประเมินการใช้ความรู้และความรู้เดิม (ก่อนอ่านและระหว่างอ่าน)

3) การประเมินเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน (หลังอ่าน)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าวิธีการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านมีวิธีการประเมินหลากหลายรูปแบบ ทั้งการทดสอบโดยใช้แบบวัดความสามารถที่มีข้อคำถามรูปแบบต่าง ๆ การตรวจประเมินผลจากชิ้นงาน เช่น บันทึก แฟ้มสะสมผลงาน การประเมินโดยผู้เรียนเอง และการประเมินจากเพื่อร่วมชั้นเรียน แนวทางการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถประเมินได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่านได้ ผู้ประเมินควรกำหนดข้อถามในประเด็น การจำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การจับใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ การตีความและแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่านและการยกตัวอย่างและอธิบายให้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้โดยใช้รูปแบบข้อคำถามที่วัดความเข้าใจระดับตัวอักษร วัดความเข้าใจระดับดีความซ้ำ คำถามเพื่อวัดความเข้าใจระดับอ้างอิง วัดความเข้าใจระดับประเมินค่า และวัดความเข้าใจระดับการตอบสนองส่วนบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือการประเมินด้วยแบบวัดความสามารถ เนื่องจากเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้ประเมินได้เที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3.6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

เครื่องมือที่ใช้ในวัดและการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพื่อให้ทราบว่าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับใด และนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาผู้อ่านต่อไป นักการศึกษาหลายท่านได้แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

Finocchiaro and Sydney (1983) กล่าวถึงแบบวัดที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีอยู่ 3 แบบ ดังนี้

1) แบบวัดแบบอัตนัย (Subjective test) ได้แก่ แบบวัดโดยการเขียนความเรียง โดยให้ผู้เรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านโดยเขียนคำตอบเป็นประโยคหรือข้อความยาว ๆ

2) แบบวัดแบบปรนัย (Objective Test) ได้แก่ แบบวัดแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ เป็นต้น

3) แบบวัดแบบกึ่งปรนัย (Semi-objective test) ได้แก่ แบบวัดที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ ให้เติมหรือต่อให้สมบูรณ์

Madsen (1983) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับผู้อ่านระดับพื้นฐานและระดับสูงไว้ดังนี้

1) การวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจระดับพื้นฐานมีเทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

1.1) การใช้รูปภาพ (Pictures cues) ได้แก่การนำเสนอรูปภาพแล้วให้ผู้อ่านตอบคำถามจากภาพที่กำหนดซึ่งอาจตอบในลักษณะการตอบถูกผิดหรือการเลือกตอบจากตัวเลือกก็ได้

1.2 การใช้วลีหรือประโยค (Phrase and sentence cues) ส่วนใหญ่ใช้กับผู้เริ่มเรียนภาษาโดยการกำหนดวลีหรือประโยคที่เป็นความจริงและไม่จริงให้ผู้อ่านตัดสินใจอ่านว่าถูกต้องหรือไม่หรือการจับคู่ระหว่างวลีกับประโยค

1.3 การวัดความเข้าใจในบทอ่าน ได้แก่ การให้คำตอบถูกผิด การจับคู่วลีหรือประโยค ซึ่งมีข้อสังเกตว่าในการตอบถูกผิดนั้นผู้อ่านมีโอกาสตอบได้ถูกต้องถึงร้อยละ 50 ดังนั้นผู้อ่านสามารถทำแบบวัดได้ถูกต้องแล้วครึ่งหนึ่งของแบบวัดและสามารถเดาอีกครึ่งหนึ่งของแบบวัดได้หมายถึงผู้อ่านอาจทำแบบวัดได้ถูกต้องถึงร้อยละ 75 ของแบบวัดทั้งหมด

2) การวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจระดับกลางถึงระดับสูงมีเทคนิคดังนี้

2.1 การวัดโดยใช้ข้อคำถามที่มีตัวเลือก (Standard multiple choice) เทคนิคนี้เหมาะสำหรับบทอ่านที่มีความยาวประมาณ 100-300 คำขึ้นไป โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทุก ๆ 35-75 คำ ในการตั้งคำถามควรตั้งคำถามประมาณ 3-4 ข้อในทุก ๆ 100 คำ หรืออาจมากกว่านั้นตามจุดประสงค์ของการทดสอบ

2.2 การวัดแบบโคลซที่มีตัวเลือก (Multiple-choice cloze) หมายถึง แบบวัดที่มีการตัดคำบางคำออกไปและกำหนดตัวเลือกเป็นคำตอบให้แบบวัดชนิดนี้มีข้อจำกัดอยู่ที่ผู้อ่านบางคนสามารถทำแบบวัดได้แม้จะไม่ได้อ่านคำบางคำผู้อ่านก็สามารถเข้าใจเรื่องในภาพรวมได้ส่วนข้อดีของแบบวัดชนิดนี้คือสามารถวัดได้ทุกข้อความที่นำมาเป็นคำถามและมีข้อมูลที่ระบุถึงสิ่งที่จะวัดอย่างเฉพาะเจาะจง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) ได้เสนอตัวอย่างเครื่องวัดความเข้าในการอ่านและวิธีการสร้างเครื่องมือวัดความเข้าใจในการอ่าน มีขั้นตอนดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1) สุ่มข้อความจากแบบเรียนหรือเรื่องที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับความสามารถในการรับสารของผู้เรียนมีความยาวประมาณ 300 ถึง 500 คำ

2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการรับสารเช่นวัตถุประสงค์ของการอ่านขั้นพื้นฐานหรืออาจเป็นขั้นวิจารณญาณ

3) ตั้งคำถามและตัวเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้พร้อมทำคำเฉลยเพื่อสะดวกในการตรวจ

4) นำเครื่องมือ ทั้งหมดรวมกันเป็นชุดเพื่อนำไปใช้ต่อไป

เกณฑ์การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่าน โดยนำหลักการของ Bloom (1956 อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2544) มาประยุกต์ในการฝึกอ่านและประเมินผลการอ่าน มีทั้งหมด 6 ขั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการสร้างสรรค์ แต่ละขั้นมีลำดับขั้นการคิดที่แตกต่างกันซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) วัดความจำ คือ อธิบายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่องบอกคำจำกัดความต่าง ๆ

2) วัดความเข้าใจ คือ ความสามารถในการจับใจความสำคัญระบุสาระสำคัญของเรื่องความเข้าใจจุดมุ่งหมายความคิดเห็นของผู้เขียน

3) วัดการนำไปใช้ คือ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่านกับเหตุการณ์ใหม่ ๆ การแก้ปัญหาการยกตัวอย่างหรือการนำตัวอย่างหรือหลักการนั้น ๆ ไปใช้ในชีวิตจริง

4) วัดการวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการบอกความสัมพันธ์เชิงเหตุผลการลำดับเหตุการณ์ในเรื่องการวิเคราะห์โวหารในการเขียนการวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน

5) วัดการประเมินค่า คือ การตัดสินคุณค่าของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้านข้อคิดคุณค่าทัศนะของผู้เขียนความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์การกระทำของบุคคลหรือตัวละครตลอดการประเมินข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นจากข้อเขียนนั้น ๆ

6) วัดการสร้างสรรค์ คือ การสรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นมโนทัศน์ คติ สำนวน สุภาษิต ตลอดจนคาดคะเนหรือทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาจากเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นบนพื้นฐานข้อมูลที่มีอยู่

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) ได้นำขั้นการประเมินการเรียนรู้ของ Bloom มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบการอ่านโดยมีการแบ่งอัตราส่วนตามช่วงวัยซึ่งคิดเป็นร้อยละสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแบ่งอัตราส่วนดังตาราง 6

ตาราง 6

แนวทางการสร้างแบบทดสอบการอ่านของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544)

ระดับ	ร้อยละ
1. ความจำ	5
2. ความเข้าใจ	10
3. การนำไปใช้	25
4. การวิเคราะห์	20
5. การสังเคราะห์	20
6. การประเมินค่า	20
รวม	100

เมื่อนำแนวทางการสร้างแบบทดสอบตามระดับการประเมิน มาพิจารณาร่วมกับระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ที่ผู้วิจัยได้สรุปไว้ดังนี้ 1) ระดับข้อเท็จจริง เป็นความเข้าใจระดับตัวอักษรแปลความหมายและข้อมูลต่าง ๆ 2) ระดับตีความ ต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ 3) ระดับประเมินค่า ต้องใช้การสรุปความ และ 4) ระดับประยุกต์ใช้ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมเพื่อนำไปประยุกต์กับสถานการณ์ใหม่ สามารถจัดเข้าหมวดหมู่ในระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดังตาราง 7

ตาราง 7

การเปรียบเทียบระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจกับระดับในการประเมินการเรียนรู้

ระดับในการประเมิน	**ความจำ**	**ความเข้าใจ**	**การนำไปใช้**	**การวิเคราะห์**	**การสังเคราะห์**	**การประเมินค่า**
1. ระดับข้อเท็จจริง	✓	✓				
2. ระดับตีความ				✓		
3. ระดับประเมินค่า						✓
4. ระดับประยุกต์ใช้			✓		✓	

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถประเมินโดยใช้ขั้นการประเมินการเรียนรู้ของ Bloom จัดหมวดหมู่ได้ดังนี้ ขั้นความจำ และความเข้าใจอยู่ในระดับข้อเท็จจริง ขั้นความการวิเคราะห์อยู่ในระดับตีความ ขั้นการประเมินค่า อยู่ในระดับประเมินค่า และขั้นการนำไปใช้ และการสังเคราะห์อยู่ในระดับประยุกต์ใช้ ดังนั้น ขั้นประเมินการเรียนรู้จึงเป็นแนวทางในการออกแบบข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การกำหนดอัตราส่วนของการวัดระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง ผู้วิจัยได้จัดเข้าหมวดหมู่ระดับของการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับข้อเท็จจริง ระดับตีความ ระดับประเมินค่า และระดับประยุกต์ใช้ รายละเอียดแสดงในตาราง 8

ตาราง 8

แนวทางการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ระดับ	ร้อยละ		ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ
1. ความจำ	5	15	ระดับข้อเท็จจริง
2. ความเข้าใจ	10		
3. การนำไปใช้	25	25	ระดับประยุกต์ใช้
4. การวิเคราะห์	20	20	ระดับตีความ
5. การสังเคราะห์	20	20	ระดับประยุกต์ใช้
6. การประเมินค่า	20	20	ระดับประเมินค่า
รวม	100		

ผลการสำรวจข้อมูลจากงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจและศึกษาลักษณะของเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจากงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า การใช้แบบวัด

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีทั้งข้อถามถามแบบอัตนัยและปรนัย โดยมีรูปแบบคล้ายกันคือ มีบทอ่านประเภทร้อยกรองและตั้งคำถาม โดยแต่ละบทอ่านจะตั้งคำถาม 3-5 ข้อ วัดในระดับต่าง ๆ ตัวอย่างเครื่องมือการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณกรรมร้อยกรองทั้งรูปแบบข้อคำถามปรนัยเลือกตอบและอัตนัยเขียนตอบ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 9

ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจ มัธยมศึกษาปีที่ 6 (พรรณทิพย์ ต้นเถา, 2539) บทร้อยกรองเรื่อง พระ

คำถาม	ตัวเลือก	ระดับ
1. “ซื้อพระส่องพระ**<u>ไม่เห็นพระ</u>**” คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร	ก. ไม่เคารพบูชาพระ ข. ไม่รู้จักลักษณะของพระที่ดี ค. ไม่ซาบซึ้งในคำสอนของพระ ง. ไม่ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงของพระ จ. ไม่ทำบุญกับพระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้สืบทอดศาสนา	ตีความ
3. น้ำเสียงของผู้แต่งบทร้อยกรองนี้เป็นอย่างไร	ก. เวทนา ข. ดูแคลน ค. เย้ยหยัน ง. สลดใจ จ. เหยียดหยาม	ตีความ
4. แนวคิดที่ผู้แต่งต้องการเสนอแก่ผู้อ่าน สอดคล้องกับคติข้อใด	ก. รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา ข. พระย่อมไม่เข้าข้างคนผิด ค. ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม ง. ทำได้ดีทำชั่วได้ชั่ว จ. คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้	ตีความ

จากตารางข้างต้นเป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านตีความบทร้อยกรองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะข้อคำถามรูปแบบปรนัย 5 ตัวเลือก วัดความเข้าใจในระดับตีความซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง (พรรณทิพย์ ต้นเถา, 2539)

ตาราง 10

ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจ ประถมศึกษาปีที่ 6 (สิวลี ลี้ศิริวัฒนกุล, 2545) นิทานบทร้อยกรองเรื่อง ชาวนากับสุนัข

คำถาม	ตัวเลือก	ระดับ
1. ข้อเท็จจริงจากเรื่องนี้คืออะไร	ก. ชาวนาเลี้ยงสัตว์ไว้กินในฤดูหนาว ข. ชาวนาไม่ได้สะสมอาหารไว้ ค. ชาวนาทำนาไม่ได้ผล ง. ชาวนามีสุขภาพไม่ดี	ข้อเท็จจริง
2. “สุนัข” ในเรื่องนี้มีคุณลักษณะเด่นด้านใด	ก. ซื่อสัตย์ ข. รู้เขารู้เรา ค. ช่างสังเกต ง. ตัวใครตัวมัน	ตีความ
3. จากเรื่องนี้ นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์นี้ควรเกิดขึ้นในประเทศใด	ก. ไทย ข. ญี่ปุ่น ค. เวียดนาม ง. ฟิลิปปินส์	ตีความ
4. นักเรียนคิดว่าตอนจบของเรื่องควรเป็นอย่างไร	ก. สุนัขถูกชาวนาจับกิน ข. ชาวนายอมอดอาหาร ค. สุนัขหนีเอาตัวรอดไปได้ ง. ชาวนาพาสุนัขออกไปล่าสัตว์	ประเมินค่า

จากตารางข้างต้นเป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองประเภทนิทาน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยแต่ละข้อคำถามวัดความเข้าใจจากการอ่าน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับข้อเท็จจริง ระดับตีความ และระดับประเมินค่า (สิวลี ลี้ศิริวัฒนกุล, 2545)

ผลการศึกษาเครื่องมือในงานวิจัยตารางข้างต้นเป็นตัวอย่างเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะข้อคำถามรูปแบบปรนัย 5 ตัวเลือก และของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยแต่ละข้อคำถามวัดความเข้าใจจากการอ่านในระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับ

องค์ประกอบการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่ใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลเป็นแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจรูปแบบอัตนัย ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 11
ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจแบบเขียนตอบ มัธยมศึกษาปีที่ 2 (จิรวรรณ อิสระพงศ์ไพศาล, 2555) บทร้อยกรองเรื่อง น้ำตาแผ่นดิน

คำถาม	ระดับ
1. “ใช่แผ่นดินเรามิใช่หรือ ไฉนยุดยื้อแย่งชิงไฉน” จากคำประพันธ์เป็นภาพพจน์ชนิดใด	ตีความ
2. นักเรียนคิดว่าสาเหตุของคำประพันธ์ข้างต้น เนื่องมาจากคนในชาติขาดคุณธรรมใด	ตีความ
3. จงแต่งคำประพันธ์ต่อจากคำประพันธ์ข้างต้น จำนวน 4 วรรค ให้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และเนื้อหาสอดคล้องกัน	ประยุกต์ใช้

จากตารางข้างต้นเป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองที่มีลักษณะข้อคำถามรูปแบบอัตนัยเขียนตอบที่วัดความเข้าใจในระดับที่แตกต่างกัน (จิรวรรณ อิสระพงศ์ไพศาล, 2555)

จากการศึกษาการสร้างเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจากงานวิจัยที่มีประชากรเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า แบบวัดความสามารถที่นิยมใช้ในการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจคือแบบวัดชนิดปรนัยเลือกตอบ 4-5 ตัวเลือก โดยส่วนใหญ่นิยมใช้แบบ 4 ตัวเลือก เพราะเป็นแบบวัดที่มีความเที่ยงตรงสูงเนื่องจากกำหนดข้อถูกต้องไว้ชัดเจนและใช้เวลาในการทำแบบวัดความสามารถน้อยรวมทั้งยังสามารถตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาในหลาย ๆ ด้าน นอกจากนี้ยังนิยมใช้แบบวัดชนิดอัตนัยเขียนตอบก็ในการวัดความสามารถโดยใช้วัดกับผู้สอบทุกระดับ การสร้างแบบวัดชนิดปรนัยและอัตนัยเพื่อวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ดีครูควรคำนึงถึงความยากง่ายที่สอดคล้องเหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและระดับความสามารถของนักเรียนด้วย (จิรวรรณ อิสระพงศ์ไพศาล, 2555; ชนัญพร ณรงค์ทิพย์, 2556)

เมื่อพิจารณาชนิดและลักษณะของแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้งข้อดีและข้อจำกัดรวมถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและบทอ่านตามข้อมูลข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีทั้งข้อคำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

และแบบเขียนตอบ เป็นแบบวัดคู่ขนานสำหรับการทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะเป็นแบบวัดที่มีข้อคำถามแบบเลือกตอบที่มีความเที่ยง เนื่องจากมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว แต่อาจไม่สามารถวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ครบทุกองค์ประกอบจึงใช้ข้อคำถามแบบเขียนตอบด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้เขียนแสดงความเข้าใจของตนเองได้อย่างชัดเจนเพื่อใช้ประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ

สำหรับการวัดความสามารถระหว่างเรียนผู้วิจัยเลือกใช้ใบงานบันทึกผลการเรียนรู้ที่มีข้อคำถามแบบเขียนตอบเพื่อวัดความสามารถระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านในการอ่านเพื่อความเข้าใจในเชิงคุณภาพ

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองจากงานวิจัย ไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองโดยตรง แต่พบงานวิจัยที่ศึกษาผลของการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีวรรณกรรมและผลของการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยซึ่งวรรณคดีไทยซึ่งโดยมากมักเป็นวรรณคดีประเภทร้อยกรองและเป็นงานวิจัยที่มีประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจึงได้สรุปสาระสำคัญจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาดังนี้

ปาริชาต ตามวงค์ (2550) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านกับนักเรียนที่ได้รับการจัด การเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยสรุปได้ว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

เพชร วิจิตรนาวิน (2551) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบคำศัพท์มีความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีและความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีและความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรวรรณ อิสระพงศ์ไพศาล (2555) ศึกษาผลของการสอนวรรณคดีไทยโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ทที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียนเรียงความวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียนเรียงความเชิงวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ทหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ทมีพัฒนาการความสามารถ ในด้านการอ่านและการเขียนดีขึ้นตามลำดับ

ประภาสินี ปิงใจ (2555) ศึกษาผลของการใช้โมเดลกราฟฟิติที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการร่วมมือของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และทักษะการร่วมมือของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิติกับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิติมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนัญพร ณรงค์ทิพย์ (2556) ศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการอ่านภาษาไทย โดยใช้กลวิธีเอสคิวพีทูอาร์เอสกับการจัดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยแบบปกติที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและพัฒนาการการตอบสนองต่อวรรณกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลัง

การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Kucan and Beck (1997) ศึกษาผลของการใช้เทคนิค Think Aloud ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนของนักเรียนผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมและมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

Israel (2002) ศึกษาความแตกต่างของการตอบสนองและการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจในระหว่างการอ่านงานเขียนประเภทสารคดี นวนิยาย และกวีนิพนธ์ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากนักเรียนระดับ 7 ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน คือ ระดับดี ระดับปานกลาง ระดับก่อน ผลการวิจัยพบว่าลักษณะการตอบสนองของกลุ่มตัวอย่างขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและรูปแบบของบทอ่าน นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ในการอ่านเมื่อเปลี่ยนแปลงบทอ่าน กระบวนการตอบสนองต่อบทอ่านขึ้นอยู่กับความรู้เดิมของผู้เรียนซึ่งสามารถเพิ่มความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้โดยการอ่านที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการตีความหรือการหาข้อความที่มีคุณค่าจากบทอ่าน สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้

Dubi et al. (2002) ศึกษาบทบาทของกวีนิพนธ์ที่มีผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศของผู้เรียนระดับ 12 ในประเทศเอธิโอเปีย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะใช้ ทฤษฎี แนวคิด หรือรูปแบบการสอนร่วมกับกลวิธี เทคนิคมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองเพื่อหาผลการทดลองว่า รูปแบบ กลวิธี และเทคนิคสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้หรือไม่ ทฤษฎี แนวคิด รูปแบบการสอนและกลวิธีการสอน ประกอบด้วย ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ กลวิธีมัลติพาร์ท โมเดลกราฟฟิติ กลวิธีเอสคิวพีทูอาร์เอส เทคนิค Think Aloud นอกจากนี้ยังมีการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การอ่านที่มีต่อรูปแบบของบทอ่าน และบทบาทของกวีนิพนธ์ที่มีผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางในการค้นคว้า

ทฤษฎี แนวคิด หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ มาพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองต่อไป

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิชาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพ 2

ภาพ 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

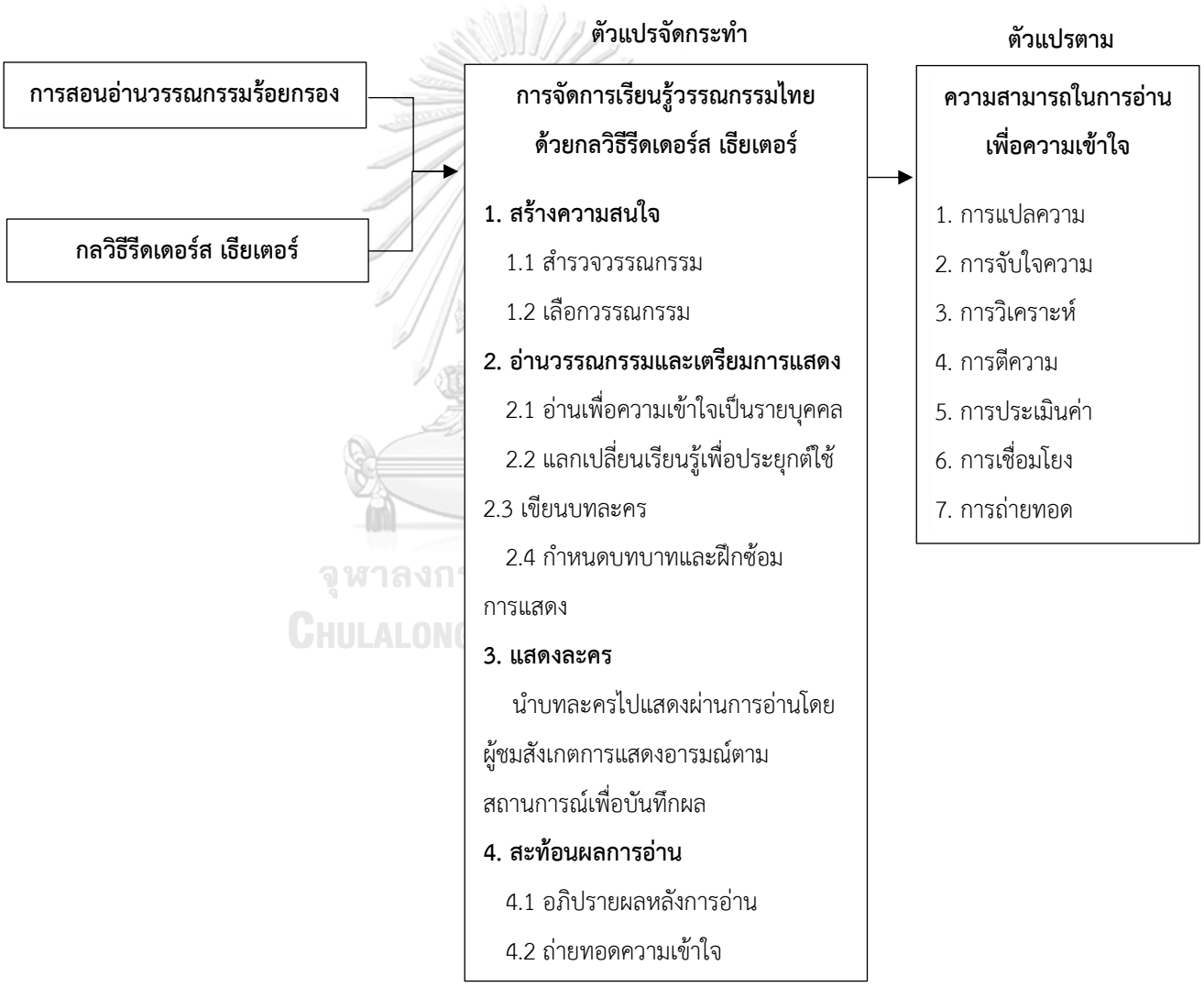

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ 2) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การออกแบบการวิจัย
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 ศึกษานโยบาย แนวโน้มการศึกษา สำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันเพื่อการกำหนดตัวแปรตามที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาซึ่งได้แก่ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ นำไปสู่การกำหนดหัวข้อการวิจัยและเป็นแนวทางกำหนดขอบเขตของการวิจัย

1.2 ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้งความหมาย องค์ประกอบ และระดับความสามารถ และศึกษาความหมาย ประเภทของวรรณกรรมร้อยกรอง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นความหมายและองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความความเข้าใจ ซึ่งมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การแปลความ 2) การจับใจความ 3) การวิเคราะห์ 4) การตีความ 5) การประเมินค่า 6) การเชื่อมโยง และ 7) การถ่ายถอด

1.3 ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการวิจัย การสร้างเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพื่อออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ที่มีทั้งคำถามแบบเลือกตอบ และเขียนตอบ สำหรับเก็บข้อมูลก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ และ 2) ใบงานสะท้อนการอ่าน สำหรับเก็บข้อมูลระหว่างเรียน

1.4 ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านวรรณกรรมร้อยกรองในงานวิจัย

1.5 ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยทั้งในและนอกประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง เพื่อสังเคราะห์ร่วมกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง เพื่อให้ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เป็นตัวแปรจัดกระทำ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) สร้างความสนใจ 2) อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง 3) แสดงละคร และ 4) สะท้อนผลการอ่าน

1.6 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนและตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในสาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อเป็นแนวทางสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นสภาพปัญหาของนักเรียนด้านความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเกิดจากสาเหตุสองประการ ประการแรก นักเรียนขาดความสนใจในด้านการอ่าน ไม่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้วรรณกรรมไทย ประการที่สอง ครูผู้สอนขาดสื่อ กิจกรรม และวิธีสอนที่ดี โดยทั่วไปมักใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจวรรณกรรมได้อย่างลึกซึ้ง และเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงได้ เพื่อนำมาศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการวิจัยที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจต่อไป

2. การออกแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยที่ใช้แบบแผน

การทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) มีตัวอย่าง 1 กลุ่ม โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมีรูปแบบการวิจัยแบบวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (pre-test and post-test one group design) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังการทดลอง และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพระหว่างจัดการเรียนรู้โดยตรวจประเมินแบบสะท้อนผลการอ่านและบทละครละครเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลอง ดังภาพ 3

ภาพ 3

แบบแผนวิจัยการทดลองขั้นต้น

กลุ่ม		**เวลา**			
		1	**2**	**3**	
E	T_1	O_1	O_2	O_3	T_2
			X		

ความหมายของสัญลักษณ์

E	แทน	กลุ่มทดลอง
T_1	แทน	ผลการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนการทดลอง
O_1 O_2 O_3	แทน	ผลการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างทดลองจากแบบสะท้อนผลการอ่านที่เก็บข้อมูล 3 ครั้ง นำมาประมวลผลและนำเสนอตามช่วงเวลา
X	แทน	การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์สเธียเตอร์
T_2	แทน	ผลการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการทดลอง

แบบแผนการทดลองข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และวัดผลความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน 3 ช่วง ตามหน่วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

การเรียนรู้ 3 หน่วย ได้แก่ (1) บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง (2) โคลงโลกนิติ (3) กวีนิพนธ์มุมมอง ตามลำดับ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวัดมาแปลผลเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ประกอบด้วย การทำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 และการทำแบบสะท้อนผลการอ่าน ครั้งที่ 1 ระยะที่ 2 ประกอบด้วย กิจกรรมการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 2 และการทำแบบสะท้อนผลการอ่าน ครั้งที่ 2 และระยะที่ 3 ประกอบด้วย กิจกรรมการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 3 และการทำแบบสะท้อนผลการอ่าน ครั้งที่ 3 รวมถึงการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังจัดการเรียนรู้

3. การกำหนดประชากรและตัวอย่าง

3.1 ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยพิจารณาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่มีโรงเรียนในสังกัดมากที่สุดและจำนวนนักเรียนมากที่สุด มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้เนื้อหาตามการกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ มีการกำหนดเนื้อหาการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมในภาคเรียนที่ 2 นักเรียนแต่ละห้องไม่เกิน 45 คน ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง และโรงเรียนมีนโยบายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านแก่ผู้เรียนและเห็นคุณค่าของวรรณคดีวรรณกรรมประเภทบทร้อยกรอง จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงพิจารณาเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สหวิทยาเขตศรีนครินทร์

3.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยพิจารณาจากความเหมาะสมในการเป็นตัวแทนประชากรที่กำหนดไว้ การกำหนดโรงเรียน ระดับชั้น และห้องเรียน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สหวิทยาเขตศรีนครินทร์ ที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนไม่เกิน 45 คน ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ จัดห้องโดยคละความสามารถของนักเรียน และเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีนักเรียนทั้งหมดมากกว่า 2,500 คน ขึ้นไป ตามเกณฑ์โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ระดับชั้น เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สหวิทยาเขตศรีนครินทร์ ที่ต้องศึกษาในวิชาภาษาไทย (ท21102) ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยพิจารณาจากความเหมาะสมในการนำขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ อายุผลการเรียน และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ประกอบกับนักเรียนระดับชั้นนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีแรกที่พึ่งจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา และเริ่มเรียนรู้การอ่านวรรณกรรมร้อยกรองด้วยตนเอง หากสามารถพัฒนาความสามารถของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ จะสามารถอ้างอิงผลการวิจัยได้ครอบคลุมนักเรียนมัธยมศึกษาทุกระดับ

3) ห้องเรียน คัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างห้องเรียนจากระดับชั้นที่กำหนด ผู้วิจัยเลือกห้องที่จะใช้เป็นกลุ่มทดลองด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากหมายเลขห้องเรียน เฉพาะห้องเรียนที่จัดชั้นเรียนด้วยวิธีคละความสามารถจากคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเท่านั้น ไม่นำห้องเรียนพิเศษมาร่วมในการสุ่มครั้งนี้ด้วย เพื่อให้ได้ตัวอย่างในการวิจัยที่สามารถอ้างอิงผลการวิจัยกับประชากรที่กำหนดไว้ และได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 8 จำนวน 43 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นแบบวัดคู่ขนาน 30 ข้อ ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และคำถามแบบเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน ระยะเวลาในการทำแบบวัด 90 นาที ใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและ

หลังจัดการเรียนรู้ และ (2) แบบสะท้อนผลการอ่าน ใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างการจัดการเรียนรู้

4.1.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังจัดการเรียนรู้

แบบวัดความสามารถของการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ เป็นแบบวัดคู่ขนาน 30 ข้อ ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และคำถามแบบเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ ใช้วัดความสามารถก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ มีแนวทางการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพื่อกำหนดนิยามและองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนี้

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอ่านงานเขียนประเภทร้อยกรอง โดยผู้อ่านสามารถแปลความหมายของบทร้อยกรองที่อ่านได้ในระดับของคำศัพท์ จับใจความสำคัญ ตีความแนวคิดหลักของบทร้อยกรองที่อ่านได้ เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้ประพันธ์ผ่านเนื้อความของบทร้อยกรอง ตลอดจนเชื่อมโยงแนวความคิดที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์เดิมเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง และคาดเดาเหตุการณ์ข้างหน้าได้ โดยมีองค์ประกอบในการพิจารณาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนี้

1) การแปลความ คือ การแปลความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน หรือแสดงความเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านได้

2) การจับใจความ คือ การระบุใจความสำคัญและส่วนขยาย และลำดับเหตุการณ์หรือเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้

3) การวิเคราะห์ คือ การระบุข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามองค์ประกอบของวรรณกรรม

4) การตีความ คือ การอธิบายความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านในระดับลึกกว่าถ้อยคำที่ปรากฏ การบอกวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง และสรุปแก่นเรื่องหรือแนวความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

5) การประเมินค่า คือ การอธิบายความสมเหตุสมผลของบทร้อยกรองที่อ่านและการนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ประเมินคุณค่าทางด้านเนื้อหาและภาษา และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

6) การเชื่อมโยง คือ การเชื่อมโยงความหมายของบทร้อยกรองกับประสบการณ์เดิมของตนเอง ขยายความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้งกว่าเนื้อหาสาระที่ได้รับมา นำสาระความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรองไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

7) การถ่ายทอด คือ การอธิบายความเข้าใจและแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่อ่านสร้างองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่าน หรือแต่งเรื่องใหม่จากเรื่องที่อ่านได้

4.1.1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนการกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 นำมาวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่านที่ปรากฏในตัวชี้วัดเพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจ

4.1.1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและแบบวัดปรนัยและอัตนัยจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดอัตราส่วนของการวัดระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยปรับมาจากหลักการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทยของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) โดยผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจมาจัดหมวดหมู่เข้ากับระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับข้อเท็จจริง ระดับตีความ ระดับประเมินค่า และระดับประยุกต์ใช้ รายละเอียดแสดงในตาราง 12

ตาราง 12

การกำหนดอัตราส่วนแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	**องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ**	**ร้อยละ**
1. ระดับข้อเท็จจริง	1. การแปลความ 2. การจับใจความ	15
2. ระดับตีความ	3. การวิเคราะห์ 4. การตีความ	20
3. ระดับประเมินค่า	5. การประเมินค่า	20
4. ระดับประยุกต์ใช้	6. การเชื่อมโยง 7. การถ่ายทอด	45
รวม		**100**

4.1.1.4 กำหนดอัตราส่วนของแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในสาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งใน สาระที่ 1 และสาระที่ 5 พบว่า มีความสอดคล้องกับระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 4 ระดับ ซึ่งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวชี้วัดเน้นการอ่านในระดับนำไปประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาในชีวิตจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดอัตราส่วนของระดับประยุกต์ใช้มากที่สุด ร้อยละ 45 (14 ข้อ) รองลงมา คือ ระดับตีความ ร้อยละ 20 (6 ข้อ) และระดับประเมินค่า ร้อยละ 20 (6 ข้อ) และระดับข้อเท็จจริงน้อยที่สุด ร้อยละ 15 (4 ข้อ) แสดงรายละเอียดดังตาราง 13

ตาราง 13

โครงสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจแสดงประเภทเนื้อหาของวรรณกรรมและจำนวนข้อ แบ่งตามระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	**องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ**	**จำนวน (ข้อ)**				**ข้อที่**	
		สารคดี	**บันเทิงคดี**	**รวม**	**ร้อยละ**	**ปรนัย**	**อัตนัย**
1. ข้อเท็จจริง	1. การแปลความ	1	1	2	4	15	1,13	
	2. การจับใจความ	1	1	2			9,25	
2. ตีความ	3. การวิเคราะห์	2	2	4	6	20	2,7,19,26	
	4. การตีความ	1	1	2			8,20	
3. ประเมินค่า	5. การประเมินค่า	3	3	6		20	3,14,28	11,18,23
4. ประยุกต์ใช้	6. การเชื่อมโยง	4	4	8	14	45	4,10,15,21,22	5,17,29
	7. การถ่ายทอด	3	3	6			16,27	6,12,24,30
รวม		**15**	**15**	**30**		**100**		

4.1.1.5 สร้างแบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นแบบวัดคู่ขนาน เพื่อวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบผสมทั้งข้อคำถามปรนัย 20 ข้อ ข้อคำถามอัตนัย 10 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบวัด 90 นาที โดยกำหนดบทร้อยกรองที่ใช้ในแบบวัดทั้ง 2 ฉบับ ดังตารางที่ 14 และ 15

ตาราง 14

บทร้อยกรองที่นำมาสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองฉบับก่อนเรียน

ลำดับ	แนวคิด	บทร้อยกรอง	ลักษณะคำประพันธ์	จำนวนบท	แหล่งที่มา
1	อุดมคตินิยม	ดิน	กลอนสุภาพ	6	สายพร ปัทมเรขา. (2537). *บันไดกระดาษ*. ต้นอ้อ.
2	อุดมคตินิยม	ดาว	กลอนสุภาพ	6	วาณิช จรุงกิจอนันต์. (2527). *ซอยเดียวกัน*. บูรพาสาส์น.
3	วรรณกรรมคำสอน	โคลงโลกนิติ บทที่ 9 25 28 39	โคลงสี่สุภาพ	4	กรมวิชาการ. (2543). *ประชุมโคลงโลกนิติ*. กรมวิชาการ
4	สารคดีสังคมร่วมสมัย	บางกอก (1)	โคลงสี่สุภาพ	4	เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2535). *มุมมอง*. วิริยะธุรกิจ.
5	อุดมคตินิยม	ไหมแท้ที่แม่ทอ	กลอนสุภาพ	9	ไพวรินทร์ ขาวงาม. (2561). *ไหมแท้ที่แม่ทอ: 40 ปี กวีนิพนธ์ ไพวรินทร์ ขาวงาม*. กระทรวงวัฒนธรรม

ตาราง 15

บทร้อยกรองที่นำมาสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองฉบับหลังเรียน

ลำดับ	แนวคิด	บทร้อยกรอง	ลักษณะคำประพันธ์	จำนวนบท	แหล่งที่มา
1	อุดมคตินิยม	กลอนพระอาทิตย์	กลอนสุภาพ	6	ฟ.ฮีแลร์. (2556). *ดรุณศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4* (พิมพ์ครั้งที่ 44). ไทยวัฒนาพาณิช.
2	อุดมคตินิยม	แม่จ๋า	กลอนสุภาพ	7	เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี. *โคลงกลอนของครูเทพ เล่ม 2* [ออนไลน์] แหล่งที่มา: https://vajirayana.org [2564, ตุลาคม 10]
3	วรรณกรรมคำสอน	โคลงโลกนิติ บทที่ 48 55 61 88	โคลงสี่สุภาพ	4	กรมวิชาการ. (2543). *ประชุมโคลงโลกนิติ*. กรมวิชาการ
4	สารคดีสังคมร่วมสมัย	เรา	โคลงสี่สุภาพ	4	นายทิวา (นามแฝง). (2556). *รวมบทกวี โคลงบ้านโคลงเมือง*. ออนอาร์ต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ลำดับ	แนวคิด	บทร้อยกรอง	ลักษณะคำประพันธ์	จำนวนบท	แหล่งที่มา
5	อุดมคตินิยม	จากใจพ่อ	กลอนสุภาพ	6	ณรงค์ ตรีเดชา แหล่งที่มา วราภรณ์ บำรุงกุล. (2537). *ร้อยกรอง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ต้นอ้อ

4.1.1.6 สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ นำแบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจที่พัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และเกณฑ์การวัดและประเมินผล

4.1.1.7 นำแบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก) ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เกณฑ์การประเมิน และวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาพรวมพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยทุกรายการเท่ากับช่วง 0.5-1.00 ทั้งด้านรูปแบบของแบบวัดมีความเหมาะสมกับการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบวัดมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบและระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ คำชี้แจงมีความชัดเจน บทร้อยกรองที่ใช้มีความเหมาะสม ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ การเลือกบทร้อยกรองที่ใช้ลักษณะคำประพันธ์ประเภทเดียวกัน จำนวนบทใกล้เคียงกัน และมีเนื้อหาประเภทเดียวกัน การใช้คำถามให้ตรงกับระดับการอ่านและองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ต้องการวัด และแนวคำตอบของข้อคำถามอัตนัย

2) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกใช้บทร้อยกรองให้มีลักษณะคำประพันธ์และจำนวนบทใกล้เคียงกัน การใช้คำถามให้ตรงกับระดับการอ่านและองค์ประกอบที่ต้องการวัด และเกณฑ์การประเมินข้อคำถามอัตนัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.1.1.8 นำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมีผู้ประเมิน 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่สอนรายวิชาภาษาไทย เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจรายข้อ จากนั้นนำผลที่ได้จากการสอบของนักเรียนมาวิเคราะห์ค่าความยาก (Difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก (Discriminant index) สำหรับข้อคำถามอัตนัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน (Interrater reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าที่ยอมรับได้ดังนี้ ความยากมีค่าระหว่าง 0.20-0.80 อำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด พบว่า แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.25-0.79 ทั้ง 30 ข้อ แสดงว่าข้อสอบในสอบแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่ในช่วงค่อนข้างยากถึงค่อนข้างง่าย และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.30-0.67 ทั้ง 30 ข้อ แสดงให้เห็นว่าแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจำแนกนักเรียนได้พอใช้ถึงดีมาก และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.74 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนข้อคำถามอัตนัยระหว่างผู้ประเมิน พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.856 แสดงให้เห็นว่าผลการตรวจให้คะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้ประเมินทั้ง 2 คน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

4.1.1.9 นำผลการทดลองใช้แบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจมาปรับปรุงและแก้ไขในด้านการใช้ภาษาที่กำกวม และเกณฑ์การประเมิน จากนั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

4.1.2 แบบสะท้อนผลการอ่าน

แบบสะท้อนผลการอ่าน ใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นใบงานเขียนตอบ มีคำถามจำนวน 7 ข้อ มีทั้งหมด 3 ชุด

ใช้เก็บข้อมูล 3 ครั้ง หลังจบกิจกรรมในแต่ละหน่วยการจัดการเรียนรู้ โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 ครั้ง ตามช่วงเวลา มีแนวทางการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลวิธีรีดเดอร์สเธียเตอร์ การสร้างแบบสะท้อนผลการอ่าน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของแบบสะท้อนผลการอ่าน

4.1.2.2 กำหนดรูปแบบของแบบสะท้อนผลการอ่านของนักเรียนให้มีลักษณะเป็นใบงานที่มีข้อคำถามอัตนัยเพื่อตอบคำถามหลังจบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 ชุด แต่ละชุดจะมีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ ตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การแปลความ การจับใจความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด โดยข้อคำถามจะสอดคล้องกับเนื้อหาของบทร้อยกรองในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง โคลงโลกนิติ และกวีนิพนธ์มุมมอง

4.1.2.3 สร้างแบบสะท้อนผลการอ่าน เพื่อใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างจัดการเรียนรู้ แล้วนำแบบสะท้อนผลการอ่านที่พัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และเกณฑ์การประเมินแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.1.2.4 นำใบงานสะท้อนผลการอ่านที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก) ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสะท้อนผลการอ่าน โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เกณฑ์การประเมิน และวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสะท้อนผลการอ่าน

ภาพรวมพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยทุกรายการเท่ากับช่วง 1.00 ทั้งด้านรูปแบบของแบบสะท้อนผลการอ่านมีความเหมาะสมกับการวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบและระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ข้อคำถามที่ใช้

มีความเหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ การใช้คำถามให้ตรงกับระดับการอ่านและองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ต้องการวัด จำนวนข้อคำถามและความง่ายยากให้เหมาะสมกับเวลา และแนวคำตอบของข้อคำถามในแบบสะท้อนผลการอ่าน

2) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การใช้คำถามให้ตรงกับระดับและองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ต้องการวัดโดยปรับภาษาและแนวคำถาม จำนวนข้อคำถามและความยากง่ายที่เหมาะสมกับเวลาโดยลดจำนวนคำถามยากลง และเกณฑ์การประเมินแบบสะท้อนผลการอ่านที่ครอบคลุมทุกหน่วยการเรียนรู้

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 4 คาบ รวมทั้งสิ้น 12 คาบ โดยมีวิธีการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองดังนี้

4.2.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

4.2.2 ศึกษาความหมายและองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองจากตำราเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการของงานวิจัย จากนั้นวิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อกำหนดเนื้อหาและการวัดและประเมินผล และนำมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง

4.2.3 กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้จากนั้นทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่ปรากฏในตัวชี้วัดวิชาภาษาไทยโดยให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โดยเลือกเนื้อหาวรรณกรรมร้อยกรองที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหนังสือเรียน วรรณกรรมร้อยกรองประเภทสารคดี ได้แก่ โคลงโลกนิติ และบันเทิงคดี ได้แก่ บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง แม้ว่าบทละครนอก เรื่องสังข์ทอง ไม่ใช่วรรณกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ แต่กำหนดให้เนื้อหาเรื่องนิทานพื้นบ้าน มีเนื้อหาของวรรณคดีเรื่องสังข์ทอง

เป็นเรื่องที่ต้องเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงเลือกบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง และบทร้อยกรองปัจจุบันจากหนังสือรวมบทร้อยกรอง เรื่องมุมมอง ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ แต่งเมื่อ พ.ศ. 2535 มีเนื้อหาเป็นสารคดีสังคมร่วมสมัย เพื่อให้เนื้อหาครอบคลุมวรรณกรรมไทยทุกรูปแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย โดยใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ โดยจัดทำหน่วยการเรียนรู้จำนวน 3 หน่วย หน่วยละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ดังตาราง 16

ตาราง 16

แผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

สัปดาห์ที่	หน่วยการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวนคาบ
1-2	1	บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง	4
3-4	2	โคลงโลกนิติ	4
5-6	3	กวีนิพนธ์มุมมอง	4
		รวม	12

4.2.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดังนี้

4.2.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ และนำมาสรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ โดยสามารถแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการแสดง ระหว่างการแสดง และหลังการแสดง มีรายละเอียดดังนี้

1) ก่อนการแสดง คือ ขั้นตอนตอนการเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง มีขั้นตอนย่อยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1) เลือกเรื่องบทละครที่จะใช้แสดง หรือ เขียนบทละคร

1.2) ผู้สอนอ่านบทละครเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียน และผู้เรียนอ่านบทละครในใจ

1.3) ผู้เรียนอภิปรายบทละครทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แก่นเรื่อง รวมถึงความหมายของคำศัพท์ยากหรือไม่คุ้นเคยเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

1.4) กำหนดบทบาทการแสดง

1.5) ผู้เรียนจินตนาการถึงน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ของตัวละครที่ได้รับบท

1.6) ผู้เรียนฝึกซ้อมอ่านบทละคร

1.7) ผู้เรียนฝึกซ้อมการแสดง และผู้สอนให้คำแนะนำ

2) ระหว่างการแสดง

2.1) นักแสดงอ่านบทละครโดยใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง

2.2) ผู้เรียนที่ไม่ได้แสดงเป็นผู้ชมมีหน้าที่ฟังและดูการแสดง และทำความเข้าใจบทละครที่นักแสดงกำลังอ่าน

3) หลังการแสดง

3.1) ผู้เรียนอภิปรายหรือเขียนเกี่ยวกับการแสดงด้วยความคิดเห็นส่วนตัวหรือประสบการณ์ที่ได้รับ

3.2) ผู้เรียนอภิปรายในกลุ่มย่อยเพื่อผลสะท้อนผลจากการอ่านบทละคร

3.3) ผู้สอนประเมินผลนักแสดงเกี่ยวกับการอ่าน

4.2.4.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ และแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองเพื่อสังเคราะห์เป็นขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ดังนี้

1) ก่อนอ่าน ระยะก่อนการอ่านนี้ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทหลักดังนั้นในระยะนี้จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1) สร้างความสนใจ ผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและอยากศึกษาเนื้อหาโดยการแสดงความสำคัญของบทร้อยกรองที่จะอ่าน ตลอดจนเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการอ่าน

1.2) คาดเดาเนื้อหาและจุดประสงค์ ผู้เรียนสำรวจบทร้อยกรองแล้วคาดเดาเนื้อหาและจุดมุ่งหมายในการแต่งของบทร้อยกรองโดยพิจารณา ชื่อเรื่อง ภาพประกอบ และความรู้ประสบการณ์เดิม

2) ระหว่างอ่าน ระยะระหว่างอ่านเป็นหน้าที่ของผู้เรียนโดยตรง ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำผู้เรียนขณะอ่าน โดยผู้เรียนจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1) แปลความหมายบทร้อยกรอง ผู้เรียนแปลความหมายคำศัพท์ยาก และแปลความหมายของบทร้อยกรองโดยคงเนื้อความเดิมให้มากที่สุด

2.2) จับใจความสำคัญ ผู้เรียนอ่านบทร้อยกรองพิจารณา

สาระสำคัญแล้วจับใจความสำคัญของเรื่อง

2.3) วิเคราะห์และตีความ ผู้เรียนวิเคราะห์และตีความบทร้อยกรองที่อ่านเพื่อระบุอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนที่สื่อสารผ่านถ้อยคำ ทั้งความหมายแฝงและความเปรียบ

2.4) อ่านซ้ำเพื่อทบทวน ผู้เรียนอ่านบทร้อยกรองอีกครั้งโดยอ่านออกเสียงเพื่อให้เข้าใจความไพเราะของคำ

2.5) ประเมินคุณค่าด้านเนื้อหาและภาษา ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากอ่านวิเคราะห์และตีความบทร้อยกรองมาอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองทั้งด้านเนื้อหาและความงามทางภาษา

2.6) สรุปแก่นเรื่อง ผู้เรียนสรุปแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญจากบทร้อยกรองด้วยภาษาของตนเองให้เป็นประโยคหรือวลีที่ใช้ภาษาอย่างกระชับโดยมีผู้สอนทำหน้าที่ตรวจและแนะนำให้ปรับแก้จนสมบูรณ์

3) หลังอ่าน ระยะหลังอ่านเป็นระยะที่ผู้สอนมีหน้าที่แนะนำให้ผู้เรียนถ่ายทอดผลที่ได้จากอ่าน ตามขั้นตอนดังนี้

3.1) แสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อบทร้อยกรองทั้งในด้านเนื้อหาความไพเราะและประเมินคุณค่า

3.2) สรุปข้อคิดเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง ผู้เรียนสรุปข้อคิดที่ได้รับจากบทร้อยกรองที่อ่านและระบุแนวทางการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.2.4.3 สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีรายละเอียดดังนี้

1) สร้างความสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูนำเสนอวรรณกรรมให้นักเรียนได้รู้จักเพื่อใช้สำหรับเป็นบทละคร เป็นขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทร้อยกรองและได้เตรียมความพร้อม มีขั้นตอนดังนี้

1.1) สำรวจวรรณกรรม ครูนำเสนอวรรณกรรมที่จะเรียนและสำหรับใช้เขียนเป็นบทละคร พร้อมทั้งอธิบายที่มาของวรรณกรรมและให้นักเรียนลองคาดเดาความหมายหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในวรรณกรรม

1.2) เลือกวรรณกรรม นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วแต่ละกลุ่มเลือกวรรณกรรมที่นักเรียนจะนำไปใช้เขียนบทละครสำหรับแสดง

2) อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องใช้ทักษะการอ่านทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจวรรณกรรม เพื่อเขียนบทละคร และเตรียมพร้อมสำหรับการแสดง

2.1) อ่านเพื่อความเข้าใจเป็นรายบุคคล นักเรียนอ่านแปลความ วิเคราะห์ และตีความ ความหมายของคำศัพท์ ทำความเข้าใจเหตุการณ์ หรือเนื้อหาสาระของวรรณกรรม

2.2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้ นักเรียนนำผลการอ่านเป็นรายบุคคลมาทำกิจกรรมอ่านแบบร่วมกันคิด โดยให้สมาชิกในกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่าน ทั้งความหมายของคำศัพท์ ใจความสำคัญ เพื่อวิเคราะห์และประเมินค่าวรรณกรรม สำหรับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีให้วิเคราะห์โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแก่นเรื่อง สำหรับวรรณกรรมประเภทสารคดีให้นักเรียนวิเคราะห์และตีความเนื้อหาของบทร้อยกรองเพื่อให้ได้แนวคิดสำคัญของเรื่องมาเขียนบทละครต่อไป

2.3) เขียนบทละคร ครูอธิบายหลักการเขียนบทละคร และให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันเขียนบทละครสำหรับใช้ในการแสดง สำหรับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มีเรื่องราวและตัวละครให้แปลความและเขียนเป็นบทละคร สำหรับวรรณกรรมประเภทสารคดีให้นักเรียนสร้างเรื่องราวและตัวละครให้สอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของวรรณกรรม โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์และความรู้เดิมของตนเองและเขียนออกมาเป็นบทละครความยาวไม่เกิน 10 นาที

2.4) กำหนดบทบาทและฝึกซ้อมการแสดง สมาชิกในกลุ่มทำกิจกรรมอ่านแบบรอบวง โดยสลับกันอ่านบทละครโดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ความรู้สึกให้สัมพันธ์กับความหมายของบทละคร จากนั้นพิจารณาการอ่านบทละครของสมาชิกในกลุ่มเพื่อตัดสินใจกำหนดบทบาทที่เหมาะสมและมอบหมายบทละคร สามารถแบ่งตอนได้ตามความเหมาะสม ครูให้นักเรียนใช้เวลาในชั้นเรียนฝึกซ้อมการอ่านบทละครในใจ และแนะนำให้ใช้เวลานอกชั้นเรียนฝึกอ่านบทละครโดยอ่านออกเสียง

3) แสดงละคร นักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้แสดงการอ่านบทละครในชั้นเรียนเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจที่มีต่อวรรณกรรมที่นำมาเขียนเป็นบทละคร นักเรียนแสดงละครโดยการอ่านบทละครที่ได้รับมอบหมายตามลำดับการแสดง โดยเน้นการใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ให้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้แสดงจะทำหน้าที่เป็นผู้ชมเพื่อดูและฟังการแสดงการอ่านบทละครโดยพิจารณาน้ำเสียงและเรื่องราวในบทละครพร้อมบันทึกใบ

งานระหว่างชมการแสดง สำหรับเป็นข้อมูลการทำกิจกรรมหลังการแสดง

4) สะท้อนผลการอ่าน เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากจบการอ่านบทละครของทุกกลุ่มแล้ว นักเรียนจะได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นที่มีต่อบทละครและวรรณกรรม และถ่ายทอดความเข้าใจโดยการเขียน

4.1) อภิปรายผลหลังการอ่าน นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบทละครของแต่ละกลุ่มที่ใช้แสดงละคร โดยครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อการอภิปราย เช่น ใจความสำคัญ แก่นเรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละคร ข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง และวิธีในการประยุกต์ใช้ เป็นต้น

4.2) ถ่ายทอดความเข้าใจ นักเรียนแต่ละคนถ่ายทอดความเข้าใจผ่านการเขียน โดยครูมอบหมายให้เขียนสรุปความรู้ที่ได้รับจากวรรณกรรมที่อ่านและตอบคำถามในใบงานสะท้อนผลการอ่าน

เมื่อพิจารณาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ร่วมกับองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในแต่ละองค์ประกอบสามารถเกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ดังภาพ 4

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพ 4

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ กับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจแต่ละองค์ประกอบ

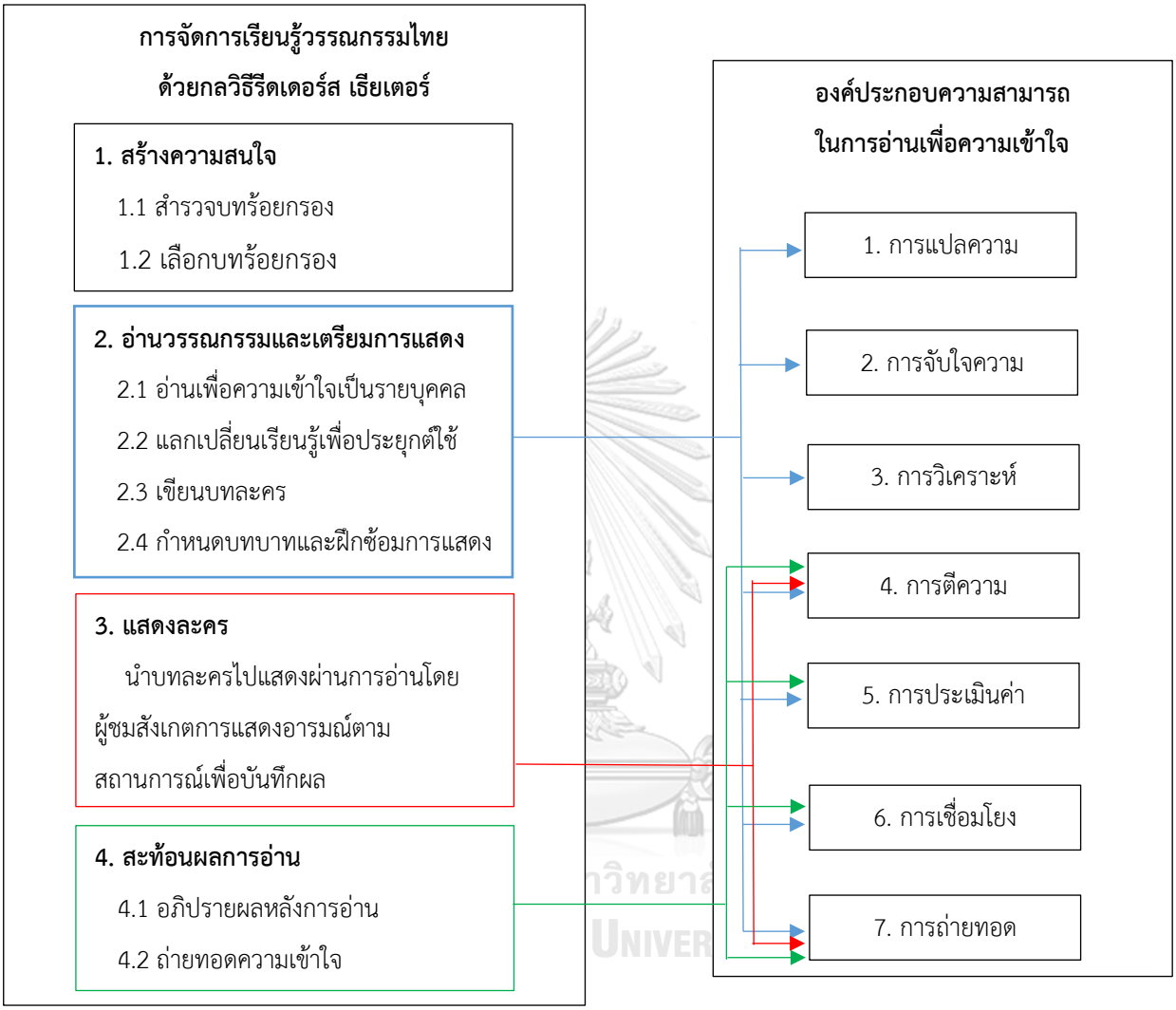

4.2.4.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

4.2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุง

4.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน (รายชื่อในภาคผนวก) ตรวจสอบค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (IOC) ความถูกต้องจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1) ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ทุกรายการประเมิน

2) ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำเพิ่มเติมให้ปรับปรุงในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด การปรับรายละเอียดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชั้นเรียน การแก้ไขเกณฑ์การประเมินใบงาน การสะกดคำให้ถูกต้อง และการจัดรูปแบบใบงานให้น่าสนใจ

4.2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง จำนวน 1 กลุ่ม พบว่านักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ขั้นตอนการแสดงละครควรให้แต่ละกลุ่มบันทึกเป็นวีดิทัศน์เพื่อความต่อเนื่องในการชมการแสดง และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายและตอบคำถามในแบบสะท้อนผลการอ่าน

4.2.8 นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มาปรับปรุงและแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองขั้นต้น (Pre-experimental research) มีตัวอย่าง 1 กลุ่ม โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมีรูปแบบการวิจัยแบบวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-group pretest-posttest design) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองของก่อนและหลังการทดลอง ทั้งนี้ระหว่างจัดการเรียนรู้จะเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสะท้อนผลการอ่าน และตรวจประเมิน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของตัวอย่าง โดยศึกษาตัวอย่างกลุ่มเดียววัดซ้ำตามช่วงเวลาที่กำหนดทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการโดยใช้ค่าคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ โดยดำเนินการดังนี้

5.1.1 นำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจฉบับก่อนรับการจัดการเรียนรู้ไปใช้วัดความสามารถของนักเรียนก่อนจัดการเรียนรู้ (Pre-test) แล้วตรวจบันทึกผลคะแนน

5.1.2 ดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้จำนวน 3 หน่วย หน่วยละ 4 คาบ รวมทั้งสิ้น 12 คาบ

5.1.3 นำแบบวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจฉบับหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ไปใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้ (Post-test) ซึ่งเป็นแบบวัดคู่ขนาน แล้วตรวจบันทึกผลคะแนน

5.1.4 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากใบงานสะท้อนผลการอ่านของนักเรียนที่บันทึกเป็นรายบุคคล บทละครที่นักเรียนเขียน ได้จากการเก็บข้อมูลระหว่างจัดการเรียนรู้ และบันทึกผลระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย ในการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยดำเนินการดังนี้

5.2.1 ดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ใช้หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วย หน่วยละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 คาบ โดยผู้วิจัยบันทึกผลระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ทุกคาบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

5.2.2 นำแบบสะท้อนผลการอ่าน วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนทำใบงานสะท้อนผลการอ่านหลังจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีใบงานทั้งหมด 3 ชุด ใช้เก็บข้อมูล 3 ครั้ง โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การประเมินทุก ๆ ครั้งที่จบหน่วยการเรียนรู้ และนำเสนอการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 ครั้ง เพื่อใช้ในการสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

5.3 ปฏิบัติการสอนโดยจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Microsoft Teams ในปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 2 ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 เป็นเวลา 6 สัปดาห์

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นผู้วิจัยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าที (*t*-test)

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยรวบรวมแบบสะท้อนผลการอ่านทั้ง 3 ครั้ง และบันทึกการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัยมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถตามองค์ประกอบ

รายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยและการเก็บข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเป็นตารางแนวทางการดำเนินการวิจัยโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยแสดงดังตาราง 17

ตาราง 17

สรุปแนวทางการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์	**ช่วงเวลา และวิธีการเก็บข้อมูล**	**เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล**	**การนำผลจาก การเก็บรวบรวม ข้อมูลไปใช้**	**การวิเคราะห์ ข้อมูล**
1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์สเธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ	**ก่อนใช้กลวิธีรีดเดอร์สเธียเตอร์** นักเรียนทำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ ที่ครอบคลุมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 7องค์ประกอบ ในสัปดาห์ที่ 1 **หลังใช้กลวิธีรีดเดอร์สเธียเตอร์** นักเรียนทำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรองหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ	แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียน (ข้อมูลเชิงปริมาณ)	นำข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไปวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังการทดลองใช้กลวิธีรีดเดอร์สเธียเตอร์	1) การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทร้อยกรอง โดยใช้สถิติทดสอบที (*t*-test dependent)

วัตถุประสงค์	ช่วงเวลา และวิธีการเก็บข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	การนำผลจาก การเก็บรวบรวม ข้อมูลไปใช้	การวิเคราะห์ ข้อมูล
	ที่ครอบคลุม ความสามารถในการ อ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้ง 7 องค์ประกอบ ในสัปดาห์ที่ 6			
2) เพื่อศึกษา การ เปลี่ยนแปลง ความสามารถ ในการอ่านเพื่อ ความเข้าใจบท ของนักเรียน มัธยมศึกษา ระหว่างได้รับ การจัดการ เรียนรู้ วรรณกรรมไทย ด้วยกลวิธี รีดเดอร์ส เธียเตอร์	**ระหว่างการใช้กลวิธี รีดเดอร์ส เธียเตอร์** พิจารณาข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้ 1) แบบสะท้อนผลการ อ่านที่ผู้วิจัยมอบหมาย ให้นักเรียนบันทึกขณะ ทำกิจกรรม จำนวน 3 ครั้ง 2) บันทึกระหว่างและ หลังการจัดการเรียนรู้ ของผู้วิจัย จำนวน 12 ครั้ง	1) แบบสะท้อนผลการ อ่าน ใช้วัด ความสามารถในการ อ่านเพื่อความเข้าใจ ระหว่างจัดการเรียนรู้ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) 2) แบบบันทึกระหว่าง และหลังการจัดการ เรียนรู้ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	นำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ ได้มาศึกษาการ เปลี่ยนแปลงของ ความสามารถในการ เพื่อความเข้าใจโดย นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ทุกครั้ง และนำเสนอ การเปลี่ยนแปลง 3 ครั้ง	การวิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย

ผู้วิจัยรวมรวมข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ ประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

6.1.1 นำคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มาคำนวณหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตด้วยการทดสอบค่าที (*t*-test dependent) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

6.1.2 นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

6.2.1 รวบรวมแบบสะท้อนผลการอ่าน ที่ใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ แต่ละครั้งมาตรวจประเมิน โดยมีแบบสะท้อนผลการอ่านมีทั้งหมด 3 ชุด ใช้เก็บข้อมูล 3 ครั้ง จาก 3 หน่วยการเรียนรู้

6.2.1 นำผลการตรวจประเมินแบบสะท้อนผลการอ่าน จำนวน 3 ครั้ง มาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจตามองค์ประกอบ ประกอบกับข้อมูลจากบันทึกระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทุกครั้ง โดยวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 7 องค์ประกอบ และนำเสนอการเปลี่ยนแปลง 3 ครั้ง

6.2.3 นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบความเรียงตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา สามารถนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพทั้งภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

ผลการวิจัยแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งคะแนนภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ นำมาทดสอบค่าที (*t*-test) ดังตาราง 18

ตาราง 18

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		*t*	*p*
		M	*SD*	*M*	*SD*		
ภาพรวม	40	16.21	3.24	27.33	3.45	26.99	.00*
1. การแปลความ	3	1.47	.59	2.28	.50	9.08	.00*
2. การจับใจความ	3	1.63	.48	2.65	.48	9.98	.00*
3. การวิเคราะห์	5	2.67	.94	3.56	.63	6.06	.00*
4. การตีความ	3	1.60	.58	2.81	.73	9.87	.00*
5. การประเมินค่า	8	3.07	1.03	5.09	1.40	10.21	.00*
6. การเชื่อมโยง	10	3.33	1.29	5.95	1.17	12.64	.00*
7. การถ่ายทอด	8	2.44	1.26	4.98	1.18	13.19	.00*

*$p < .01$

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 27.33 (*SD* = 3.45) และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 16.21 (*SD* = 3.24) สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้ในภาพรวม

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนจำแนกตามองค์ประกอบพบว่า ทั้ง 7 องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ 1) การแปลความ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 2.28 (SD = .50) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 1.48 (SD = .59) 2) การจับใจความ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 2.65 (SD = .48) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 1.63 (SD = .48) 3) การวิเคราะห์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 3.56 (SD = .63) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 2.67 (SD = .94) 4) การตีความ นักเรียนมีคะแนน

เฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 2.81 (SD = .73) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 1.60 (SD = .58) 5) การประเมินค่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 5.09 (SD = 1.40) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 3.07 (SD = 1.03) 6) การเชื่อมโยง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 5.95 (SD = 1.17) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 1.29 (SD = .48) และ 7) การถ่ายทอด นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 4.98 (SD = 1.18) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 2.44 (SD = 1.26) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวในเชิงคุณภาพที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจากใบงานสะท้อนผลการอ่าน ใบงานการเขียนบทละคร และแบบบันทึกระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 7 องค์ประกอบ โดยนำเสนอผลการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 ระยะ แบ่งตามหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ระยะที่ 1 คือหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่อง สังข์ทอง ระยะที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องโคลงโลกนิติ และระยะที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องกวีนิพนธ์มุมมอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในระยะที่ 3 ดีกว่า ระยะที่ 2 และระยะที่ 1 ตามลำดับ กล่าวคือในระยะที่ 1 ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนยังมีข้อบกพร่องคือ ไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยากบางคำได้ การตีความถ้อยคำหรือข้อความในบทประพันธ์ยังไม่ชัดเจนตรงประเด็นมากพอ ไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านไปสู่ชีวิตจริงได้ และไม่สามารถระบุแนวคิดสำคัญและข้อคิดที่ได้จากการอ่านได้ ต่อมาในระยะที่ 2 นักเรียนสามารถคาดเดาความหมายของคำศัพท์ได้จากบริบท สามารถระบุข้อคิดหรือคำสอนที่ได้จากบท

ประพันธ์ สามารถเชื่อมโยงข้อคิดจากเรื่องที่อ่านกับชีวิตจริงได้ และสามารถสร้างเรื่องราวจากแนวคิดสำคัญได้ และระยะที่ 3 นักเรียนสามารถตีความแนวคิดสำคัญของบทประพันธ์ได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์เรื่องราวจากแนวคิดสำคัญได้อย่างรวดเร็วขึ้นมีความน่าสนใจและสร้างสรรค์จากบทประพันธ์เดิมได้ดี โดยสอดคล้องกับชีวิตจริงและเหตุการณ์ในสังคม

2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจำแนกตามองค์ประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จำแนกตามองค์ประกอบ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสะท้อนผลการอ่าน ใบงานการเขียนบทละครของนักเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พิจารณาร่วมกับแบบบันทึกระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในระยะที่ 3 ดีกว่าระยะที่ 2 และระยะที่ 1 ตามลำดับ ในทุกองค์ประกอบ สรุปการเปลี่ยนแปลงได้ดังตาราง 19

ตาราง 19

สรุปผลการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 3 ระยะ จำแนกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ระยะที่ 1 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง)	ระยะที่ 2 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ)	ระยะที่ 3 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง)
1. การแปลความ	นักเรียนไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยากโดยอาศัยบริบทได้ และไม่สามารถแปลความหมายภาพรวมของบทประพันธ์แต่ละวรรคได้	นักเรียนสามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยากโดยอาศัยบริบทได้มากขึ้น และสามารถแปลความหมายภาพรวมของบทประพันธ์แต่ละวรรคได้	นักเรียนสามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยากโดยอาศัยบริบทได้ และสามารถแปลความหมายภาพรวมของบทประพันธ์แต่ละวรรคได้
2. การจับใจความ	นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง และจับใจความสำคัญได้	นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทประพันธ์ได้	นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทประพันธ์ได้โดยอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอน
3. การวิเคราะห์	นักเรียนไม่สามารถ	นักเรียนสามารถจำแนก	นักเรียนสามารถจำแนก

องค์ประกอบ	ระยะที่ 1 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง)	ระยะที่ 2 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ)	ระยะที่ 3 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง)
	จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของบทประพันธ์ได้ แต่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้พอสมควร และสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของ ตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องได้บางส่วน	ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของบทประพันธ์ได้มากขึ้น และสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาได้โดยมีครูผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้น	ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของบทประพันธ์ได้ แล้วสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาได้ด้วยตนเอง
4. การตีความ	นักเรียนไม่สามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายได้ ไม่สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ และไม่สามารถเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนได้ แต่นักเรียนสามารถระบุแก่นของเรื่องได้ด้วยตนเองบางส่วน	นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายได้ สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของเรื่องได้ด้วยตนเอง	นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายได้ สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ สามารถเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนในบทประพันธ์ได้ และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของเรื่องได้ด้วยตนเอง
5. การประเมินค่า	นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของเหตุการณ์ในเรื่องได้ สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้โดยครูผู้สอนแนะนำ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ	นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของคำสอนในเรื่องได้ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหา ด้านภาษาได้ สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ และสามารถประเมินกลวิธีการนำเสนอ	นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของแนวคิดและเหตุการณ์ในเรื่องได้ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหา ด้านภาษาได้ สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ สามารถประเมินกลวิธี

องค์ประกอบ	ระยะที่ 1 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง)	ระยะที่ 2 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ)	ระยะที่ 3 (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง)
	เรื่องที่อ่านได้ แต่ไม่สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหา ด้านภาษาได้	ของบทประพันธ์ได้โดยระบุการใช้ความเปรียบในบทประพันธ์ได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้	การนำเสนอของบทประพันธ์ได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างสร้างสรรค์
6. การเชื่อมโยง	นักเรียนไม่สามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ สามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้ แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้ หากครูผู้สอนไม่แนะนำ	นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้ และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้	นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้ และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้
7. การถ่ายทอด	นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้บางส่วน และสามารถเขียนบทละครจากเรื่องที่อ่านโดยอาศัยโครงเรื่องที่มีให้ ตามคำแนะนำของครูผู้สอน โดยยังคงแก่นของเรื่องไว้ได้	นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถเขียนบทละครจากคำสอนในบทประพันธ์ได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงได้อย่างสร้างสรรค์เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบัน และสามารถสร้างองค์ความรู้	นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ สามารถเขียนบทละครจากแนวคิดสำคัญในบทประพันธ์ได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงได้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่านได้

รายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ จำแนกตามองค์ประกอบจากตารางข้างต้น มีดังนี้

2.2.1 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการแปลความ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการแปลความ หมายถึง การแปลความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน หรือแสดงความเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการแปลความ พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนยังไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยบริบทได้ จำเป็นต้องค้นหาในพจนานุกรมหรืออินเทอร์เน็ต นักเรียนบางคนเข้าใจความหมายของถ้อยคำแต่ไม่สามารถอธิบายตามความเข้าใจของตนเองได้ การตอบคำถามในแบบสะท้อนผลการอ่านในด้านการแปลความจึงระบุความหมายของคำศัพท์ตามที่ปรากฏในพจนานุกรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 1</u> การระบุคำศัพท์ใหม่และความหมาย (การแปลความ)

1) คำศัพท์: ชวาลา หมายถึง: ตะเกียง

2) คำศัพท์: สุบิน หมายถึง: ความฝัน

3) คำศัพท์: พักตร์ หมายถึง: หน้า

4) คำศัพท์: หลากใจ หมายถึง: ตกใจ

5) คำศัพท์: โศกา หมายถึง: โศกเศร้า

(นักเรียนคนที่ 3 ระยะที่ 1)

ตัวอย่างที่ 1 พบว่า นักเรียนคนที่ 3 ระบุคำศัพท์ใหม่และความหมายที่ได้เรียนรู้จากบทละครนอกเรื่องสังข์ทองถูกต้องจำนวน 4 คำ ซึ่งระบุความหมายผิด 1 ข้อ คือ ข้อ 4) หลากใจ หมายถึง ประหลาดใจ และคำศัพท์ที่ระบุความหมายถูกต้องนั้นเป็นคำศัพท์ที่อยู่ในเกณฑ์ง่ายหรือที่เคยพบมาก่อน โดยเลือกคำศัพท์ที่รู้ความหมายมาก่อนอยู่แล้วแสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังไม่สามารถแปลความหมายของคำได้ และขาดความมั่นใจในการเลือกคำศัพท์ใหม่ที่รู้ความหมาย

ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถระบุความหมายของคำศัพท์ตามความเข้าใจของตนเองได้โดยอาศัยบริบท บางคนอาจไม่สามารถแปล

ความหมายของคำศัพท์ได้แต่สามารถสรุปความหมายของวรรคได้และแปลเป็นคำสอนโดยใช้ภาษาที่เกิดจากความเข้าใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 2</u> การระบุคำศัพท์ใหม่และความหมาย (การแปลความ)

1) คำศัพท์: คณนา หมายถึง: การวัดระยะ

2) คำศัพท์: โฉด หมายถึง: โง่

3) คำศัพท์: ยาก หมายถึง: ยากจน

4) คำศัพท์: เยี่ยง หมายถึง: เยี่ยงอย่าง

5) คำศัพท์: ศศิ หมายถึง: ดวงจันทร์

(นักเรียนคนที่ 3 ระยะที่ 2)

ตัวอย่างที่ 2 พบว่า นักเรียนคนที่ 3 ระบุคำศัพท์ใหม่และความหมายที่ได้เรียนรู้จากโคลงโลกนิติถูกต้องทั้งหมด และระบุความหมายที่แปลความอย่างสอดคล้องกับบริบทด้วยภาษาของตนเองไม่ใช่ความหมายจากพจนานุกรม โดยพบเพียง 1 คำ ที่ระบุความหมายตามรูปเดิมของคำศัพท์คือข้อ 4) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนพัฒนาความสามารถในการแปลความหมายของคำได้ และมีความมั่นใจในระบุความหมายตามความเข้าใจของตนเองและมีความถูกต้อง

ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถระบุความหมายของคำศัพท์ในบทประพันธ์ได้อย่างคล่องแคล่วและอธิบายให้สมาชิกกลุ่มฟังได้อย่างถูกต้องและมีความมั่นใจ และสามารถสรุปความหมายในแต่ละวรรคได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 3</u> การระบุคำศัพท์ใหม่และความหมาย (การแปลความ)

1) คำศัพท์: จาร หมายถึง: จารึก บันทึกให้อยู่คงทน

2) คำศัพท์: จำหลัก หมายถึง: แกะสลัก

3) คำศัพท์: ม้าแคร่ หมายถึง: ที่นั่งทำจากไม้ไผ่สาน

4) คำศัพท์: แผก หมายถึง: แปลกไม่เหมือนคนอื่น

5) คำศัพท์: แร่ลวง หมายถึง: หลอกลวง

(นักเรียนคนที่ 3 ระยะที่ 3)

ตัวอย่างที่ 3 พบว่า นักเรียนคนที่ 3 ระบุคำศัพท์ใหม่และความหมายที่ได้เรียนรู้จากกวีนิพนธ์มุมมองถูกต้องทั้งหมด ระบุความหมายโดยแปลความอย่างสอดคล้องกับบริบทด้วย

ภาษาของตนเองและอธิบายขยายความได้ชัดเจน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนพัฒนาความสามารถในการแปลความหมายของคำได้ และมีความมั่นใจในระบุความหมายตามความเข้าใจของตนเองและมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2.2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการจับใจความ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการจับใจความ หมายถึง การระบุใจความสำคัญและส่วนขยาย และการลำดับเหตุการณ์หรือเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการจับใจความ พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญและส่วนขยายได้อย่างถูกต้องเมื่อได้ร่วมอภิปรายกับสมาชิกกลุ่ม การลำดับเหตุการณ์ในเรื่องนักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญ ๆ ได้อย่างถูกต้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 4</u> การลำดับเหตุการณ์สำคัญ (การจับใจความ)

1) พระมเหสีให้กำเนิดลูกเป็นหอยสังข์จนถูกขับไล่ออกจากเมือง

2) พระสังข์อยู่กับแม่ที่บ้านตายายในชนบทและถูกจับตัวไปถ่วงน้ำพลัดพรากจากแม่

3) พระสังข์ไปอยู่กับนางพันธุรัตแต่ไม่รู้ว่านางเป็นยักษ์

4) พระสังข์รู้ความจริงจึงกลัวและพยายามหนีออกจากเมืองโดยขโมยของวิเศษไป

6) นางพันธุรัตเสียใจจนตายแต่ได้ให้มนตร์วิเศษเรียกเนื้อเรียกปลาแก่พระสังข์

7) พระสังข์ปลอมเป็นเงาะป่าไปร่วมงานเลือกคู่ของนางรจนาและถูกนางเลือกได้เป็นราชบุตรของท้าวสามล

8) ท้าวสามลรังเกียจเจ้าเงาะจึงหาทางกลั่นแกล้งโดยให้ถูกเขยทั้งเจ็ดคนไปหาเนื้อหาปลา แต่พระสังข์มีมนตร์วิเศษจึงชนะและไม่ถูกลงโทษ

9) พระอินทร์มาท้าพนันตีคลีเพื่อให้พระสังข์ทองเปิดเผยตัว เมื่อท้าวสามลรู้ความจริงจึงให้อภัยพระสังข์

10) พระสังข์ตามหาแม่จนพบและกลับคืนเมือง

(นักเรียนคนที่ 40 ระยะที่ 1)

ตัวอย่างที่ 4 พบว่า นักเรียนคนที่ 40 สามารถระบุเหตุการณ์สำคัญของเรื่องและเรียงลำดับได้อย่างถูกต้อง โดยสามารถเลือกเฉพาะเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่มีผลต่อโครงเรื่องมาเรียงลำดับตั้งแต่ต้นจนจบได้อย่างเข้าใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญของโคลงโลกนิติแต่ละบทได้อย่างถูกต้อง โดยสามารถอธิบายคำสอนโดยใช้ภาษาที่เกิดจากความเข้าใจของนักเรียนได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 5</u> การระบุคำสอนจากโคลงโลกนิติ (การจับใจความ)

1) คนที่พูดจาไพเราะอ่อนโยนเป็นที่รักของเพื่อนมากกว่าคนที่พูดจาหยาบคาย

2) จิตใจมนุษย์ไม่สามารถคาดเดาได้ต่างจากความลึกของทะเลที่วัดได้

3) การคบเพื่อนที่เป็นคนดีไม่คบคนพาลเพราะจะนำภัยมาให้เราได้

(นักเรียนคนที่ 40 ระยะที่ 2)

ตัวอย่างที่ 5 พบว่า นักเรียนคนที่ 40 สามารถระบุคำสอนที่ได้จากโคลงโลกนิติได้อย่างถูกต้องโดยใช้ภาษาของตนเอง โดยคำสอนที่นักเรียนระบุในข้อ 2) และ 3) นั้นมีการอธิบายขยายความและให้เหตุผลเพิ่มเติม แสดงให้เห็นว่า นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของโคลงแต่ละบทเป็นอย่างดี

ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของบทประพันธ์ได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว สามารถอธิบายให้สมาชิกกลุ่มฟังได้อย่างถูกต้องและมีความมั่นใจ และสามารถสรุปใจความสำคัญของแต่ละตอนได้โดยอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 6</u> การระบุใจความสำคัญ (การจับใจความ)

บทร้อยกรองเรื่อง: ทะเล (1)

ใจความสำคัญ: ฝนใกล้จะตกแล้วเพราะฟ้ามืดครึ้มคลื่นในทะเลก็รุนแรง เมื่อฝนตกจะมีคลื่นลมรุนแรงยาวนานแล้วจะสงบลงเอง หลังฝนตกหาดทรายทะเลจะกลับมาสะอาดสวยงาม และจะมีรุ้งสวยงาม

(นักเรียนคนที่ 40 ระยะที่ 3)

ตัวอย่างที่ 6 พบว่า นักเรียนคนที่ 40 ระบุใจความสำคัญของบทร้อยกรองเรื่อง ทะเล (1) โดยแปลความแล้วสรุปเฉพาะใจความสำคัญมาเขียนตอบโดยใช้ภาษาของตนเอง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองโดยสามารถเลือกเฉพาะส่วนที่เป็นใจความสำคัญมาเขียนตอบได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.3 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการวิเคราะห์

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการวิเคราะห์ หมายถึง การระบุข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การวิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามองค์ประกอบของวรรณกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการวิเคราะห์ พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนไม่สามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทประพันธ์ได้ แต่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างถูกต้องพอสมควร สามารถวิเคราะห์ตัวละครได้โดยเฉพาะบุคลิกภายนอกได้ หากเป็นลักษณะนิสัยของตัวละครยังต้องอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอนและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 7</u> การวิเคราะห์ตัวละคร (การวิเคราะห์)

ตัวละคร: พระสังข์ จากตอน: พระสังข์หนีนางพันธุรัต

ลักษณะนิสัย: พระสังข์เป็นชายหนุ่มรูปงามเป็นคนเฉลียวฉลาดเพราะเมื่อจะหนีนางยักษ์ก็ขโมยของวิเศษไปด้วย พระสังข์ไม่รักนางยักษ์เหมือนที่นางยักษ์รักพระสังข์เพราะปล่อยให้นางยักษ์ต้องตาย

(นักเรียนคนที่ 12 ระยะที่ 1)

ตัวอย่างที่ 7 พบว่า นักเรียนคนที่ 12 วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครทั้งรูปลักษณ์ภายนอกและนิสัยโดยให้เหตุผลประกอบเป็นเหตุการณ์ในเรื่อง แต่ยังไม่สามารถเข้าใจการกระทำของตัวละครในทุกมิติได้ เช่น การบอกว่าพระสังข์ไม่รักนางพันธุรัตเพราะปล่อยให้นางตาย แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้ในระดับพื้นฐานเท่านั้น

ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของโคลงโลกนิติแต่ละบทได้อย่างถูกต้อง และสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาได้โดยมีครูผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้น โดยสามารถอธิบายลักษณะนิสัยตัวละครจากบทละครของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่น ๆ ได้โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอนและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 8</u> การวิเคราะห์ตัวละคร (การวิเคราะห์)

ตัวละคร: แม่รัตน์ จากเรื่อง: รู้ไม่เท่าที่ควรรู้ (โคลงโลกนิติบทที่ 2)

ลักษณะนิสัย: แม่รัตน์มีความมั่นใจในตัวเองมาก เชื่อคนง่าย และไม่รับฟังเหตุผล เมื่อได้อ่านข่าวปลอมเกี่ยวกับวัคซีนก็หลงเชื่อ แล้วไม่พาลูกไปฉีดวัคซีน มั่นใจในความรู้ที่ได้รับมาของตนเอง แม้ลูกจะให้เหตุผลก็ไม่รับฟัง

(นักเรียนคนที่ 12 ระยะที่ 2)

ตัวอย่างที่ 8 พบว่า นักเรียนคนที่ 12 วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครโดยให้รายละเอียดและเหตุผลประกอบเป็นเหตุการณ์ในเรื่อง แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการวิเคราะห์ตัวละครพัฒนาขึ้นจากระยะที่ 1

ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทประพันธ์ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็วขึ้น สามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาของบทประพันธ์ได้ด้วยตนเอง และสามารถเลือกตัวละครจากบทละครที่เขียนขึ้นมาวิเคราะห์ลักษณะนิสัยได้อย่างถูกต้องด้วยภาษาของตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 9</u> การวิเคราะห์ตัวละคร (การวิเคราะห์)

ตัวละคร: โชค จากเรื่อง: ฟ้าหลังฝน (ทะเล (1))

ลักษณะนิสัย: โชคเป็นหนุ่มชาวประมง มีร่างกายแข็งแรง ยิ้มแย้มแจ่มใส บ้านยากจน โชคมองโลกในแง่ดีและมีความพยายามคิดอยู่เสมอว่า ถ้าหากมีความขยันขันแข็งไม่เกิน 10 ปี เขาจะร่ำรวยได้ เหมือนฟ้าหลังฝนที่สดใส

(นักเรียนคนที่ 12 ระยะที่ 3)

ตัวอย่างที่ 9 พบว่า นักเรียนคนที่ 12 วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครโดยให้รายละเอียดทั้งลักษณะทางกายภาพ และลักษณะนิสัยโดยให้เหตุผลประกอบเป็นเหตุการณ์ในเรื่อง แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการวิเคราะห์ตัวละครพัฒนาขึ้นจากระยะที่ 2

2.2.4 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการตีความ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการตีความ หมายถึง การอธิบายความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านในระดับลึกกว่าถ้อยคำที่ปรากฏ การบอกวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง และการสรุปแก่นเรื่องหรือแนวความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการตีความ พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถระบุแก่นของเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง แต่ยังไม่สามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมาย หรือคำที่มีความหมายโดยนัยได้ ต้องอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอน ไม่สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ถูกต้องเท่าที่ควร และสามารถอธิบายอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ในระดับพื้นฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 10</u> การระบุจุดประสงค์การแต่ง (การตีความ)

บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง: เพื่อสอนว่าอย่ามองคนที่ภายนอกและสอนให้กตัญญู

(นักเรียนคนที่ 35 ระยะที่ 1)

ตัวอย่างที่ 10 พบว่า นักเรียนคนที่ 35 ไม่สามารถระบุจุดประสงค์การแต่งของบทละครนอกเรื่องสังข์ทองได้ นักเรียนระบุเป็นข้อคิดที่ได้จากเรื่องแทน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังไม่สามารถตีความเพื่อให้เข้าใจจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองได้

ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายและคำที่มีความหมายโดยนัยได้โดยใช้การพิจารณาบริบทและข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบทประพันธ์ นักเรียนสามารถระบุจุดประสงค์การแต่งได้อย่างถูกต้อง และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของโคลงโลกนิติแต่ละบทได้ด้วยตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 11</u> การระบุจุดประสงค์การแต่ง (การตีความ)

โคลงโลกนิติ: เพื่อสอนแนวทางการปฏิบัติตนในสังคมอย่างอยู่รอดปลอดภัย

(นักเรียนคนที่ 35 ระยะที่ 2)

ตัวอย่างที่ 12 พบว่า นักเรียนคนที่ 35 สามารถระบุจุดประสงค์การแต่งของโคลงโลกนิติได้อย่างถูกต้อง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถตีความเนื้อหาของเรื่องเพื่อให้เข้าใจจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองได้

ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายและคำที่มีความหมายโดยนัยได้โดยใช้การพิจารณาบริบท สามารถระบุจุดประสงค์ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้อง สามารถระบุน้ำเสียงที่ปรากฏในบทประพันธ์รวมไปถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนในบทประพันธ์ได้ และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์แต่ละตอนรวมทั้งแนวคิดสำคัญในภาพรวมของกวีนิพนธ์ทั้งเรื่องได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 12</u> การระบุจุดประสงค์การแต่ง (การตีความ)

กวีนิพนธ์มุมมอง ตอนทะเล (1): เพื่อแสดงปลอบใจคนรักให้มีกำลังใจฝ่าฟันอุปสรรค

(นักเรียนคนที่ 35 ระยะที่ 3)

ตัวอย่างที่ 12 พบว่า นักเรียนคนที่ 35 สามารถระบุจุดประสงค์การแต่งของกวีนิพนธ์มุมมอง ตอนทะเล (1) ได้อย่างถูกต้อง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถตีความเนื้อหาของเรื่องเพื่อให้เข้าใจจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองและเข้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้แต่งได้

2.2.5 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการประเมินค่า

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการประเมินค่า หมายถึง การอธิบายความสมเหตุสมผลของบทร้อยกรองที่อ่านและการนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ประเมินคุณค่าทางด้านเนื้อหาและภาษา การอธิบายกลวิธีการประพันธ์ และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการประเมินค่า พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของเหตุการณ์ในเรื่องได้โดยยกตัวอย่างมาประกอบการอธิบาย สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องเมื่อครูผู้สอนแนะนำและฟังข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ แต่ไม่สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาและกลวิธีการประพันธ์และการใช้ภาษาได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 13</u> การอธิบายศิลปะการใช้ภาษา (การประเมินค่า)

บทร้อยกรอง: *นางร้องไห้ร่ำแล้วซ้ำเรียก ปีนตะกายตะเกียกขึ้นไปหา*
ด้วยเดชะอำนาจสัตยา เผอิญให้เลื่อยล้าสิ้นกำลัง
พลัดตกหกล้มนอนตะแคง ขาแข้งสีข้างขัดขึ้นดัดหลัง
โศกีตีอกเพียงจะพัง ทรุดนั่งกระแทกก้นจนใจ

เหตุผล: บทร้อยกรองตอนที่เลือกมามีความไพเราะมีความทางภาษา
แสดงความพยายามของนางยักษ์ที่จะขึ้นไปหาพระสังข์

(นักเรียนคนที่ 40 ระยะที่ 1)

ตัวอย่างที่ 13 พบว่า นักเรียนคนที่ 40 ไม่สามารถอธิบายการใช้ภาษาในบทร้อยกรองที่นักเรียนเลือกมาได้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังไม่สามารถประเมินค่ากลวิธีการแต่งบทร้อยกรองได้

ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของคำสอนในเรื่องได้โดยยกตัวอย่างในเรื่องมาประกอบการอธิบายพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาทั้งข้อคิด คุณธรรม จริยธรรม ด้านการใช้ภาษาสามารถยกตัวอย่างโคลงบทที่มีความไพเราะพร้อมอธิบายกลวิธีการประพันธ์ และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเป็นรายบทได้ และสามารถประเมินกลวิธีการนำเสนอของบทประพันธ์ได้โดยระบุการใช้ความเปรียบจากธรรมชาติและสภาพสังคมได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นทั้งสนับสนุนและโต้แย้งเกี่ยวกับคำสอนในบทประพันธ์โดยให้เหตุผลประกอบได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 14</u> การอธิบายศิลปะการใช้ภาษา (การประเมินค่า)

บทร้อยกรอง: *น้ำใช้ใส่ตุ่มตั้ง เต็มดี*
น้ำอบอ่าอินทรีย์ อย่าผร้อง
น้ำปูนใส่เต้ามี อย่าขาด
น้ำจิตอย่าให้ข้อง ขัดน้ำใจใคร

เหตุผล: บทร้อยกรองตอนที่เลือกมาใช้กลวิธีการแต่งมีการซ้ำคำว่า “น้ำ” 5 ครั้ง
แล้วมีการเปรียบเทียบสิ่งของในชีวิตกับเรื่องที่จะสอนว่า สิ่งที่ต้อง

เตรียมพร้อมไว้เสมอคือน้ำใจ เหมือนกับต้องเตรียมน้ำใช้ น้ำหอม ปูนแดง

(นักเรียนคนที่ 40 ระยะที่ 2)

ตัวอย่างที่ 14 พบว่า นักเรียนคนที่ 40 สามารถอธิบายการใช้ภาษาในบทร้อยกรองที่นักเรียนเลือกมาได้ และอธิบายการเปรียบเทียบในบทประพันธ์ได้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถประเมินค่ากลวิธีการแต่งบทร้อยกรองได้ดีขึ้นกว่าระยะที่ 1

ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของแนวคิดและเหตุการณ์ในเรื่องที่ผู้เขียนนำมาเชื่อมโยงถึงกันได้ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสะท้อนสภาพสังคม และด้านภาษาสามารถระบุกลวิธีการประพันธ์ การใช้ความเปรียบการเลือกใช้คำได้ สามารถระบุข้อคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตจากกวีนิพนธ์แต่ละตอนและในภาพรวมได้ สามารถประเมินกลวิธีการนำเสนอของผู้แต่งที่ใช้ภาพถ่ายมาประกอบกับบทประพันธ์ได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผลประกอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 15</u> การอธิบายศิลปะการใช้ภาษา (การประเมินค่า)

บทร้อยกรอง: ในความมืดยืดยาวราวกับหลับ
มีความเกิดความดับกับความว่าง
จากยึดมั่นค่อยค่อยสู่ปล่อยวาง
รวมเป็นร่างสลายร่าง ท่ามกลางกาล

เหตุผล: บทร้อยกรองตอนที่เลือกมามีความไพเราะ เพราะมีการใช้อุปมาในบรรทัดที่ 1 และการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามในบรรทัดที่ 2-4

(นักเรียนคนที่ 40 ระยะที่ 3)

ตัวอย่างที่ 15 พบว่า นักเรียนคนที่ 40 สามารถอธิบายการใช้ภาษาในบทร้อยกรองที่นักเรียนเลือกมาได้ และอธิบายการเปรียบเทียบในบทประพันธ์ที่ยากขึ้นได้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถประเมินค่ากลวิธีการแต่งบทร้อยกรองได้ดีขึ้นกว่าระยะที่ 3

2.2.6 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเชื่อมโยง

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเชื่อมโยง หมายถึง การเชื่อมโยงความหมายของเรื่องที่อ่านกับประสบการณ์เดิมของตนเอง ขยายความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้งกว่า

เนื้อหาสาระที่ได้รับมา นำสาระความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเชื่อมโยง พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนไม่สามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับแก่นของเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง โดยตัวอย่างเหตุการณ์ที่นักเรียนนำมามักเกิดจากการใช้โครงเรื่องของบทละครเดิมแล้วเปลี่ยนชื่อตัวละคร สามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้หากครูผู้สอนไม่แนะนำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 16</u> การเชื่อมโยงบทร้อยกรองกับชีวิตจริง (การเชื่อมโยง)

สำนวน: *คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้*

เหตุการณ์: *พระสังข์กตัญญูกับแม่ตามหาแม่จนเจอเลยได้กลับไปครองเมือง*

(นักเรียนคนที่ 23 ระยะที่ 1)

ตัวอย่างที่ 16 พบว่า นักเรียนคนที่ 23 สามารถระบุสำนวนที่สอดคล้องกับบทละครนอกเรื่องสังข์ทองได้ แต่ไม่สามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตจริงที่สอดคล้องกับสำนวนได้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังไม่สามารถเชื่อมโยงบทร้อยกรองมาสู่ชีวิตจริงได้

ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับคำสอนในโคลงโลกนิติแต่ละบทได้ถูกต้องและรวดเร็วมากขึ้นอย่างชัดเจน สามารถอธิบายความเชื่อมโยงของคำสอนจากโคลงโลกนิติแต่ละบทกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้ และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากโคลงโลกนิติแต่ละบทไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 17</u> การเชื่อมโยงบทร้อยกรองกับชีวิตจริง (การเชื่อมโยง)

สำนวน: *กบในกะลา*

เหตุการณ์: *สมชายคิดว่าตนเองมีเก่งคณิตศาสตร์ที่สุดแล้ว ไม่ยอมฝึกทำข้อสอบ เมื่อไปแข่งขันจึงไม่ได้รางวัล*

(นักเรียนคนที่ 23 ระยะที่ 2)

ตัวอย่างที่ 17 พบว่า นักเรียนคนที่ 23 สามารถระบุสำนวนที่สอดคล้องกับโคลงโลกนิติ และยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตจริงที่สอดคล้องกับสำนวนได้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถเชื่อมโยงบทร้อยกรองมาสู่ชีวิตจริงได้ดีกว่าระยะที่ 1

ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์แต่ละตอนได้ถูกต้อง สามารถอธิบายความเชื่อมโยงของกวีนิพนธ์แต่ละตอนกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้อย่างมีเหตุผล และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากกวีนิพนธ์แต่ละและภาพรวมทั้งเรื่องไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 18</u> การเชื่อมโยงบทร้อยกรองกับชีวิตจริง (การเชื่อมโยง)

แนวคิดสำคัญ: *เวลาเหมือนกับดอกไม้ที่ร่วงโรยไปเรื่อย ๆ ควรใช้อย่างมีคุณค่า*

เหตุการณ์: *นิดาใช้เวลาขณะกักตัวช่วงโควิดอ่านหนังสือทบทวนความรู้ ออกกำลังกาย และฝึกทำอาหาร*

(นักเรียนคนที่ 23 ระยะที่ 3)

ตัวอย่างที่ 18 พบว่า นักเรียนคนที่ 23 สามารถระบุสำนวนที่สอดคล้องกับกวีนิพนธ์มุมมอง ตอนแบกะดิน (3) และยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตจริงที่สอดคล้องกับแนวคิดสำคัญได้และเป็นตัวอย่างจากเรื่องใกล้ตัว แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถเชื่อมโยงบทร้อยกรองมาสู่ชีวิตจริงได้ดีขึ้นกว่าระยะที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.7 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการถ่ายทอด

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการถ่ายทอด หมายถึง การอธิบายความเข้าใจและแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อการเรื่องที่อ่าน สร้างองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่าน หรือแต่งเรื่องใหม่จากเรื่องที่อ่านได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเชื่อมโยง พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถเขียนบทละครจากเรื่องที่อ่านโดยอาศัยโครงเรื่องที่มีให้ ตามคำแนะนำของครูผู้สอน โดยยังคงแก่นของเรื่องไว้ได้ ซึ่งบทละครที่นักเรียนเขียนจากการแปลความบทประพันธ์ที่ได้รับแต่ละกลุ่มแล้วเขียนบทละครด้วยภาษาร้อยแก้ว และสามารถระบุ

แนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตจริงได้สอดคล้องกับข้อคิดมีจำนวนค่อนข้างน้อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 19</u> การนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริง (การถ่ายทอด)

ข้อคิด: ไม่ควรมองคนที่ภายนอก

แนวทางการนำไปใช้ในชีวิตจริง: รจนาไม่รังเกียจเจ้าเงาะจึงได้แต่งงานกับเจ้าชายรูปงาม

(นักเรียนคนที่ 34 ระยะที่ 1)

ตัวอย่างที่ 19 พบว่า นักเรียนคนที่ 34 สามารถระบุข้อคิดจากบทละครนอกเรื่องสังข์ทองได้ แต่ไม่สามารถเสนอแนวทางการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริงได้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรองได้

ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถเขียนบทละครจากคำสอนในโคลงโลกนิติได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงและคำสอนได้อย่างสร้างสรรค์เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบันและน่าสนใจ ระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากโคลงโลกนิติไปใช้ในชีวิตจริงได้ถูกต้องและสอดคล้องกับกับคำสอนของโคลงโลกนิติ และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการปรับใช้คำสอนในโคลงโลกนิติสู่ชีวิตจริงได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 20</u> การนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริง (การถ่ายทอด)

ข้อคิด: ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว

แนวทางการนำไปใช้ในชีวิตจริง: ไม่ว่าเราจะเจอคนดีกับเราหรือไม่ดีกับเราก็ควรรักษาความดีของตัวเองเสมอ อย่าไปเป็นคนชั่วเมื่อเจอคนชั่วแกล้ง

(นักเรียนคนที่ 34 ระยะที่ 2)

ตัวอย่างที่ 20 พบว่า นักเรียนคนที่ 34 สามารถระบุข้อคิดจากโคลงโลกนิติได้ และสามารถเสนอแนวทางการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริงได้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรองได้ดีขึ้นกว่าระยะที่ 1

ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากกวีนิพนธ์แต่ละตอนไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ถูกต้องเหมาะสม สามารถเขียนบทละครจากแนวคิดสำคัญในกวีนิพนธ์ได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญและชีวิตจริงได้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับข้อคิดที่ได้รับจากแนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 21</u> การนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริง (การถ่ายทอด)

ข้อคิด: ถ้ามีความพยายามจะเอาชนะอุปสรรคได้

แนวทางการนำไปใช้ในชีวิตจริง: ถ้าวันไหนเหนื่อยมากให้คิดว่าพักก็จะหาย อย่าถอดใจ ให้มีความพยายามจนกว่าจะสำเร็จตามเป้าหมาย

(นักเรียนคนที่ 34 ระยะที่ 3)

ตัวอย่างที่ 21 พบว่า นักเรียนคนที่ 34 สามารถระบุข้อคิดจากกวีนิพนธ์มุมมองตอนทะเล (1) ได้ และสามารถเสนอแนวทางการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริงโดยอธิบายอย่างชัดเจนมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรองได้ดีขึ้นกว่าระยะที่ 2

ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถของนักเรียนทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเมื่อจำแนกแต่ละองค์ประกอบได้แก่ การแปลความ การจับใจความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด แล้วนั้นมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถไปในทางที่ดีขึ้นในทุกระยะ กล่าวคือ ในระยะที่ 1 นักเรียนไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยาก ถ้อยคำหรือข้อความในบทประพันธ์ เชื่อมโยงเรื่องที่อ่านไปสู่ชีวิตจริง และระบุแนวคิดสำคัญและข้อคิดได้ ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถคาดเดาความหมายของคำศัพท์ได้จากบริบท ระบุข้อคิดหรือคำสอนที่ได้จากบทประพันธ์แล้วเชื่อมโยงข้อคิดกับชีวิตจริง และสร้างเรื่องราวจากแนวคิดสำคัญได้ และระยะที่ 3 นักเรียนสามารถตีความแนวคิดสำคัญของบทประพันธ์ได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์เรื่องราวจากแนวคิดสำคัญได้อย่างรวดเร็วขึ้น มีความน่าสนใจและสร้างสรรค์จากบทประพันธ์เดิมได้ดี โดยสอดคล้องกับชีวิตจริงและเหตุการณ์ในสังคม

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวมของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ พบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (M=27.33, SD=3.45) สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ (M=16.21, SD=3.24) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจำแนกตามองค์ประกอบของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

พบว่า องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การแปลความ การจับใจความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด มีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ทุกองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากใบงานสะท้อนผลการอ่าน ใบงานการเขียนบทละคร และแบบบันทึกระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ระยะ จาก 3 หน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การแปลความ การจับใจความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด สรุปได้ดังนี้

1) การแปลความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระยะที่ 1 นักเรียนไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยากโดยอาศัยบริบทได้ และไม่สามารถแปลความหมายภาพรวมของบทประพันธ์แต่ละวรรคได้ ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยากโดยอาศัยบริบทได้มากขึ้น และสามารถแปลความหมายภาพรวมของบทประพันธ์แต่ละวรรคได้ และระยะที่ 3 นักเรียนสามารถแปลความหมายของคำศัพท์ยากโดยอาศัยบริบทได้ และสามารถแปลความหมายภาพรวมของบทประพันธ์แต่ละวรรคได้

2) การจับใจความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระยะที่ 1 นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญในเรื่องได้ และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทประพันธ์ได้ และระยะที่ 3 นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทประพันธ์ได้โดยอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอน

3) การวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระยะที่ 1 นักเรียนไม่สามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของบทประพันธ์ได้ แต่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้พอสมควร และสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของ ตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องได้บางส่วน ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของบทประพันธ์ได้มากขึ้น และสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาได้โดยมีครูผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้น และระยะที่ 3 นักเรียนสามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของบทประพันธ์ได้ แล้วสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

4) การตีความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระยะที่ 1 นักเรียนไม่สามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายได้ไม่สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ และไม่สามารถเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนได้ แต่นักเรียนสามารถระบุแก่นของเรื่องได้ด้วยตนเองบางส่วน ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายได้ สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของเรื่องได้ด้วยตนเอง และระยะที่ 3 นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายได้ สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ สามารถเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนในบทประพันธ์ได้ และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของเรื่องได้ด้วยตนเอง

5) การประเมินค่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระยะที่ 1 นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของเหตุการณ์ในเรื่องได้ สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้โดยครูผู้สอนแนะนำ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ แต่ไม่สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาและด้านภาษาได้ ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของคำสอนในเรื่องได้ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาและด้านภาษาได้ สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ และสามารถประเมินกลวิธีการนำเสนอของบทประพันธ์ได้โดยระบุการใช้ความเปรียบในบทประพันธ์ได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ และระยะที่ 3 นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของแนวคิดและเหตุการณ์ในเรื่องได้ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหา ด้านภาษาได้ สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ สามารถประเมินกลวิธีการนำเสนอของบทประพันธ์ได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างสร้างสรรค์

6) การเชื่อมโยง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระยะที่ 1 นักเรียนไม่สามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ สามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้ แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้หากครูผู้สอนไม่แนะนำ ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้ และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้ ระยะที่ 3 นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้ และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้

7) การถ่ายทอด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระยะที่ 1 นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้บางส่วน และสามารถเขียนบทละครจากเรื่องที่อ่านโดยอาศัยโครงเรื่องที่มีให้ ตามคำแนะนำของครูผู้สอน โดยยังคงแก่นของเรื่องไว้ได้ ระยะที่ 2 นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถเขียนบทละครจากคำสอนในบทประพันธ์ได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงได้อย่างสร้างสรรค์เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบัน และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่านได้ ระยะที่ 3 นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้สามารถเขียนบทละครจากแนวคิดสำคัญในบทประพันธ์ได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงได้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่านได้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งมี 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ และ 2) ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวมของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ พบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (M=27.33, SD=3.45) สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ (M=16.21, SD=3.24) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน พบว่า องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การแปลความ การจับใจความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด มีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนทุกองค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ จากการศึกษาปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณกรรมร้อยกรองของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนไม่สามารถอ่านวรรณกรรมร้อยกรองได้อย่างเข้าใจเนื่องมาจากไม่สามารถตีความหมายแฝงในบทประพันธ์ได้ ไม่สามารถแปลความหมายของคำหรือวรรคในบทประพันธ์ได้ ไม่สามารถอธิบายความเข้าใจด้วยภาษาของตนเองได้ และไม่สามารถเชื่อมโยงวรรณกรรมร้อยกรองกับชีวิตจริงได้ สาเหตุของปัญหาข้างต้นมาจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ ประการแรก ผู้เรียนขาดความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ประการที่สอง ผู้สอนจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยไม่น่าสนใจและไม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน และประการที่สาม การเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจวรรณกรรมอย่างลึกซึ้ง ซึ่งกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เป็นกลวิธีการสอนการอ่านที่สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้ เนื่องจากเป็นกลวิธีการสอนอ่านที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้อ่านวรรณกรรมด้วยตนเอง ร่วมกันอ่านและแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ตลอดจนสร้างสรรค์บทละครที่ได้จากวรรณกรรมที่อ่าน ขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ทำให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปรายบทละครทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แก่นเรื่อง รวมถึงความหมายของคำศัพท์ยากหรือไม่คุ้นเคยเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ผู้เรียนได้จินตนาการถึง น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ของตัวละคร ขณะแสดงผู้เรียนอ่านบทละครโดยเน้นการใช้น้ำเสียง โดยมีผู้ชมฟังและดูการแสดงจินตนาการ และทำความเข้าใจบทละครที่นักแสดงกำลังอ่าน

เมื่อจบการแสดงผู้เรียนได้อภิปรายหรือเขียนเกี่ยวกับการแสดงด้วยความคิดเห็นส่วนตัวเพื่อสะท้อนประสบการณ์ที่ได้รับ และอภิปรายในกลุ่มย่อยเกี่ยวกับผลสะท้อนจากการอ่าน (ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์, 2552)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนการอ่าน และแนวทางการอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนจากเอกสารทางวิชาการ (Williams, 1994; กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, 2551; สมปอง พรหมเปี่ยม, 2536) พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณกรรมร้อยกรองควรแบ่งระยะการสอนเป็น 3 ระยะ มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้ 1) ก่อนอ่าน ผู้สอนสร้างความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนคาดเดาเนื้อหาและจุดประสงค์ 2) ระหว่างอ่าน ผู้เรียนแปลความหมายของบทร้อยกรอง จับใจความสำคัญ วิเคราะห์และตีความ อ่านซ้ำเพื่อทบทวน ประเมินคุณค่าด้านเนื้อหาและภาษา สรุปแก่นเรื่อง และ 3) หลังอ่าน ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน และสรุปข้อคิดเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำขั้นตอนของกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ บูรณาการกับขั้นตอนการสอนอ่านวรรณกรรมร้อยกรอง ทำให้ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ซึ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่ 1) สร้างความสนใจ 2) อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง 3) อ่านบทละคร และ 4) สะท้อนผลการอ่าน โดยแต่ละขั้นตอนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ครอบคลุมทั้ง 7 องค์ประกอบ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้นมาพิจารณาภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

อีกทั้ง ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในองค์ประกอบการตีความ การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระดับสูง พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบดังกล่าวหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีขั้นตอนให้ผู้เรียนได้อ่านวรรณกรรมอย่างละเอียด คือขั้นตอนที่ 2 อ่านวรรณกรรม ทั้งอ่านด้วยตนเองและอ่านเป็นกลุ่มเพื่ออภิปรายกับสมาชิกกลุ่ม นำไปสู่การเขียนบทละครจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 อ่านบทละคร การอ่านบทละครที่ใช้น้ำเสียงสีหน้าท่าทางสื่อสารความรู้ของตัวละครได้นั้นต้องผ่าน

การตีความ และเชื่อมโยงบทละครจากชีวิตจริง และขั้นที่ 4 สะท้อนผลการอ่าน ส่งเสริมพัฒนาการด้านการถ่ายทอด นักเรียนได้แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่กล่าวข้างต้นยังสอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวตรงกันว่า นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้จินตนาการเพื่อตีความวรรณกรรม เมื่อได้รับการส่งเสริมให้เกิดความความเข้าใจจากการดูและฟังการแสดงที่นำเรื่องราวจากวรรณกรรมมาแสดงในห้องเรียน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด สามารถถ่ายทอดวรรณกรรมที่เป็นลายลักษณ์อักษรมาสู่เวทีการแสดงในห้องเรียนได้ (Buzzeo, 2007; Ratliff, 1999; Shepard, 2004) นอกจากนี้ กลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ยังเป็นกลวิธีสอนอ่านผ่านกระบวนการละครที่บูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน สามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ และทักษะทางสังคม ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในวรรณกรรมที่อ่านอย่างรอบด้านทั้งเนื้อหา แนวคิด และอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดผ่านวรรณกรรม

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังการทดลองพบว่า คะแนนในองค์ประกอบที่ 5) การประเมินค่า 6) การเชื่อมโยง และ 7) การถ่ายทอด มีคะแนนเฉลี่ยหลังจัดการเรียนรู้สูงขึ้นไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ส่งผลต่อการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนในขั้นตอนการอ่านวรรณกรรมและอภิปรายกลุ่ม และยังส่งผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์กันของผู้แสดงและผู้ชมการแสดง จึงทำให้คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังจัดการเรียนรู้ขององค์ประกอบข้างต้นสูงขึ้นน้อยกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ

2. ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ตลอดทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ จำแนกตามองค์ประกอบสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในระยะที่ 3 ดีขึ้นกว่าระยะที่ 2 และระยะที่ 1 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยอภิปรายผลของการวิจัย โดยจำแนกตามตามองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 7 ด้าน ได้แก่ การแปลความ การจับใจความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า การเชื่อมโยง และการถ่ายทอด ตามช่วงเวลาของการวัด 3 ระยะ แบ่งตามหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ระยะที่ 1 คือหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง ระยะที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ และระยะที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์เรื่องมุมมอง

2.1 การแปลความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการแปลความ พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนยังไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยบริบทได้ จำเป็นต้องค้นหาในพจนานุกรมหรืออินเทอร์เน็ต นักเรียนบางคนเข้าใจความหมายของถ้อยคำแต่ไม่สามารถอธิบายตามความเข้าใจของตนเองได้ ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถระบุความหมายของคำศัพท์ตามความเข้าใจของตนเองได้โดยอาศัยบริบท บางคนอาจไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์ได้แต่สามารถสรุปความหมายของวรรคได้และแปลเป็นคำสอนโดยใช้ภาษาที่เกิดจากความเข้าใจ ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถระบุความหมายของคำศัพท์ในบทประพันธ์ได้อย่างคล่องแคล่วและอธิบายให้สมาชิกกลุ่มฟังได้อย่างถูกต้องและมีความมั่นใจ และสามารถสรุปความหมายในแต่ละวรรคได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีขั้นตอนสร้างความสนใจ ทำให้นักเรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เห็นคุณค่าของบทร้อยกรองที่กำลังจะได้อ่าน และได้เลือกตอนเอง นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนที่ให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านอย่างละเอียดที่อ่านออกเสียง อ่านเป็นรายบุคคล และอ่านเป็นกลุ่มเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นจึงทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการแปลความที่ดีขึ้นเพราะได้ฝึกฝนในขั้นตอนเหล่านี้ซ้ำ ๆ จนเกิดความมั่นใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Keehn et al. (2008) และ Young et al. (2019) ที่กล่าวว่ากลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาความเข้าใจคำศัพท์ได้ดีขึ้น เพราะได้ฝึกฝนในขั้นตอนการอ่านอย่างละเอียดซ้ำ ๆ จนเกิดความมั่นใจ

2.2 การจับใจความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการจับใจความพบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญและส่วนขยายได้อย่างถูกต้องเมื่อได้ร่วมอภิปรายกับสมาชิกกลุ่ม การลำดับเหตุการณ์ในเรื่องนักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญ ๆ ได้อย่างถูกต้อง ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญของโคลงโลกนิติแต่ละบทได้อย่างถูกต้อง โดยสามารถอธิบายคำสอนโดยใช้ภาษาที่เกิดจากความเข้าใจของนักเรียนได้ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของบทประพันธ์ได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว สามารถอธิบายให้สมาชิกกลุ่มฟังได้อย่างถูกต้องและมีความมั่นใจ และสามารถสรุปใจความสำคัญของแต่ละตอนได้โดยอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอน

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีขั้นตอนที่นักเรียนได้อ่านบทร้อยกรองและสรุปสาระสำคัญร่วมกันก่อนนำไปใช้เขียนบทละคร ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะนักเรียนจะเขียนบทละครได้ต้องเกิดความเข้าใจบทร้อยกรองที่อ่านอย่างถี่ถ้วน สอดคล้องกับ ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์ (2552) ที่กล่าวว่ากลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถในการจับใจความสำคัญ สรุปสาระสำคัญของวรรณกรรมที่อ่านผ่านการอภิปรายกลุ่ม

อีกประการหนึ่งบทร้อยกรองที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีการเรียงลำดับจากง่ายไปยากตามประเภทของวรรณกรรมไทยและความคุ้นเคยของนักเรียน สำหรับบทละครนอกเรื่องสังข์ทองเป็นที่รู้จักดีสำหรับนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นทำให้สามารถจับใจความของเรื่องได้อย่างรวดเร็ว โคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีคำสอนที่มี 1 ใจความสำคัญ ต่อโคลง 1 บท แต่กวีนิพนธ์เรื่องมุมมองเป็นวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันประเภทสารคดีสังคมร่วมสมัยที่แสดงแนวคิดสำคัญเพียงหนึ่งเดียวและส่วนขยายการใช้ภาษาต่างจากวรรณคดีครูผู้สอนจึงต้องให้คำแนะนำขณะนักเรียนอ่านจึงสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้

2.3 การวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการวิเคราะห์ พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนไม่สามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทประพันธ์ได้ แต่สามารถ

คาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างถูกต้องพอสมควร สามารถวิเคราะห์ตัวละครได้โดยเฉพาะบุคลิกภายนอกได้ หากเป็นลักษณะนิสัยของตัวละครยังต้องอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอนและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของโคลงโลกนิติแต่ละบทได้อย่างถูกต้อง และสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาได้โดยมีครูผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้น โดยสามารถอธิบายลักษณะนิสัยตัวละครจากบทละครของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทประพันธ์ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็วขึ้น สามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและเนื้อหาของบทประพันธ์ได้ด้วยตนเอง และสามารถเลือกตัวละครจากบทละครที่เขียนขึ้นมาวิเคราะห์ลักษณะนิสัยได้อย่างถูกต้องด้วยภาษาของตนเอง

เนื่องจากกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีขั้นตอนอ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง โดยนักเรียนจะต้องอ่านบทร้อยกรองได้อย่างเข้าใจ และสามารถจำแนกข้อเท็จและข้อคิดเห็นได้จึงจะสามารถเขียนบทละครได้ จึงทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ อีกทั้งขั้นตอนการอ่านบทละคร มีกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงละครจากบทละครที่เขียนเอง เมื่อได้เห็นตัวละครมีชีวิต จึงทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lekwilai (2014) ที่ระบุว่าขั้นตอนแสดงละครจากบทละครที่นักเรียนเขียนและถ่ายทอดโดยการอ่านออกเสียงทำให้ตัวละครมีชีวิตจึงเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะบทร้อยกรองที่ไม่มีตัวละคร นักเรียนต้องวางโครงเรื่องจากแนวคิดสำคัญของบทร้อยกรองอย่าง โคลงโลกนิติ และกวีนิพนธ์เรื่องมุมมอง ทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างถูกต้องมากกว่าตัวละครจากบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง

2.4 การตีความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการตีความ พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถระบุแก่นของเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง แต่ยังไม่สามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมาย หรือคำที่มีความหมายโดยนัยได้ต้องอาศัยคำแนะนำจากครูผู้สอน ไม่สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ถูกต้อง และไม่สามารถอธิบายอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในเหตุการณ์

ต่าง ๆ ได้ ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายและคำที่มีความหมายโดยนัยได้โดยใช้การพิจารณาบริบทและข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบทประพันธ์ นักเรียนสามารถระบุวัตถุประสงค์การแต่งได้อย่างถูกต้อง และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของโคลงโลกนิติแต่ละบทได้ด้วยตนเอง ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถตีความความหมายของคำมีหลายความหมายและคำที่มีความหมายโดยนัยได้โดยใช้การพิจารณาบริบท สามารถระบุวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้อง สามารถระบุน้ำเสียงที่ปรากฏในบทประพันธ์รวมไปถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนในบทประพันธ์ได้ และสามารถระบุแนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์แต่ละตอนรวมทั้งแนวคิดสำคัญในภาพรวมของกวีนิพนธ์ทั้งเรื่องได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

เนื่องจากขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนอ่านวรรณกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อ่านบทร้อยกรองร่วมกันกับสมาชิกกลุ่มเพื่อสอบถามข้อสงสัยจากการอ่านและรับฟังข้อเสนอแนะจากสมาชิกมีส่วนทำให้นักเรียนสามารถตีความคำศัพท์ที่มีหลายความหมายหรือมีความโดยนัยได้โดยอาศัยประสบการณ์ของสมาชิกในกลุ่ม จนสามารถสรุปตอบวัตถุประสงค์ของบทร้อยกรองและสามารถสรุปแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญของเรื่องเพื่อใช้ในการเขียนบทละคร จึงทำให้ความสามารถด้านการตีความบทร้อยกรองพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lekwilai (2014) และ Young et al. (2019) ที่ระบุว่ากลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถเพิ่มความสนใจการอ่านวรรณกรรม พัฒนาความสามารถในการตีความเนื้อหาในวรรณกรรมทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายและสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2.5 การประเมินค่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการประเมินค่า พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของเหตุการณ์ในเรื่องได้โดยยกตัวอย่างมาประกอบการอธิบาย สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องเมื่อครูผู้สอนแนะนำและฟังข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ แต่ไม่สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาและกลวิธีการประพันธ์และการใช้ภาษาได้ ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของคำสอนในเรื่องได้โดยยกตัวอย่างในเรื่องมาประกอบการอธิบายพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาทั้งข้อคิด คุณธรรม จริยธรรม

ด้านการใช้ภาษาสามารถยกตัวอย่างโคลงบทที่มีความไพเราะพร้อมอธิบายกลวิธีการประพันธ์ และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง สามารถระบุข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเป็นรายบทได้ และสามารถประเมินกลวิธีการนำเสนอของบทประพันธ์ได้โดยระบุการใช้ความเปรียบจากธรรมชาติและสภาพสังคมได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นทั้งสนับสนุนและโต้แย้งเกี่ยวกับคำสอนในบทประพันธ์โดยให้เหตุผลประกอบได้ ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถระบุความสมเหตุสมผลของแนวคิดและเหตุการณ์ในเรื่องที่ผู้เขียนนำมาเชื่อมโยงถึงกันได้ สามารถระบุคุณค่าด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสะท้อนสภาพสังคม และด้านภาษาสามารถระบุกลวิธีการประพันธ์การใช้ความเปรียบการเลือกใช้คำได้ สามารถระบุข้อคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตจากกวีนิพนธ์แต่ละตอนและในภาพรวมได้ สามารถประเมินกลวิธีการนำเสนอของผู้แต่งที่ใช้ภาพถ่ายมาประกอบกับบทประพันธ์ได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผลประกอบ

เนื่องจากขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีขั้นตอนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้ที่ให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกันเกี่ยวการคุณค่าของบทร้อยกรองและกลวิธีการประพันธ์ของวรรณกรรมร้อยกรองทั้ง 3 เรื่อง แล้วเมื่อเขียนบทละครที่ได้จากบทร้อยกรองที่อ่านแล้วนำมาแสดงในชั้นเรียน นักเรียนเกิดความเข้าใจในวรรณกรรมที่อ่านทั้งเนื้อหา แนวคิด และอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด ทำให้นักเรียนได้เห็นแนวทางการปรับใช้ข้อคิดจากบทร้อยกรองสู่ชีวิตจริงอย่างหลากหลายตามสถานการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับ Buzzeo (2007) ที่กล่าวว่ากลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาความสามารถในการประเมินค่าให้สูงขึ้นได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.6 การเชื่อมโยง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเชื่อมโยง พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนไม่สามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับแก่นของเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง โดยตัวอย่างเหตุการณ์ที่นักเรียนนำมามักเกิดจากการใช้โครงเรื่องของบทละครเดิมแล้วเปลี่ยนชื่อตัวละคร สามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงได้แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้หากครูผู้สอนไม่แนะนำ ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับคำสอนในโคลงโลกนิติแต่ละบทได้ถูกต้องและรวดเร็วมากขึ้นอย่างชัดเจน สามารถอธิบายความเชื่อมโยงของคำสอนจากโคลงโลกนิติแต่

ละบทกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้ และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากโคลงโลกนิติแต่ละบทไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์แต่ละตอนได้ถูกต้อง สามารถอธิบายความเชื่อมโยงของกวีนิพนธ์แต่ละตอนกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงได้อย่างมีเหตุผล และสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากกวีนิพนธ์แต่ละและภาพรวมทั้งเรื่องไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม

เนื่องจากการเขียนบทละครและการแสดงละครนั้นทำให้นักเรียนได้เห็นภาพของบทร้อยกรองออกมามีชีวิตที่สอดคล้องกับวัยของนักเรียนทำให้ความสามารถในการเชื่อมโยงบทร้อยกรองกับชีวิตจริงพัฒนาขึ้นทุกระยะที่จัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 และ 3 ที่นักเรียนต้องวางโครงเรื่องจากแนวคิดสำคัญของบทร้อยกรองนักเรียนมักใช้เรื่องราวใกล้ตัว เหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่สนใจขณะนั้นนำมาเขียนบทละครจึงทำให้บทละครเกี่ยวกับชีวิตจริงเข้าถึงง่ายกว่าวรรณคดี รวมทั้งการแสดงละครโดยการอ่านบทละครด้วยน้ำเสียง สีหน้า และท่าทาง ดังปรากฏในงานวิจัยของ Keehn et al. (2008) ซึ่งระบุว่า การแสดงละคร สามารถเพิ่มแรงจูงใจและความมั่นใจในการอ่าน เมื่อได้อ่านบทละครด้วยน้ำเสียง สีหน้า และท่าทาง ที่สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร นักเรียนจึงเกิดความเข้าใจและสามารถเชื่อมโยงสาระสำคัญของเรื่องไปสู่ชีวิตจริงได้

2.7 การถ่ายทอด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเชื่อมโยง พบว่า ระยะที่ 1 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตจริงได้สอดคล้องกับข้อคิดมีจำนวนค่อนข้างน้อย และสามารถเขียนบทละครจากเรื่องที่อ่านโดยอาศัยโครงเรื่องที่มีให้ ตามคำแนะนำของครูผู้สอน โดยยังคงแก่นของเรื่องไว้ได้ ซึ่งบทละครที่นักเรียนเขียนจากการแปลความบทประพันธ์ที่ได้รับแต่ละกลุ่มแล้วเขียนบทละครด้วยภาษาร้อยแก้ว ระยะที่ 2 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากโคลงโลกนิติไปใช้ในชีวิตจริงได้ถูกต้องและสอดคล้องกับกับคำสอนของโคลงโลกนิติ สามารถเขียนบทละครจากคำสอนในโคลงโลกนิติได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริงและคำสอนได้อย่างสร้างสรรค์เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบันและน่าสนใจ และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการปรับใช้คำสอนในโคลงโลกนิติสู่ชีวิตจริงได้เป็นอย่างดี ระยะที่ 3 เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กวีนิพนธ์มุมมอง นักเรียน

สามารถระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากกวีนิพนธ์แต่ละตอนไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ถูกต้องเหมาะสม สามารถเขียนบทละครจากแนวคิดสำคัญในกวีนิพนธ์ได้โดยสร้างโครงเรื่องที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญและชีวิตจริงได้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับข้อคิดที่ได้รับจากแนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์ได้

เนื่องจากบทร้อยกรองที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เรียงลำดับจากการนำไปเขียนบทละครได้ง่ายไปสู่นำไปเขียนบทละครได้ยาก นักเรียนจึงได้เริ่มฝึกฝนการเขียนบทละครจากเรื่องที่อ่านซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานจากการอ่านเป็นหลักการสำคัญที่ทำให้การอ่านมีคุณค่า และความรู้ที่ได้จากการอ่านนำไปสร้างสรรค์ผลงานต่อได้ รวมทั้งขั้นตอนสะท้อนผลการอ่าน เป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้ทบทวนและใช้ความสาระรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในขั้นตอนต่าง ๆ มาเป็นองค์ความรู้ของตนเองและถ่ายทอดออกมาระหว่างพูดอภิปรายในกลุ่ม สอดคล้องกับ ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ และพิรุณ อนวัชศิริวงศ์ (2552) ที่กล่าวว่าขั้นตอนแสดงละครทำให้ผู้แสดงและผู้ชมได้ทบทวนและใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในขั้นตอนต่าง ๆ มาเป็นองค์ความรู้ของตนเองและถ่ายทอดออกมาระหว่างแสดงและอภิปรายกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยโดนมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) สร้างความสนใจ 2) อ่านวรรณกรรมและเตรียมการแสดง 3) แสดงละคร และ 4) สะท้อนผลการอ่าน จากการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ดังนี้

1.1 การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดวรรณกรรมร้อยกรองที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากมีข้อจำกัดที่ต้องใช้วรรณกรรมที่อยู่ในหนังสือเรียน ซึ่งอาจไม่ได้อยู่ในความสนใจโดยรวมของนักเรียน ดังนั้นผู้สนใจสามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกวรรณกรรมที่สนใจ โดยสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนก่อนจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง

1.2 การอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาในขั้นตอนการเขียนบทละคร มีความสำคัญมาก เพื่อให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมคิดเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ควรให้นักเรียนเป็นผู้สรุปความรู้ด้วยตนเองและผู้สอนควรให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น

1.3 การแสดงละคร เป็นขั้นตอนสำคัญเพราะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการอ่านนั้นมีความหมาย สามารถถ่ายทอดวรรณกรรมและนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ ดังนั้นผู้สอนควรให้คำแนะนำด้านการแสดงละครและเน้นย้ำมารยาทในการชมการแสดงกับนักเรียนเพื่อให้การแสดงละครสำเร็จลุล่วงด้วยดี

2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ในช่วงเวลาที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 จึงดำเนินการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ในรูปแบบออนไลน์ ดังนั้นผู้สนใจควรศึกษาขั้นตอนโดยละเอียดและสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่แตกต่างออกไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้โดยเฉพาะวรรณกรรมคำสอน เนื่องจากกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ สามารถทำให้นักเรียนสร้างเรื่องราวที่มีชีวิตชีวาให้วรรณคดีคำสอนได้ ดังนั้นผู้สนใจจึงสามารถนำไปทดลองใช้กับวรรณกรรมคำสอนในระดับชั้นอื่น ๆ ได้

2. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างการจัดการเรียนรู้อาจมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณควบคู่กับข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนได้ชัดเจนขึ้นในแต่ละระยะ

3. ผู้สนใจสามารถนำการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ ไปศึกษากับตัวแปรตามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านได้ เช่น การอ่านออกเขียนได้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ความรักและผูกพันกับการอ่าน เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยขั้นตอนตามกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์ มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม มีความสนุกสนานในการเรียนวรรณกรรม อ่านออกเสียงได้อย่างมั่นใจ และกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น จึงน่าจะนำไปใช้กับการศึกษาตัวแปรดังกล่าวได้

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Aebersold, J. A., & Field, M. L. (1997). *From reader to reading teacher*. Cambridge University Press.

Bachman, F. L., & et al. (1995). *Teaching foreign languages*. Harper and Row.

Bromley, K. D. A. (1992). *Language arts : Exploring connection*. Allyn and Bacon.

Buzzeo, T. (2007). Reader's Theater with Mrs. Skorupski. *Library Sparks*, *4*(8), 20-24.

Cornwell, L. (n.d.). *What Is Readers Theater*. Scholastic. https://www.scholastic.com/librarians/programs/whatisrt.htm

Dubi, Y. B., Kebede, G. B., & Dawd, L. (2002). The Role of Poetry in Learners' EFL Reading Comprehension: Mekdela Preparatory and Secondary School in Focus. *JRSP-ELT*, *22*(4), 1-14.

Finocchiaro, M., & Sydney, S. (1983). *Foreign language testing : a practical approach*. Regent.

Hafner, L. E., & Hayden, B. J. (1974). *Pattern of teaching reading in the elementary school*. Macmillan.

Israel, J. (2002). *Understanding strategy ultigation during reading comprehension: Relations between text type and reading level using verbal protocols*. Bell State University.

Keehn, S., Harmon, J., & Alan, S. (2008). A Study of Readers Theater in Eighth Grade : Issues of Fluency, Comprehension, and Vocabulary. *Reading & Writing Quarterly*, *24*(4), 335-362. https://doi.org/10.1080/10573560802004290

Kucan, L., & Beck, I. L. (1997). Think aloud and reading comprehension research: Inquiry, instruction, and social interaction. *Review of Education research*, *67*(3), 271-299.

Lekwilai, P. (2014). Reader's Theater: An Alternative Tool to develop reading fluency among Thai EFL learner. *PASAA*, *48*, 89-111.

Madsen, H. S. (1983). *Techniques in testing*. Oxford University Press.

Martinez, M., Roser, N. L., & Susan, S. (1999). I Never Thought I Could Be a Star : A Readers Theatre Ticket to Fluency. *The Reading Teacher*, *52*(4), 326-334.

Miller, W. M. (1990). *Reading comprehension activities kit*. The Center for Applied Research in Education.

Nuttall, C. (1996). *Teaching reading skills : In a foreign language*. Heinemann.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และแบบสะท้อนผลการอ่าน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์
   สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. อาจารย์ ดร.พงษ์กรณ์ วีรพิพรรธน์
   สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3. ดร.ดวงใจ บุญยะภาส
   ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์
   สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ดร.ดวงใจ บุญยะภาส
   ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. นายปิยนัฐ ธนะบุตร
   ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน

นางสาวกาญจนา นาถวิทยาคุณ
ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

2. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

3. ตัวอย่างแบบสะท้อนผลการอ่าน

4. คะแนนทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังจัดการเรียนรู้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียน

คำชี้แจง

1. แบบวัดชุดนี้มี 30 ข้อ ปรนัย 20 ข้อ และอัตนัย 10 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน
2. ข้อคำถามปรนัย 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน
3. ข้อคำถามอัตนัย 10 ข้อ ข้อละ 2 คะแนน รวม 20 คะแนน

****

<u>อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-6</u>

ดิน

ดินกองนั้นก็คืองานสำคัญอยู่ สำหรับผู้รู้และมีหน้าที่ปั้น
ด้วยฝีมือเลิศล้ำเชี่ยวชำนัญ อีกผูกพันกับงานอันท้าทาย
คมหนามไหน่ทรายกรวดและเศษแก้ว มิใช่แววรัศมีมณีฉาย
เมื่อเขี่ยปัดก็บาดให้ได้ระคาย ความเหนื่อยหน่ายจึงมีบ้างในบางครา
ดินเนื้อด้านกระด้างดื้อทำมือเจ็บ ชินจนเก็บซ่อนไว้ในสีหน้า
แล้วเติมน้ำใสสะอาดตามอัตรา นวดจนกว่าเนื้อดินสิ้นทะนง
กับดินเหลวพอขึ้นรูปก็ยุบยอบ เสมือนสอบแรงมานะจุดประสงค์
ก็เคี่ยวแล้วเคี่ยวเล่าเฝ้าพะวง เผลอใจปลงตกบ้างในบางครั้ง
ดินละเอียดเนื้อเนียนเต็มน้ำหนัก ชวนสมัครมือปั้นอันสรรค์สั่ง
ดินประเทืองอารมณ์บ่มพลัง มือจึงยังยินดีคลุกคลีดิน
ดินทั้งมวลคือเด็กไทยวัยเรียนรู้ รอมือผู้รู้หน้าที่และมีศิลป์
การศึกษาแต่ละปีปฏิทิน พิสูจน์สิ้นฝีมือ...ใครคือครู

1. “ดินละเอียดเนื้อเนียนเต็มน้ำหนัก ชวนสมัครมือปั้นอันสรรค์สั่ง” ข้อใดสรุปความหมายถูกต้อง (ระดับข้อเท็จจริง: การแปลความ)

   1. ดินเนื้อดีมักจะไม่เปื้อนมือ ทำให้ปั้นผลงานได้ง่าย
   2. ดินที่ดีมีเนื้อเนียนละเอียด สามารถปั้นเป็นผลงานที่มีค่าได้

3. ดินที่ดีมีน้ำหนักพอเหมาะ ทำให้ปั้นเป็นรูปร่างต่าง ๆ ได้ง่าย

4. ดินเนื้อดีปั้นง่ายผู้ปั้นจึงอยากปั้นต่อไป แม้มือต้องเปรอะเปื้อน

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

2. ข้อใดเป็นเหตุผลของวรรค “เผลอใจปลงตกบ้างในบางครั้ง” (ระดับตีความ: การวิเคราะห์)

1. ดินเนื้อด้านกระด้างดื้อทำมือเจ็บ

2. นวดจนกว่าเนื้อดินสิ้นทะนง

3. กับดินเหลวพอขึ้นรูปก็ยุบยอบ

4. ดินประเทืองอารมณ์บ่มพลัง

(เฉลยคำตอบ ข้อ 3)

3. บทร้อยกรองข้างต้นแสดงคุณค่าของครูในด้านใดเด่นชัดที่สุด (ระดับประเมินค่า: การประเมินค่า)

1. การสอนให้มีความรู้ จากวรรค *ด้วยฝีมือเลิศล้ำเชี่ยวชำนัญ*

2. การขัดเกลานิสัย จากวรรค *ก็เคี่ยวแล้วเคี่ยวเล่าเฝ้าพะวง*

3. ความภูมิใจในวิชาชีพ จากวรรค *ชวนสมัครมือปั้นอันสรรค์สั่ง*

4. ความสามารถของครู จากวรรค *รอมือผู้รู้หน้าที่และมีศิลป์*

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

4. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตนสอดคล้องกับข้อคิดจากบทร้อยกรอง (ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

1. ครูสมปองเลือกใช้งานนักเรียนเฉพาะคนที่เรียนดี

2. ครูสมพรปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

3. ครูสมควรพยายามสอนนักเรียนทุกคนด้วยความตั้งใจ

4. ครูสมใจให้นักเรียนที่เรียนดีช่วยสอนการบ้านเพื่อน ๆ

(เฉลยคำตอบ ข้อ 3

CHULALONGKORN UNIVERSITY

5. ระบุข้อคิดใดที่นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน
(ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

ข้อคิด : .....

สถานการณ์ที่นำไปปรับใช้: .....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>1) ความพากเพียรในการทำหน้าที่ของตนเอง 2) ความสำคัญของการศึกษา</u>
<u>3) การอุทิศตนเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อระบุข้อคิด 1 ข้อ และสถานการณ์เกี่ยวข้องกับข้อคิด

ให้ 1 คะแนน - เมื่อระบุข้อคิด 1 ข้อ และสถานการณ์ไม่เกี่ยวข้องกับข้อคิด

ให้ 0 คะแนน - เมื่อไม่มีคำตอบ

6. บทร้อยกรองเรื่อง ดิน ใช้กลวิธีเปรียบเทียบอย่างไรจึงทำให้เกิดความไพเราะ
(ระดับประยุกต์ใช้: การถ่ายทอด)

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>การเปรียบเทียบครูเป็นผู้ปั้นดิน และนักเรียนเป็นดินที่มีหลายรูปแบบต้องใช้กลวิธีที่แตกต่างกันจึงจะปั้นดินได้ เช่นเดียวกับครูจึงใช้ความเข้าใจและวิธีการที่หลากหลายในการอบรมสั่งสอนลูกศิษย์</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อระบุคำตอบสอดคล้องกับแนวคำตอบ

ให้ 0 คะแนน - เมื่อระบุคำตอบไม่สอดคล้องกับแนวคำตอบ หรือไม่มีคำตอบ

<u>อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-12</u>

ดาว

ถ้าจะรักเป็นดาวในหาวห้อง จงเรืองแสงฉายส่องในห้องหาว
ใครทุกหนอาจมิเห็นเราเป็นดาว ใช่เรื่องร้อนปวดร้าวถ้าเราเป็น
ถ้าใจรักศักดิ์ศรีการมีแสง ย่อมบางแห่งบางหนมีคนเห็น
ถึงเพ็ญลบดาวเลือนเมื่อเดือนเพ็ญ ดาวคือดาวและจะเป็นอยู่เช่นนั้น
ต่อให้แรงแสงกล้าแห่งอาทิตย์ อันศักดิ์สิทธิ์ส่องแสงแรงมหันต์
มิอาจเลือนดาวอับนับนิรันดร์ มิอาจเลือนดาวอันนิรันดร
ความเป็นดาวย่อมแสดงโดยแสงฉาย มิใช่หมายเข้มกล้าหรือล้าอ่อน
แต่กล้าต้านต่อแสงอันแรงร้อน กล้าส่องซ้อนสู้แรงแสงตะวัน
มิว่าอยู่ห้วงใดในหนหาว โคจรดาวอย่าชะงักอย่าหักหัน
แม้นเรืองแสงแห่งห้อมขึ้นพร้อมกัน อย่าได้หวั่นหวาดสลัวที่รัวราง
เหมือนนวลแสงสีขาวแห่งดาวฤกษ์ อาจมิเบิกฟ้าให้ไสวสว่าง
หากโคจรดาวเด่นคงเส้นทาง ใครจะจางนวลแจรงของแสงดาว

7. *“หากโคจรดาวเด่นคงเส้นทาง ใครจะจางนวลแจรงของแสงดาว”* สอดคล้องกับข้อใด (ระดับตีความ: การวิเคราะห์)

1. การยึดมั่นในแนวทางตามค่านิยม
2. ความโดดเด่นท่ามกลางสายตาผู้คน
3. การได้รับคำชื่นชมจากผู้มีอำนาจ
4. ความมั่นคงต่ออุดมการณ์ที่ถูกต้อง

(เฉลยคำตอบ ข้อ 4)

8. “ต่อให้แรงแสงกล้าแห่ง<u>อาทิตย์</u> อันศักดิ์สิทธิ์ส่องแสงแรงมหันต์” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด (ระดับตีความ: การตีความ)

1. ผู้มีอำนาจ
2. ความโดดเด่น
3. จุดศูนย์กลาง
4. ความถูกต้อง

(เฉลยคำตอบ ข้อ 1)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

9. ข้อใดสรุปสาระสำคัญของบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (ระดับข้อเท็จจริง: การจับใจความ)

1. ดวงอาทิตย์มีแสงสว่างมากกว่าดวงดาวจึงโดดเด่นและสำคัญมากกว่า
2. หากเป็นคนดีทำดีอยู่แล้วให้มั่นใจและทำต่อไปโดยไม่สนใจคำนินทาหรือดูถูก
3. ดวงดาวแม้มีแสงน้อยกว่าดวงอาทิตย์หาโคจรตามเส้นทางก็สามารถโดดเด่นได้
4. หากต้องการโดดเด่นและเป็นที่รู้จักให้ขยันหมั่นเพียรอดทนและตั้งใจทำงานต่อไป

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

10. บุคคลในข้อใดประพฤติตามข้อคิดที่ได้รับจากบทร้อยกรอง (ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

1. เอได้รับความสนใจจากการใช้ชีวิตตามแบบดารานักแสดงชื่อดัง
2. บีมั่นใจในความคิดของตนเองและทำตามความคิดของตนเองเท่านั้น
3. ซีปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนจนได้รับรางวัลนักเรียนต้นแบบ
4. ดีได้คะแนนสูงสุดโดยใช้ความสามารถของตนเองแม้จะมีโอกาสให้ทุจริตก็ตาม

(เฉลยคำตอบ ข้อ 4)

11. *“ถึงเพ็ญลบดาวเลือนเมื่อเดือนเพ็ญ ดาวคือดาวและจะเป็นอยู่เช่นนั้น”* มีความไพเราะด้านเสียงอย่างไร (ระดับประเมินค่า: การประเมินค่า)

.....

.....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>1) การเล่นเสียงพยัญชนะต้น เสียง /พ/ /ด/ ได้แก่ ลบ-เลือน และ ดาว-เดือน</u>

<u>2) การเล่นเสียงสระ ได้แก่ เลือน-เดือน และ เป็น-เช่น</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อระบุครบ 2 ข้อ และยกตัวอย่าง

ให้ 1 คะแนน - เมื่อระบุเพียง 1 ข้อ และยกตัวอย่าง

ให้ 0 คะแนน - เมื่อระบุคำตอบแต่ไม่ยกตัวอย่าง หรือไม่มีคำตอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

12. บทร้อยกรองนี้มีประโยชน์ต่อวัยรุ่นวัยเรียนอย่างไร สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร (ระดับประยุกต์ใช้: การถ่ายทอด)

ประโยชน์: .....

สถานการณ์ที่นำไปปรับใช้: .....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

- เป็นกำลังใจให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องต่อไปแม้ไม่มีคนเห็นคุณค่า

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อระบุประโยชน์ และสถานการณ์เกี่ยวข้องกับประโยชน์

ให้ 1 คะแนน - เมื่อระบุประโยชน์ และสถานการณ์ไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์

ให้ 0 คะแนน - เมื่อไม่มีคำตอบ

<u>อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13-18</u>

โคลงโลกนิติ

(1) คนพาลผู้บาปแท้ ทุรจิต
ไปสู่หาบัณฑิต ค่ำเช้า
ฟังธรรมอยู่เนืองนิตย์ บ่ทราบ ใจนา
คือจวักตักข้าว ห่อนรู้รสแกง

(2) งาสารห่อนเหี้ยน หดคืน
คำกล่าวสาธุชนยืน อย่างนั้น
ทุรชนกล่าวคำฝืน คำเล่า
หัวเต่ายาวแล้วสั้น เล่ห์ลิ้นทรชน

(3) หมาใดตัวร้ายขบ บาทา
อย่าขบตอบต่อหมา อย่าขึ้ง
ทรชนชาติช่วงทา- รุณโทษ
อย่าโกรธทำหน้าบึ้ง ตอบถ้อยถือความ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

(4) ภูเขาทั้งแท่งล้วน ศิลา

ลมพยุพัดพา บ่ขึ้น

สรรเสริญและนินทา คนกล่าว

ใจปราชญ์ฤๅเฟื่องฟื้น ห่อนได้จินต์จล

13. ข้อใดจับคู่คำและความหมาย**<u>ไม่ถูกต้อง</u>** (ระดับข้อเท็จจริง: การแปลความ)

1. จวัก = คนพาล
2. สาร = จดหมาย
3. หมา = คนชั่ว
4. ภูเขา = นักปราชญ์

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

14. บทประพันธ์ในข้อใดสะท้อนคุณค่าด้านสังคมมากที่สุด (ระดับประเมินค่า: การประเมินค่า)

1. ฟังธรรมอยู่เนืองนิตย์ บ่ทราบ ใจนา
2. หัวเต่ายาวแล้วสั้น เล่ห์ลิ้นทรชน
3. อย่าขบตอบต่อหมา อย่าขึ้ง
4. ภูเขาทั้งแท่งล้วน ศิลา

(เฉลยคำตอบ ข้อ 1)

15. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตามคำสอนจากโคลงบทที่ 3 (ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

1. เอมไม่เชื่อคำพูดของใครง่าย ๆ จนกว่าจะได้พิสูจน์เอง
2. อ้อมพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองเมื่อถูกยั่วยุให้โกรธ
3. อุ้มโกรธเพื่อนที่ไม่ยอมซื้อของขวัญให้จึงพูดจาไม่ดีกับเพื่อนทั้งวัน
4. อิ่มรู้ว่ามีคนแอบนินทาแต่ไม่เคยเก็บไปคิดเพราะเชื่อว่าตนเองทำดีแล้ว

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

Chulalongkorn University

16. ปัจจุบันมีข่าวการถูกหลอกให้โอนเงินเป็นจำนวนมาก นักเรียนคิดว่าคำสอนในข้อใดสามารถเตือนสติผู้ที่ถูกหลอกได้ดีที่สุด (ระดับประยุกต์ใช้: การถ่ายทอด)

1. คือจวักตักข้าว	ห่อนรู้รสแกง
2. หัวเต่ายาวแล้วสั้น	เล่ห์ลิ้นทรชน
3. อย่าโกรธทำหน้าบึ้ง	ตอบถ้อยถือความ
4. ใจปราชญ์ฤๅเฟื่องฟื้น	ห่อนได้จินต์จล

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

17. ระบุข้อคิดที่ได้รับจากบทร้อยกรองนี้ 2 ข้อ พร้อมแนวทางการนำไปปรับใช้
(ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

ข้อคิด:

.....

สถานการณ์ที่นำไปปรับใช้: .....

1) คนพาลแม้จะฟังธรรมเสมอก็ไม่อาจเข้าใจได้ 2) คำกล่าวของคนดีเชื่อถือได้ คำกล่าวของคนไม่ดีเชื่อถือไม่ได้ 3) อย่าไปโกรธคนพาลที่มาทำร้ายเรา 4) ไม่ควรหวั่นไหวกับคำยกย่องหรือนินทา

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อระบุข้อคิด 1 ข้อ และสถานการณ์เกี่ยวข้องกับข้อคิด

ให้ 1 คะแนน - เมื่อระบุข้อคิด 1 ข้อ และสถานการณ์ไม่เกี่ยวข้องกับข้อคิด

ให้ 0 คะแนน - เมื่อไม่มีคำตอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

18. นักเรียนเห็นด้วยบทประพันธ์ตอนนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ระดับประเมินค่า: การประเมินค่า)

“คำกล่าวสาธุชนยืน อย่างนั้น
ทุรชนกล่าวคำฝืน คำเล่า”

O เห็นด้วย O ไม่เห็นด้วย

เหตุผล: .....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>- เห็นด้วย เพราะ คำกล่าวของคำชั่วไม่อาจเชื่อถือได้ แต่คำกล่าวของคนดีเชื่อถือได้</u>

<u>- ไม่เห็นด้วย เพราะ บางครั้งแม้จะเป็นคนดีก็สามารถผู้คำโกหกหลอกลวงได้</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อตอบ *เห็นด้วย* หรือ *ไม่เห็นด้วย* และระบุเหตุผลที่สัมพันธ์กับคำตอบ

ให้ 0 คะแนน - เมื่อตอบ *เห็นด้วย* หรือ *ไม่เห็นด้วย* และระบุเหตุผลที่ไม่สัมพันธ์กับคำตอบ หรือไม่มีคำตอบ

<u>อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19-24</u>

บางกอก (1)

(1) บางกอกบางกากกลุ้ม รุมกรอก
ขยะปฏิกูลกระฉอก กระฉ่อนขึ้น
แล้วระลอกเล่าระลอก ละเลงเร่ง
เมืองคร่ำฟ้าคล้ำครื้น ครั่นครื้นสนุกฉนำ

(2) หยำเหยอะหยากไย่ย้วย ระโยงระยาง
หมึกหม่นมัวมนราง เรี่ยล้อม
หนูผีเผ่นกรูกลาง กลวงท่อ
หนอนไหน่เหนอะหนืดห้อม แห่ขึ้นเขมือบขมอง

(3) ผ่องแสงโสภิตพ้น เพ็ญโพยม โลกเอย
ฤๅทะลุทะลวงโลม โลกได้
ไตรรัตน์เปรื่องประโคม ใจโลก
มาหมกมามืดไร้ หรี่รี้เรืองเรือง

(4) โอ้เมืองบางกอกแก้ว กำสรวล
น้ำย่อมน้ำตาครวญ ขุ่นข้อง
นาวาฝ่าคลื่นทวน ทิศแห่ง ใดฤๅ
เทียวธวัชปัดป่ายป้อง สุดป้องประคองหน

19. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับบทร้อยกรองนี้ (ระดับตีความ: การวิเคราะห์)

1. บทร้อยกรองนี้นำเสนอเพียงข้อมูลเท็จจริงเท่านั้น
2. บทร้อยกรองนี้ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นปะปนกัน
3. บทร้อยกรองนี้นำเสนอเฉพาะข้อคิดเห็นของผู้แต่งที่มีต่อเมืองกรุง
4. บทร้อยกรองนี้นำเสนอมุมมองของกรุงเทพมหานครที่เกินกว่าความเป็นจริง

(เฉลยคำตอบ ข้อ 3)

20. บทร้อยกรองข้างต้น แสดงน้ำเสียงของผู้แต่งอย่างไร (ระดับตีความ: การตีความ)

1. ดูถูก
2. สงสาร
3. เศร้าโศก
4. อเนจอนาถใจ

(เฉลยคำตอบ ข้อ 4)

21. ปัญหาที่พบในกรุงเทพมหานครข้อใด สอดคล้องกับสาระสำคัญของบทร้อยกรอง (ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

1. ปัญหารถติด
2. ปัญหาขยะล้นเมือง
3. ปัญหาทางเท้าชำรุด
4. ปัญหามลพิษทางอากาศ

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

22. นักเรียนสามารถใช้บทร้อยกรองนี้รณรงค์ในโครงการใดจึงเหมาะสมมากที่สุด (ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

1. โครงการป่าในกรุง
2. โครงการปรับปรุงถนนสีลม
3. โครงการฟื้นฟูคลองผดุงกรุงเกษม
4. โครงการแก้น้ำท่วมเพิ่มการระบายน้ำ

(เฉลยคำตอบ ข้อ 3)

23. นักเรียนคิดว่าบทร้อยกรองนี้น่าสนใจหรือไม่ เพราะเหตุใด (ระดับประเมินค่า: การประเมินค่า)

O น่าสนใจ O ไม่น่าสนใจ

เหตุผล: .....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>- น่าสนใจ เพราะ สะท้อนภาพปัญหาของเมืองหลวงและคุณภาพชีวิตของคนกรุง</u>

<u>- ไม่น่าสนใจ เพราะ มีเนื้อหาที่กล่าวถึงความสกปรกสะท้อนภาพของเมืองหลวงที่ไม่สะอาดสวยงาม</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อตอบ *น่าสนใจ* หรือ *ไม่น่าสนใจ* และระบุเหตุผลที่สัมพันธ์กับคำตอบ

ให้ 0 คะแนน - เมื่อตอบ *น่าสนใจ* หรือ *ไม่น่าสนใจ* และระบุเหตุผลที่ไม่สัมพันธ์กับคำตอบ หรือไม่มีคำตอบ

24. สาระสำคัญของบทร้อยกรองนี้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันอย่างไร (ระดับประยุกต์ใช้: การถ่ายทอด)

สาระสำคัญ: .....

ตัวอย่างสถานการณ์ปัจจุบัน: .....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>สาระสำคัญ คือ กรุงเทพมหานครเป็นหลวงเมืองเต็มไปด้วยปัญหาทั้งด้านความสกปรกและปัญหาคุณภาพชีวิตที่ยากจะแก้ไข</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อระบุสาระสำคัญถูกต้อง และสถานการณ์เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ

ให้ 1 คะแนน - เมื่อระบุสาระสำคัญถูกต้อง และสถานการณ์ไม่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ

ให้ 0 คะแนน - เมื่อไม่มีคำตอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

<u>อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25-30</u>

ไหมแท้ที่แม่ทอ

แม่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมตั้งใจนัก เรี่ยวแรงรักแม่ใช้เพื่อใฝ่ฝัน
อีกสาวไหมด้วยมือซื่อสัตย์นั้น ทั้งทอมันละเมียดละไมใช้เวลา
สื่อวิญญาณผ่านมือสู่เส้นไหม ถักเส้นใยแต่ละเส้นเป็นเนื้อผ้า
ตีนที่ใช้กระตุกกี่คือชีวา มือที่คว้ากระสวยวาดคือชีวิต
ผ้าขาวม้าผืนใหม่แม่ให้ลูก รักพันผูกทุกใยไหมวิจิตร
ใยไหมโยงใจแม่เนรมิต ไหมอุทิศแม่ก็ทอต่อตำนาน
ลูกก็ถือผ้าทอที่แม่ให้ เป็นเยื่อใยไหมและแม่ที่กล้าหาญ
ผ้าทั้งผืนมีชีวิตจิตวิญญาณ ถ้าประสานสอดสร้างอย่างแยบยล
มือน้อยน้อยของแม่ดูแค่นี้ เคยเฆี่ยนตีลูกบ้างในบางหน
แต่มือเดียวกันนี้แหละสู้ทน ประคองลูกให้พ้นภยันตราย
แหละมือนี้ที่บันดาลงานชีวิต มิเคยคิดค่าแรงแข่งซื้อขาย
ยังถักทอทรมาน์ยังท้าทาย ยังมั่นหมายผ้าไหมผืนใหม่มา
พร้อมทั้งสอนลูกสาวเจ้าศรีเรือน อยู่เป็นเพื่อนแม่ทอปรารถนา
เพื่อสืบทอดแรงงานกาลเวลา ก่อนมือแม่อ่อนล้าต้องลาพัก
แล้วสอนเจ้าลูกชายให้ทรนง รักแม่ก็ขอจงทำงานหนัก
ด้วยละเอียดอ่อนในเยื่อใยรัก พลีชีวิตเพื่อถักและทอไท
สักวันหนึ่งถึงไม่มีชีวิตแม่ ลูกที่แท้ก็คงพอสืบต่อได้
แม่ก็ทอลูกก็ทอต่อเส้นใย ผ้าชีวิตผืนใหม่จะต้องงาม

25. ข้อใดสรุปสาระสำคัญของบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (ระดับข้อเท็จจริง: การจับใจความ)

1. ความงดงามของผ้าไหมไทยที่มีคุณค่าทางจิตใจ
2. การรักษาวัฒนธรรมทำไทยท้องถิ่นในยุคเทคโนโลยี
3. ความรักของแม่ที่มีต่อลูกจนอดทนทำงานหนักเพื่อหาเลี้ยงชีพ
4. การสืบทอดการทอผ้าไหมอันเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่วิจิตรงดงาม

(เฉลยคำตอบ ข้อ 4)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

26. *“ผ้าชีวิตผืนใหม่”* มีความหมายตรงกับข้อใด (ระดับตีความ: การวิเคราะห์)

1. ผู้สืบทอดการทอผ้าไหมที่มีฝีมือ
2. ผ้าไหมที่ทรงคุณค่าผ่านกาลเวลา
3. ผ้าไหมผืนใหม่ที่ทอโดยคนรุ่นใหม่
4. ผู้สืบทอดการทอผ้าไหมที่อุทิศจิตวิญญาณ

(เฉลยคำตอบ ข้อ 4)

27. “ใยไหมโยงใจแม่เนรมิต ไหมอุทิศแม่ก็ทอต่อตำนาน” สะท้อนแง่คิดใด (ระดับประยุกต์ใช้: การถ่ายทอด)

1. ความรักอันยิ่งใหญ่ของแม่ที่มีต่อลูก
2. ความสำคัญของการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ความงดงามของผ้าไหมไทยสำหรับคนรุ่นหลัง
4. ความสำคัญของคนรุ่นใหม่ที่เป็นอนาคตของชาติ

(เฉลยคำตอบ ข้อ 2)

28. บทร้อยกรองตอนนี้ มีคุณค่าด้านภาษาตรงกับข้อใด (ระดับประเมินค่า: การประเมินค่า)

มือน้อยน้อยของแม่ดูแค่นี้ เคยเฆี่ยนตีลูกบ้างในบางหน
แต่มือเดียวกันนี้แหละสู้ทน ประคองลูกให้พ้นภยันตราย

1. การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหว
2. การเปรียบเทียบจากสิ่งเล็กไปสู่สิ่งใหญ่
3. การใช้น้ำเสียงขอความเห็นใจจากผู้อ่าน
4. การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกันมาเปรียบเทียบกัน

(เฉลยคำตอบ ข้อ 4)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

29. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองตอนนี้ สะท้อนค่านิยมใดในสังคมไทย
(ระดับประยุกต์ใช้: การเชื่อมโยง)

พร้อมทั้งสอนลูกสาวเจ้าศรีเรือน อยู่เป็นเพื่อนแม่ทอปรารถนา
เพื่อสืบทอดแรงงานกาลเวลา ก่อนมือแม่อ่อนล้าต้องลาพัก
แล้วสอนเจ้าลูกชายให้ทรนง รักแม่ก็ขอจงทำงานหนัก
ด้วยละเอียดอ่อนในเยื่อใยรัก พลีชีวิตเพื่อถักและทอไท

ใจความสำคัญ: .....

ค่านิยมไทย: .....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>-ใจความสำคัญ: ลูกสาวต้องรับผิดชอบงานบ้านและสืบสานการทอผ้าไหมต่อจากแม่ ลูกชายทำงานด้วยความขยันขันแข็งเพื่อหาเงินจุนเจือครอบครัว</u>

<u>- ค่านิยมไทย: ผู้หญิงเป็นผู้ดูแลงานในบ้าน ผู้ชายเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อระบุใจความสำคัญถูกต้อง และค่านิยมสอดคล้องกับใจความสำคัญ

ให้ 1 คะแนน - เมื่อระบุใจความสำคัญถูกต้อง และค่านิยมไม่สอดคล้องกับใจความสำคัญ

ให้ 0 คะแนน - เมื่อตอบไม่ถูกต้อง หรือไม่มีคำตอบ

30. *ยังถักทอทรมาน์ยังท้าทาย ยังมั่นหมายผ้าไหมผืนใหม่มา”* แสดงอารมณ์ความรู้สึกของแม่ในบทร้อยกรองอย่างไร (ระดับประยุกต์ใช้: การถ่ายทอด)

.....

.....

<u>แนวทางคำตอบ</u>

<u>ความปรารถนาและความมุ่งมั่นทั้งกายใจเพื่อสืบสานวัฒนธรรมการทอผ้าไหม แม้จนต้องอดทนต่อความเหนื่อยยาก</u>

*** ให้ 2 คะแนน** - เมื่อคำตอบสอดคล้องกับเนื้อหาในบทร้อยกรอง

ให้ 0 คะแนน - เมื่อคำตอบไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทร้อยกรอง หรือไม่มีคำตอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมไทยด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โคลงโลกนิติ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง โคลงโลกนิติ

จำนวน 4 คาบ

1. สาระสำคัญ

โคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีคำสอนที่มีมาแต่ครั้งโบราณ รู้จักกันแพร่หลายตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเดชาดิศร ทรงนิพนธ์ขึ้นจากสำนวนเก่าและทรงนิพนธ์เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต คำสอนในโคลงโลกนิติแม้ว่าจะมีมาแต่โบราณนานแต่มีความทันสมัย เหมาะแก่ผู้อ่านที่จะนำไปปรับใช้กับชีวิตจริงได้

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท1.1 ม.1/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ท1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท1.1 ม.1/8 วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

ท2.1 ม.1/2 เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย

ท3.1 ม.1/3 พูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู

ท5.1 ม.1/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท5.1 ม.1/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท5.1 ม.1/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K) นักเรียนสามารถ

1) อธิบายหลักการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองได้

2) อธิบายความเข้าใจเกี่ยวกับโคลงโลกนิติได้

ด้านทักษะ / กระบวนการ (P) นักเรียนสามารถ

1) ตอบคำถามเกี่ยวกับโคลงโลกนิติได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2) สรุปใจความสำคัญของโคลงโลกนิติได้

3) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโคลงโลกนิติได้

4) เขียนบทละครจากโคลงโลกนิติได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) นักเรียนสามารถ

1) ระบุแนวทางการนำข้อคิดจากโคลงโลกนิติไปใช้ในชีวิตจริงได้

2) บอกคุณค่าของโคลงโลกนิติได้

4. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (รูปแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
คาบที่ 1 (50 นาที) **ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ** 1.1 สำรวจวรรณกรรม (10 นาที)	1) ครูให้นักเรียนดูภาพจารึกโคลงนิติที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามแล้วอธิบายว่าโคลงโลกนิติเป็นวรรณคดีเก่าแก่ของไทยมีคุณค่าควรแก่การศึกษา 2) ครูนำเสนอบทร้อยกรองจากวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติโดยอธิบายข้อมูลเบื้องต้นและให้นักเรียนพิจารณาชื่อเรื่องและ คาดเดาเนื้อหาในเรื่องจากชื่อเรื่องและข้อมูลเบื้องต้น (แนวคำตอบ: โคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีคำสอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต มีลักษณะคำประพันธ์เป็นโคลง) 3) ครูอธิบายลักษณะเนื้อหาของโคลงโลกนิติโดยคร่าว ๆ เพื่อให้นักเรียนใช้	โคลงโลกนิติ	-

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	ประกอบการตัดสินใจเลือกเนื้อหาแต่ละตอนเพื่อทำกิจกรรม		
1.2 เลือกวรรณกรรม (5 นาที)	4) นักเรียนแบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิมที่เรียนเรื่อง บทละครนอก เรื่องสังข์ทอง แล้วให้เลือกโคลงโลกนิติ 1 บท ที่สมาชิกกลุ่มสนใจ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ม.1 โดยโคลงแต่ละบทจะเลือกซ้ำกันได้ไม่เกิน 2 กลุ่ม	โคลงโลกนิติ	-
ขั้นที่ 2 อ่านบทร้อยกรองและเตรียมการแสดง 2.1 อ่านเพื่อความเข้าใจเป็นรายบุคคล (15 นาที)	5) ครูสาธิตการอ่านออกเสียงโคลงโลกนิติทุกบทในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ม.1 ให้นักเรียนฟัง เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนในการอ่านออกเสียง 6) นักเรียนแต่ละคนอ่านโคลงโลกนิติบทที่กลุ่มตนเองเลือก โดยอ่านในใจเป็นรายบุคคลเพื่อพิจารณาความหมายครูแนะนำให้นักเรียนอ่านออกเสียงสำหรับบางตอนที่ไม่เข้าใจ	โคลงโลกนิติ	-
2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้ (20 นาที)	7) ครูสร้างกลุ่มส่วนตัวในห้องเรียนออนไลน์ (breakout room) เพื่อให้นักเรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และร่วมกันพิจารณาโคลงโลกนิติตอนที่กลุ่มตนเองได้รับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับเขียนบทละครในคาบต่อไป 8) สมาชิกแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมการอ่านแบบร่วมคิด ในกลุ่มส่วนตัว (breakout room) โดยร่วมกันแปลความหมาย จับใจความสำคัญ วิเคราะห์และตีความ	โคลงโลกนิติ - แบบบันทึกการอ่าน	-

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	แนวคิดสำคัญของโคลงโลกนิติ ตอนที่ได้รับแล้วบันทึกข้อมูลไว้ในแบบบันทึกการอ่านเพื่อใช้ประกอบการตอบคำถามในใบงานสะท้อนผลการอ่าน		
คาบที่ 2 (50 นาที) 2.3 เขียนบทละคร	1) ครูทบทวนกิจกรรมในคาบที่ 1 ที่นักเรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และร่วมกันพิจารณาโคลงโลกนิติ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับเขียนบทละครในคาบนี้ 2) ครูทบทวนหลักการเขียนบทละครให้นักเรียนฟังโดยใช้สื่อนำเสนอเรื่อง การเขียนบทละคร แนะนำเพิ่มเติมว่าการเขียนบทละครจากโคลงโลกนิติมีความแตกต่างจากการเขียนบทละครจากเรื่องสังข์ทอง เพราะสังข์ทองมีเรื่องราวอยู่แล้วเพียงแต่เพิ่มบทสนทนา แต่โคลงโลกนิติต้องสร้างเรื่องราวจากแนวคิดสำคัญของโคลงที่แต่ละกลุ่มเลือก 3) สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมความคิดในกลุ่มส่วนตัว (breakout room) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการแปลความ วิเคราะห์ตีความ และหลักการเขียนบทละคร ใช้วางโครงเรื่อง กำหนดตัวละคร และเขียนบทละครจากแนวคิดสำคัญของโคลงโลกนิติ ที่มีบทสนทนาเป็นร้อยแก้ว ความยาวไม่เกิน 10 นาที แล้วส่งให้ครูตรวจสอบทางกล่องข้อความ 4) ครูตรวจสอบบทละครให้คำแนะนำเพื่อ	- สื่อนำเสนอเรื่องการเขียนบทละคร - ใบงานการเขียนบทละคร	เขียนบทละครในใบงานการเขียนบทละคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	ปรับปรุงแก้ไขบทละคร		
คาบที่ 3 (50 นาที) 2.4 กำหนดบทบาทและฝึกซ้อมการแสดง	1) ครูทบทวนกิจกรรมในคาบที่ 2 ที่นักเรียนได้ระดมความคิดเขียนบทละครจากโคลงโลกนิติ พร้อมทั้งการปรับปรุงแก้ไขบทละครจนสมบูรณ์ 2) สมาชิกแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมอ่านแบบรอบวงในกลุ่มส่วนตัว (breakout room) โดยสมาชิกในกลุ่มทดลองอ่านบทละครที่เขียนไว้สลับกันไปเรื่อย ๆ รอบวงเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและกำหนดบทบาทตัวละคร 3) สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดบทบาทตัวละครและหน้าที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม 4) สมาชิกแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมการแสดงโดยอ่านบทละครที่ได้รับมอบหมาย โดยครูคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุง 5) สมาชิกแต่ละกลุ่มนัดหมายฝึกซ้อมการแสดงนอกชั้นเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการบันทึกวีดิทัศน์การอ่านบทละคร แล้วให้ตัวแทนกลุ่มอัปโหลดส่งในห้องเรียนออนไลน์ 6) ครูมอบหมายให้นักเรียนชมวีดิทัศน์การแสดงของแต่ละกลุ่มมาก่อนเรียนในคาบต่อไป โดยกำหนดประเด็นสังเกตเพื่อให้นักเรียนบันทึกเป็นรายบุคคลระหว่างชมการแสดง ได้แก่	-	-

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	(1) โครงเรื่อง (2) อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร (3) แนวคิดสำคัญของเรื่อง (4) ข้อคิดที่ได้รับ		
กิจกรรมนอกชั้นเรียน **ขั้นที่ 3 แสดงละคร** แสดงโดยการอ่านบทละครและผู้ชมสังเกตการอ่าน	1) สมาชิกแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมการแสดง 2) สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงละครโดยอ่านบทละครโดยใช้น้ำเสียง สีหน้า และท่าทางประกอบเพื่อสื่อสารให้สอดคล้องกับเรื่องราวในบทละครแล้วบันทึกวีดิทัศน์ 3) ตัวแทนกลุ่มอัปโหลดวีดิทัศน์การอ่านบทละครส่งในห้องเรียนออนไลน์ 4) นักเรียนชมวีดิทัศน์การแสดงของแต่ละกลุ่มโดยบันทึกประเด็นสังเกตระหว่างชมการแสดง ได้แก่ (1) โครงเรื่อง (2) อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร (3) แนวคิดสำคัญของเรื่อง (4) ข้อคิดที่ได้รับ 5) นักเรียนแต่ละคนบันทึกข้อมูลตามประเด็น เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมสะท้อนผลการอ่านในคาบต่อไป	- แบบบันทึกการชมการแสดง	-
คาบที่ 4 (50 นาที) **ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการอ่าน** 4.1 อภิปรายผลหลังการอ่าน (20 นาที)	1) ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนที่ได้ชมการแสดงของแต่ละกลุ่มผ่านวีดิทัศน์แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่การอภิปรายผลหลังการอ่านบทละคร 2) ครูกำหนดประเด็นการอภิปรายผลหลังจบการแสดงอ่านบทละครของทุกกลุ่ม ได้แก่	-	-

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีรีดเดอร์ส เธียเตอร์	กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	- ใจความสำคัญ - ลักษณะนิสัยของตัวละคร - แก่นเรื่อง - คุณค่าของโคลงโลกนิติ - ข้อคิดที่ได้รับ - แนวทางการปรับใช้ในชีวิตจริง 3) นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด โดยครูเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย 4) ครูแนะนำให้นักเรียนอภิปรายเชื่อมโยงสู่โคลงโลกนิติ ที่แต่ละกลุ่มใช้ในการเขียนบทละครและใช้ข้อมูลที่กลุ่มได้บันทึกไว้ประกอบการอภิปราย		
4.2 ถ่ายทอดความเข้าใจ (30 นาที)	5) นักเรียนสรุปข้อมูล ความคิดเห็น และข้อค้นพบ จากการอภิปรายเพื่อตอบคำถามในใบงานสะท้อนผลการอ่านเป็นรายบุคคล	แบบสะท้อนผลการอ่าน	ตอบคำถามในใบงานสะท้อนผลการอ่าน ข้อ 1-7

5. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1) โคลงโลกนิติ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2) สื่อนำเสนอ เรื่อง การเขียนบทละคร

3) แบบบันทึกการอ่าน (กลุ่ม)

4) ใบงานการเขียนบทละคร (กลุ่ม)

5) แบบบันทึกการชมการแสดง (เดี่ยว)

6) แบบสะท้อนผลการอ่าน เรื่องโคลงโลกนิติ (เดี่ยว)

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

1) การบันทึกแบบบันทึกการอ่าน (กลุ่ม)

2) การเขียนบทละครใบงานการเขียนบทละคร (กลุ่ม)

3) การบันทึกแบบบันทึกการชมการแสดง (เดี่ยว)

4) การตอบคำถามในแบบสะท้อนผลการอ่าน (เดี่ยว)

6.2 เครื่องมือที่ใช้

1) เกณฑ์การประเมินการบันทึกแบบบันทึกการอ่าน

2) เกณฑ์การประเมินการเขียนบทละครใบงานการเขียนบทละคร

3) เกณฑ์การประเมินการบันทึกแบบบันทึกการชมการแสดง

4) เกณฑ์การประเมินการตอบคำถามในใบงานสะท้อนผลการอ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม	
7.2 ผลการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ	
1) การแปลความ	
2) การจับใจความ	
3) การวิเคราะห์	
4) การตีความ	
5) การประเมินค่า	
6) การเชื่อมโยง	
7) การถ่ายทอด	
7.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้	
7.4 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

โคลงโลกนิติ

จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มิตรพาลอย่าคบให้ สนิทนัก
พาลใช่มิตรอย่ามัก กล่าวใกล้
ครั้นคราวเคียดคุมชัก เอาโทษ ใส่นา
รู้เหตุสิ่งใดไซร้ ส่อสิ้นกลางสนาม

รู้น้อยว่ามากรู้ เริงใจ
กลกบเกิดอยู่ใน สระจ้อย
ไป่เห็นชเลไกล กลางสมุทร
ชมว่าน้ำบ่อน้อย มากล้ำลึกเหลือ

พระสมุทรสุดลึกล้น คณนา
สายดิ่งทิ้งทอดมา หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซร้ ยากแท้หยั่งถึง

รักกันอยู่ขอบฟ้า เขาเขียว
เสมออยู่หอแห่งเดียว ร่วมห้อง
ชังกันบ่แลเหลียว ตาต่อ กันนา
เหมือนขอบฟ้ามาป้อง ป่าไม้มาบัง

สนิมเหล็กเกิดแต่เนื้อ ในตน
กินกัดเนื้อเหล็กจน กร่อนขร้ำ
บาปเกิดแก่ตนคน เป็นบาป
บาปย่อมทำโทษซ้ำ ใส่ผู้บาปเอง

นกน้อยขนน้อยแต่ พอตัว
รังแต่งจุเมียผัว อยู่ได้
มักใหญ่ย่อมคนหวัว ไพเพิด
ทำแต่พอตัวไซร้ อย่าให้คนหยัน

เห็นท่านมีอย่าเคลิ้ม ใจตาม
เรายากหากใจงาม อย่าคร้าน
อุตส่าห์พยายาม การกิจ
เอาเยี่ยงอย่างเพื่อนบ้าน อย่าท้อทำกิน

คุณแม่หนาหนักเพี้ยง พสุธา
คุณบิดรดุจอา- กาศกว้าง
คุณพี่พ่างศิขรา เมรุมาศ
คุณพระอาจารย์อ้าง อาจสู้สาคร

ก้านบัวบอกลึกตื้น ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน ชาติเชื้อ
โฉดฉลาดเพราะคำขาน ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรื้อ บอกร้ายแสลงดิน

โคควายวายชีพได้ เขาหนัง
เป็นสิ่งเป็นอันยัง อยู่ไซร้
คนเด็ดดับสูญสัง- ขารร่าง
เป็นชื่อเป็นเสียงได้ แต่ร้ายกับดี

น้ำใช้ใส่ตุ่มตั้ง เต็มดี
น้ำอบอ่าอินทรีย์ อย่าผร้อง
น้ำปูนใส่เต้ามี อย่าขาด
น้ำจิตอย่าให้ข้อง ขัดน้ำใจใคร

เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว แหนงหนี
หาง่าย หลายหมื่นมี มากได้
เพื่อนตาย ถ่ายแทนชี- วาอาตม์
หากยาก ฝากผีไข้ ยากแท้จักหา

อ่อนหวานมานมิตรล้น เหลือหลาย
หยาบบ่มีเกลอกราย เกลื่อนใกล้
ดุจดวงศศิฉาย ดาวดาษ ประดับนา
สุริยะส่องดาราไร้ เพื่อร้อนแรงแสง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กลุ่มที่ .....

แบบบันทึกการอ่าน เรื่อง ..... ตอน.....

คำศัพท์ยาก

การเปรียบเทียบ

ใจความสำคัญ

แนวคิดสำคัญ

ข้อคิดที่ได้รับ

กลุ่มที่ .....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....

ฉากที่.....

สถานที่ .....

เวลา .....

ตัวละคร .....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ชื่อ – นามสกุล ..... ชั้น ม.1/..... เลขที่ ..... กลุ่มที่ .....

แบบบันทึกการชมการแสดง

การแสดงกลุ่มที่ ..... เรื่อง ..... ตอน .....

1. โครงเรื่อง
2. การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร
3. แนวคิดสำคัญของเรื่อง
4. ข้อคิดที่ได้รับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตัวอย่างแบบสะท้อนผลการอ่าน

ชื่อ – นามสกุล ..... ชั้น ม.1/..... เลขที่ ..... กลุ่มที่ .....

แบบสะท้อนผลการอ่าน โคลงโลกนิติ

1. ให้นักเรียนระบุคำศัพท์ใหม่และความหมาย ที่ได้เรียนรู้จากการอ่านเรื่องโคลงโลกนิติ จำนวน 5 คำ (ระดับข้อเท็จจริง: การแปลความ)

1) คำศัพท์: ..... หมายถึง: .....

2) คำศัพท์: ..... หมายถึง: .....

3) คำศัพท์: ..... หมายถึง: .....

4) คำศัพท์: ..... หมายถึง: .....

5) คำศัพท์: ..... หมายถึง: .....

2. คำสอนที่ปรากฏในเรื่องโคลงโลกนิติ เกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง ระบุ 3 ข้อ
(ระดับข้อเท็จจริง: การจับใจความ)

1) .....

2) .....

3) .....

3. ให้นักเรียนเลือกตัวละครที่ชื่นชอบจากการแสดง 1 ตัว แล้วระบุลักษณะนิสัย
(ระดับตีความ: การวิเคราะห์)

ตัวละคร: .....จากเรื่อง: .....

ลักษณะนิสัย: .....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4. ให้นักเรียนระบุจุดประสงค์การแต่งเรื่องโคลงโลกนิติ (ระดับตีความ: การตีความ)

.....

.....

.....

5. ให้นักเรียนเลือกโคลงโลกนิติ 1 บท ที่มีความงามทางภาษามากที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผล (ระดับการประเมินค่า: การประเมินค่า)

.....

.....

.....

.....

.....

6. ให้นักเรียนยกตัวอย่างสำนวนที่สอดคล้องกับคำสอนในเรื่องโคลงโลกนิติมา 1 สำนวน พร้อมอธิบายเหตุผล (ระดับการนำไปใช้: การเชื่อมโยง)

สำนวน: .....

เหตุผล: .....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

7. ให้นักเรียนระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงโลกนิติไปใช้ในชีวิตจริง โดยยกตัวอย่างจากโคลงโลกนิติ 1 บท และให้แตกต่างจากการแสดง (ระดับการนำไปใช้: การถ่ายทอด)

ข้อคิด: .....

.....

แนวทางการนำไปใช้ในชีวิตจริง: .....

.....

เกณฑ์การประเมินแบบสะท้อนผลการอ่าน

องค์ประกอบ	ระดับคุณภาพ				
	4	3	2	1	0
การแปลความ	ระบุคำศัพท์ใหม่จากบทร้อยกรองพร้อมความหมายที่สอดคล้องกับบริบทโดยใช้ภาษาของตนเองได้ถูกต้องทั้งหมด	ระบุคำศัพท์ใหม่จากบทร้อยกรองพร้อมความหมายที่สอดคล้องกับบริบทได้ถูกต้องทั้งหมด	ระบุคำศัพท์ใหม่จากบทร้อยกรองพร้อมความหมายได้ถูกต้อง 3 คำขึ้นไป	ระบุคำศัพท์ใหม่จากบทร้อยกรองพร้อมความหมายได้ถูกต้องน้อยกว่า 3 คำ	ระบุคำศัพท์ใหม่จากบทร้อยกรองพร้อมความหมายไม่ถูกต้องทั้งหมด
การจับใจความ	ระบุสาระสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญในบทร้อยกรอง โดยเรียงลำดับได้อย่างถูกต้องทั้งหมด	ระบุสาระสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญในบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้องทั้งหมด	ระบุสาระสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญในบทร้อยกรองได้โดยตอบผิดไป 1 ข้อ	ระบุสาระสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญในบทร้อยกรองได้โดยตอบผิดมากกว่าไป 1 ข้อ	ระบุสาระสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญในบทร้อยกรองไม่ถูกต้องทั้งหมด
การวิเคราะห์	วิเคราะห์ลักษณะตัวละครทั้งด้านกายภาพและลักษณะนิสัยได้อย่างถูกต้องและยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบการอธิบายได้อย่างชัดเจน	วิเคราะห์ลักษณะตัวละครทั้งด้านกายภาพและลักษณะนิสัยได้อย่างถูกต้อง และยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบการอธิบายได้พอสังเขป	วิเคราะห์ลักษณะตัวละครทั้งด้านกายภาพและลักษณะนิสัยได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่ยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบการอธิบาย	วิเคราะห์ลักษณะตัวละครเพียงด้านกายภาพ หรือลักษณะนิสัย เพียงด้านใดด้านหนึ่ง	ไม่สามารถวิเคราะห์ลักษณะตัวละครทั้งด้านกายภาพ และลักษณะนิสัยได้
การตีความ	ระบุจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้องครบถ้วน โดยใช้ภาษาตามความเข้าใจของตนเอง	ระบุจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองได้เพียงข้อใดข้อหนึ่ง โดยใช้ภาษาตามความเข้าใจของตนเอง	ระบุจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองได้เพียงข้อใดข้อหนึ่งโดยนำมาจากบทเรียนหรือการค้นคว้า	ระบุจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองได้เพียงข้อใดข้อหนึ่ง	ไม่สามารถระบุจุดประสงค์การแต่งของบทร้อยกรองได้
การประเมินค่า	อธิบายความงามทางภาษาโดยยกตัวอย่าง	อธิบายความงามทางภาษาโดยยกตัวอย่าง	อธิบายความงามทางภาษาโดยยกตัวอย่าง	ยกตัวอย่างบทร้อยกรองที่อ่านตอนใดตอนหนึ่งที่มี	ไม่สามารถอธิบายความงามทางภาษาและ

องค์ประกอบ	ระดับคุณภาพ				
	4	3	2	1	0
	บทร้อยกรองที่อ่านตอนใดตอนหนึ่งที่มีความไพเราะ พร้อมอธิบายกลวิธีการแต่งได้อย่างครบถ้วน	บทร้อยกรองที่อ่านตอนใดตอนหนึ่งที่มีความไพเราะ พร้อมอธิบายกลวิธีการแต่งขาดไป 1 ประการ	บทร้อยกรองที่อ่านตอนใดตอนหนึ่งที่มีความไพเราะ พร้อมอธิบายกลวิธีการแต่งขาดมากกว่า 1 ประการขึ้นไป	ความไพเราะได้ แต่ไม่สามารถอธิบายกลวิธีการแต่งได้	ยกตัวอย่างบทร้อยกรองที่อ่านตอนใดตอนหนึ่งได้
การเชื่อมโยง	ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสำนวนที่สอดคล้องกับบทร้อยกรองที่อ่านได้ พร้อมอธิบายเหตุผลที่สอดคล้องบทร้อยกรองได้อย่างชัดเจน	ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสำนวนที่สอดคล้องกับบทร้อยกรองที่อ่านได้ พร้อมอธิบายเหตุผลที่สอดคล้องบทร้อยกรองได้	ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสำนวนที่สอดคล้องกับบทร้อยกรองที่อ่านได้ แต่อธิบายเหตุผลไม่สอดคล้องกับบทร้อยกรอง	ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสำนวนที่สอดคล้องกับบทร้อยกรองที่อ่านได้ แต่ไม่อธิบายเหตุผล	ไม่ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสำนวนที่สอดคล้องกับบทร้อยกรองที่อ่านและไม่อธิบายเหตุผล
การถ่ายทอด	ระบุข้อคิดจากบทร้อยกรองที่อ่านได้ถูกต้อง อธิบายแนวทางการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงพร้อมตัวอย่างโดยไม่ซ้ำกับบทละครที่แสดง	ระบุข้อคิดจากบทร้อยกรองที่อ่านได้ถูกต้อง อธิบายแนวทางการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงพร้อมตัวอย่างแต่คล้ายกับกับบทละครที่แสดง	ระบุข้อคิดจากบทร้อยกรองที่อ่านได้ถูกต้อง อธิบายแนวทางการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงพร้อมแต่ไม่ยกตัวอย่าง	ระบุข้อคิดจากบทร้อยกรองที่อ่านได้ถูกต้องแต่ไม่อธิบายแนวทางการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงพร้อมและไม่ยกตัวอย่าง	ไม่สามารถระบุข้อคิดจากบทร้อยกรองที่อ่าน อธิบายแนวทาง การนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง และยกตัวอย่างได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ระดับคุณภาพ 13-16	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีมาก
ระดับคุณภาพ 9-12	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดี
ระดับคุณภาพ 5-8	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับพอใช้
ระดับคุณภาพ 0-4	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องปรับปรุง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

คะแนนทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังจัดการเรียนรู้

นักเรียนลำดับที่	ก่อนการจัดการเรียนรู้ (40 คะแนน)	หลังการจัดการเรียนรู้ (40 คะแนน)
1	20	28
2	13	25
3	14	24
4	13	24
5	14	28
6	15	26
7	12	27
8	19	24
9	20	31
10	11	19
11	11	29
12	13	25
13	12	19
14	15	27
15	16	32
16	17	29
17	20	30
18	21	34
19	16	28
20	17	30
21	18	29
22	19	31
23	14	27
24	15	26
25	16	30
26	17	31
27	12	25
28	13	28
29	17	29
30	18	26
31	19	29

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นักเรียนลำดับที่	ก่อนการจัดการเรียนรู้ (40 คะแนน)	หลังการจัดการเรียนรู้ (40 คะแนน)
32	16	27
33	17	30
34	18	25
35	19	28
36	10	18
37	18	28
38	22	32
39	24	32
40	13	26
41	19	29
42	15	24
43	19	26
ค่าเฉลี่ย	**16.21**	**27.33**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างผลงานนักเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างแบบบันทึกการอ่าน

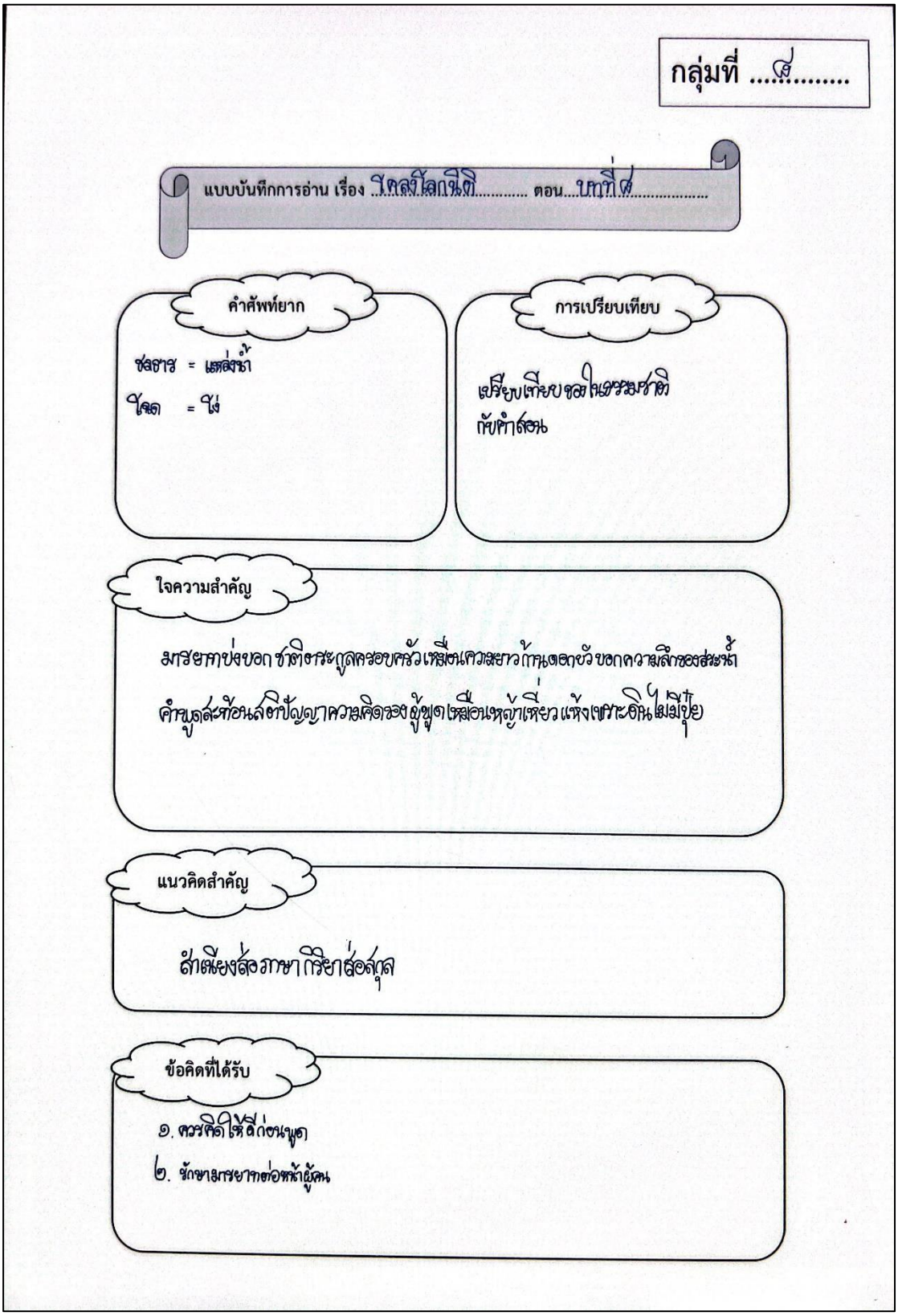

กลุ่มที่ ....๙.....

แบบบันทึกการอ่าน เรื่อง ไตรภูมิโลกนิติ ตอน บทที่ ๙

คำศัพท์ยาก

ชลธาร = แหล่งน้ำ

ไจด = ไง่

การเปรียบเทียบ

เปรียบเทียบ ของในความสำคัญ
กับคำสอน

ใจความสำคัญ

มารยาทบ่งบอกชาติตระกูลครอบครัวเหมือนความยาวก้านดอกบัวบอกความลึกของสระน้ำ
คำพูดสะท้อนสติปัญญาความคิดของผู้พูดเหมือนหญ้าเขียวแห้งเพราะดินไม่มีปุ๋ย

แนวคิดสำคัญ

สำเนียงสื่อภาษาการยาสื่อสุดุด

ข้อคิดที่ได้รับ

๑. ควรคิดให้ดีก่อนพูด
๒. รักษามารยาทต่อหน้าผู้คน

ตัวอย่างใบงานการเขียนบทละคร

กลุ่มที่ .....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่ทันที่ควรรู้.....

ฉากที่...1.....

สถานที่ .หมู่บ้านเล็กๆในต่างจังหวัด.....

เวลา ..เย็น.....

ตัวละคร .รัส.....ชิค(เพื่อนบ้าน).....

.....รัส..... : ..นี่คุณฉีดวัคซีนแล้วรึยัง.....

.....

.....

.....ชิค..... : ..ยังเลย..ฉันลังเลอยู่ว่าจะฉีดดีมั้ย.....

.....

.....

.....รัส..... : ..ไม่ต้องลังเลหรอก..อย่าไปฉีดเลย..ผลข้างเคียงเยอะแยะ..ฉีดไปจะตายรึเปล่าก็ไม่รู้.....

.....

.....

.....ชิค..... : ...ก็จริง.....

.....

.....

.....รัส..... : ..ถ้าไม่ได้ไปเจอใคร..ไม่ได้อยู่ในข้างนอกก็คงไม่ติดง่ายๆหรอก..ฉีดวัคซีนนั้นไม่ดีเชื่อฉันสิ.....

.....

.....

กลุ่มที่ .....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่เท่าที่ควรรู้.....

ฉากที่...2.....

สถานที่ ..(นุดคุยผ่านทางโทรศัพท์).....

เวลา ..เช้า.....

ตัวละคร ..รัส.....ดาริน(ลูกสาวของรัส).....

.....ดาริน..... : ..แม่รินว่ารินจะไปฉีดวัคซีน เนี่ยนั่นมีให้จองอยู่ แม่จะฉีดด้วยมั้ย เดี๋ยวรินจองให้.....

.....

.....

.....รัส..... : ..อย่าไปฉีดนะ อันตราย ฉีดเข้าไปเดี๋ยวก็ตาย.....

.....

.....

.....ดาริน..... : ..แม่แต่รินต้องออกไปทำงานนะ ถ้าติดขึ้นมาจะทำยังไง พ่อกับแม่ก็อายุมากแล้ว มันเสี่ยงมากนะ.....

.....

.....

.....รัส..... : ..มื่อย่านาเถียงฉันนะ!! เราไม่คิดถึงง่ายๆหรอก ไม่เห็นต้องพึ่งวัคซีนเลย.....

.....

.....

.....ดาริน..... : ..ค่ะ.ค่ะ.....

.....

.....

กลุ่มที่ ....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่เท่าที่ควรรู้.....

ฉากที่....3.....

สถานที่ ..(พูดคุยผ่านทางโทรศัพท์).....

เวลา ..เช้า (หลังจากผ่านมา 1 สัปดาห์จากเหตุการณ์ก่อนหน้า)

ตัวละคร ...ดารินน.....คัมเบลล์(ลูกชายของรัส / มีชายของดาริน)....

.....ดารินน..... : ...นี่ 2-3 วันมานี้รินรู้สึกไม่ค่อยสบายตัวเลย.....

.....

.....

....คัมเบลล์..... : ....อืม.... มีอาการอะไรอีกมั้ย.....

.....

.....

.....ดารินน..... : ก็มีปวดเมื่อย เจ็บคอนิดหน่อย ..แล้วก็รู้สึกเหนื่อยกว่าปกติตอนขึ้นบันไดค่ะ.....

.....

.....

.....คัมเบลล์..... : ..ดารินนี่ว่าอาการเธอเหมือนคนคิดโควิดเลยนะ.....

.....

.....

.....ดารินน..... : ..เหรอออ รินคงจะไปตรวจหาเชื้อใช่มั้ย.....

.....

.....

กลุ่มที่ ....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่เท่าที่ควรรู้.....

ฉากที่...3.(ต่อ)

สถานที่ ..(พูดคุยผ่านดวงโทรศัพท์).....

เวลา .เช้า (หลังจากผ่านมา 1 สัปดาห์จากเหตุการณ์ก่อนหน้า)

ตัวละคร ..ดารินม.....ดันเนลล์(ลูกชายของรัส./..นี่ชายของดาริน.).....

...ดันเนลล์..... : ..ใช่.รีบไปตรวจเลยนะ.แล้วก็อยู่ให้ห่างจากคนอื่นๆได้ละ.....

.....

.....

.....ดาริน..... : ..ค่ะ.เดี๋ยวรินจะรีบไปเลย.....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

กลุ่มที่ ....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่ทันที่ควรรู้.....

ฉากที่....4.....

สถานที่ ...(พูดคุยผ่านทางโทรศัพท์).....

เวลา ...บ่าย (หลังจากผลตรวจออก).....

ตัวละคร ...ดาริน.....คัมเมลล์.....

.....ดาริน..... : ...นี่! ผลออกมาว่ารินติดค่ะ รินจะทำยังไงดี?.....

.....

.....

....คัมเมลล์..... : ..ห๊ะ! ใจเย็นๆก่อนนะ เดี๋ยวพี่ช่วยหาโรงพยาบาลให้.....

.....

.....

.....ดาริน..... : ...เร็วๆ หน่อยนะคะ รินกลัวว่าเชื้อจะลงปอด.....

.....

10 นาทีผ่านไป

.....

.....คัมเมลล์..... : ..ได้ละๆ พี่จองไว้ให้แล้ว โชคดีนะที่ยังมีเตียงอยู่ รีบไปโรงพยาบาลนะ..พี่ส่งรายละเอียดไปให้แล้ว.....

.....

.....

.....ดาริน..... : ..ค่ะ.....

.....

.....

กลุ่มที่ ....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่เท่าที่ควรรู้.....

ฉากที่..4..(ต่อ)

สถานที่ ..(พูดคุยผ่านทางโทรศัพท์).....

เวลา ..บ่าย (หลังจากผลตรวจออก).....

ตัวละคร ..ควริน.....คันเบลล์.....

...คันเบลล์..... : ..นี่แล้วเราคิดว่าเราไปติดมาจากไหนล่ะ?.....

.....

.....

.....ควริน..... : .ที่มหาวิทยาลัยนี้ค่ะ..แต่อยู่ที่มหาวิทยาลัยก็ไม่ได้อยู่ใกล้ใครเลยใส่แมสตลอด ล้างมือก็บ่อยมากๆ.....

.คงเป็นเพราะภูมิคุ้มกันร่างกายต่ำด้วยค่ะ.....

.....

....คันเบลล์..... : ..อืม.... ด้วยนี่ไปคุยกับแม่ให้.....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

กลุ่มที่ .....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่เท่าที่ควรรู้.....

ฉากที่...5.....

สถานที่ ...(มุดคุยผ่านทางโทรศัพท์).....

เวลา .....เย็น.....

ตัวละคร รัส.....ดัมเบลล์.....

....ดัมเบลล์..... : ...แน่ครับน้องคิดโควิด.....

.....

.....

.....รัส..... : ..หะ!!!..ว่าไงนะ..จริงหรอ..ไปติดมาได้ยังไง.....

.....

.....

.....ดัมเบลล์..... : .จริงสิแน่..น้องบอกว่าคงติดจากที่ตำบล..แต่น้องก็ไม่ได้อยู่ใกล้ใคร..ใส่แมสล้างมือตลอดนะ.....

.แม่ผมว่าเราควรไปฉีดวัคซีนนะ..ที่น้องติดมาง่ายขนาดนี้ก็เพราะภูมิคุ้มกันต่ำ..ไม่ได้ฉีดวัคซีน.....

.....

.....รัส..... : .นี่!..แกจะโกรธฉันหรอ..ที่ฉันไม่ให้นวกแกไปฉีดวัคซีน..ก็เพราะเป็นห่วง..กลัวว่าพ่มจะอับอาย.....

.....

.....

....ดัมเบลล์..... : .ไม่ใช่อย่างงั้น..ผมไม่ได้จะโกรธแม่..แค่จะบอกว่าวัคซีนนั่นสำคัญนะครับ..อย่างน้อยๆถ้าเราฉีดมันก็ป้องกัน.

.ได้น้าง..แล้วผลข้างเคียงก็ไม่ได้จะเกิดขึ้นกับทุกคน..ฉีดนั่นคิดว่าไม่ฉีดนะครับ..แล้วผมก็เข้าใจแม่นะครับ.....

.ที่ไม่ให้ไปฉีดวัคซีน..แต่แม่ลองฟังผมแล้วเถอไปคิดดูก่อนได้มั้ยครับ.....

กลุ่มที่ .....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่เท่าที่ควรรู้.....

ฉากที่...5..(ต่อ)

สถานที่ .....ในคุยผ่านทางโทรศัพท์.....

เวลา .....เย็น.....

ตัวละคร .รัส.....คันเบลล์.....

.....รัส..... : .เออๆ.(.รัสเริ่มตระหนักได้ถึงความสำคัญของวัคซีน.).....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

กลุ่มที่ .....2.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....รู้ไม่เท่าที่ควรรู้.....

ฉากที่....6.....

สถานที่ .....บ้าน.....

เวลา ...บ่าย (หลังจากดารินหายแล้ว).....

ตัวละคร ..รัส.....ดาริน.....

.....รัส..... : .ลูก แม่ขอโทษนะ ที่ลูกต้องติดเชื้อก็เป็นเพราะแม่ที่ไม่ยอมให้ลูกไปฉีดวัคซีน.....

.....

.....

.....ดาริน..... : .ไม่เป็นไรค่ะ มันผ่านมาแล้ว แล้วตอนนี้รินก็หายดีแล้ว ถึงแม้มอดอาจจะไม่ได้ดีเหมือนเมื่อก่อน.....

.....

.....

.....รัส..... : .คราวหน้า แม่สัญญานะว่าเวลาจะตัดสินว่าจะไรดีหรือไม่ดี แม่จะเรียนรู้ให้ดีก่อน.....

.....

.....

.....ดาริน..... : .ขอบคุณนะคะ :).....

.....

.....

..... : .....

.....

.....

กลุ่มที่ .....3.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....วัดใจ (ไม่ได้).....

ฉากที่...1.....

สถานที่ .....ห้องเรียน.....

เวลา .....เช้า.....

ตัวละคร .....คุณครู สมหญิง สมหมาย สมปอง สมเบบี้.....

.....คุณครู..... : เนื่องจากวันหยุดยาว 1 สัปดาห์ วันนี้ครูจะมาสั่งงานให้นักเรียนหาสิ่งที่วัดไม่ได้มา คนในกลุ่มคนไหนที่หาได้ก่อนจะได้คะแนนพิเศษ โดยครูจะจับกลุ่มให้ 3 หรือ 4 คน ครูขอจับกลุ่มให้ สมหญิง สมหมาย สมปอง และสมเบบี้ อยู่กลุ่มเดียวกันนะ.....

.....สมหญิง..... : พวกเรามาสัญญากันไหม ว่าพวกเราจะช่วยกันหา ถึงหาไม่เจอก็จะไม่ได้คะแนนไปด้วยกัน.....

.....

สมหมาย,สมปอง,สมเบบี้ : ได้สิ เราสัญญา.....

.....

.....

.....สมหมาย..... : แล้วพวกเราจะไปหาที่ไหนกันล่ะ? มหาสมุทรแอตแลนติกไหม เดี๋ยวเราจองตั๋วเครื่องบิน ไปนรุ่งนี้เลย.....

.....

สมหญิง,สมปอง,สมเบบี้ : ได้สิ ตกลง.....

.....

.....

กลุ่มที่ .....3.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....วัดใจ (ไม่ได้).....

ฉากที่...2.....

สถานที่ ...มหาสมุทรแอตแลนติก....

เวลา ...เช้า.....

ตัวละคร ...สมหญิง สมหมาย สมปอง สมเบบี้.....

...สมหมาย... : ...ถ้าถึงวันพรีเซนต์ พวกเราจะบอกครูว่าพวกเราไม่มีใครหาได้ก่อน.....
...เพราะพวกเราช่วยกันหานะ.....
.....

สมหญิง,สมปอง,สมเบบี้ : ...ได้เลย.....
.....
.....

...สมปอง... : ...จากที่พวกเราวัดความลึกของมหาสมุทรดู พวกเราวัดความลึกของที่นี่ได้นะ.....
.....
.....

...สมเบบี้... : ...พวกเราลองไปวัดความสูงของภูเขาเอเวอร์เรสกันไหม เราว่าที่นั่นน่าจะวัดไม่ได้นะ
.....
.....

สมหญิง,สมหมาย,สมปอง : ...ได้เลย ไปกัน.....
.....
.....

กลุ่มที่ .....3.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....วัดใจ (ไม่ได้).....

ฉากที่...3.....

สถานที่ ...ภูเขาเอเวอร์เรส.....

เวลา .....เช้า.....

ตัวละคร ...สมหญิง สมหมาย สมปอง สมเบบี้.....

สมหญิง : ...ภูเขาเอเวอร์เรสก็วัดความสูงได้เหมือนกัน พวกเราจะทำยังไงต่อดีล่ะ.....

.....

.....

สมปอง : โอ้ย! ฉันไม่ไหวแล้ว ทำไมพวกเราหาไม่ได้สักที ฉันขอออกจากกลุ่มไปหากลุ่มใหม่ดีกว่า

.....

.....

สมหมาย : อ้าว ทำไมสมปองทำแบบนี้ล่ะ แต่พวกเราก็หาไม่ได้จริงๆนั่นแหละ.....

.....

.....

สมเบบี้ : เราว่าเรารู้แล้วว่าอะไรที่วัดไม่ได้ มันคือจิตใจของคนยังไงล่ะ จิตใจของคนมัน

ลึกลับซับซ้อนกว่าที่เราคิดมาก ไม่มีอะไรที่สามารถมาวัดจิตใจของคนได้เลย.....

.....

สมหญิง,สมหมาย : จริงด้วย.....

.....

.....

กลุ่มที่ .....3.....

ใบงานการเขียนบทละคร

บทละครเรื่อง.....วัดใจ (ไม่ได้).....

ฉากที่...4.....

สถานที่ .....ห้องเรียน.....

เวลา .....เช้า.....

ตัวละคร คุณครู สมหญิง สมหมาย สมปอง สมเบบี้ เพื่อนๆกลุ่มใหม่(ของสมปอง)

.....คุณครู..... : มีใครสามารถเซ็นต์บอกครูได้บ้างว่าสิ่งที่วัดไม่ได้คืออะไร.....

.....

.....

สมปองและเพื่อนๆในกลุ่ม : หนูบอกไม่ได้ค่ะ.....

.....

.....

.....สมเบบี้..... : กลุ่มของพวกหนูช่วยกันคิด ช่วยกันหา หนูคิดว่าเป็นจิตใจของคนค่ะ.....

เพราะจิตใจของคนลึกลับซับซ้อนกว่าที่เราคิดมาก ไม่มีอะไรมาวัดจิตใจของคนได้เลยค่ะ

.....

.....คุณครู..... : เป็นคำตอบที่ถูกแล้ว จิตใจของคนเรานี่แหละ เป็นสิ่งที่วัดไม่ได้ เราไม่สามารถหาอะไรมาวัด

ให้หั่งรู้จิตใจของคน ได้เลย ทั้งสามคนเก่งมากและยังรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันอีก

ดังนั้นครูจะให้คะแนนพิเศษกับทั้งสามคนเลยนะ.....

สมหญิง,สมปอง,สมเบบี้ : ขอบคุณค่ะ.....

.....

.....

ตัวอย่างแบบบันทึกการชมการแสดง

แบบบันทึกการชมการแสดง

การแสดงกลุ่มที่ 1 เรื่อง รู้ไม่เท่าที่ควรรู้ ตอน โควิดไดอารี่ บทที่ 2

1. โครงเรื่อง
- แม่รัล แนะนำไม่ให้เพื่อนบ้านไปฉีดวัคซีนโควิด-19 - แม่รัลห้ามลูกๆไม่ให้ฉีดวัคซีน - ลูกติดโควิดจากที่ทำงาน - ลูกจึงบอกข้อมูลที่ถูกต้องให้แม่รู้ - แม่จึงยอมรับว่าควรฉีดวัคซีน
2. การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร
- แม่รัล ทำเสียงแม่คนมีอายุ ตอนห้ามลูกๆ ได้ดีมาก - อาริน พูดคล่องมาก และทำหน้า เหมือนเด็กๆ - ดัมเบลล์ ใช้น้ำเสียงได้ดีมาก โดยเฉพาะตอนทะเลาะกับแม่ - ติ๊ต (เพื่อนบ้าน) มีบทพูดน้อย
3. แนวคิดสำคัญของเรื่อง
อย่าหลงระเริงว่าตนเองรู้มากพอแล้วจนทำให้เกิดเรื่องยุ่งยาก
4. ข้อคิดที่ได้รับ
1. ไม่ควรหลงเชื่อข่าวลือและข่าวปลอม 2. ควรศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวจุฑาทิพย์ แซ่กี้
วัน เดือน ปี เกิด	22 ตุลาคม 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขามัธยมศึกษา (มนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์) วิชาเอกภาษาไทย
ที่อยู่ปัจจุบัน	41 ถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ซอย 83 แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY